NICOLAE ŞTEFĂNESCU

ASASINUL DIN ARHIVĂ

EDITURA TINERETULUI

NICOLAE ŞTEFĂNESCU

ASASINUL DIN ARHIVĂ

EDITURA
TINERETULUI

Motto: Suntem oameni şi deci
purtarea noastră
trebuie să fie umană

Euripide

TREBUIE DESCOPERIT UN ASASIN

— Deci, trebuie să descoperim un asasin care a săvârşit o crimă acum douăzeci de ani, zâmbi Emil Bunea, potrivindu-şi ochelarii cu lentile groase.

— Nimic mai uşor! mormăi Ana Voinea, colaboratoarea lui. Sper că mai găsim ceva... amprente la locul faptei.

— Mai mult ca sigur! Numai să nu fi plouat între timp şi să se fi şters urmele, întări Emil gluma Anei. Apoi cu acelaşi ton: Atenţie deosebită la straturile de flori din curte, poate mai păstrează urme de paşi.

— Deci casa are şi o curte.

— Şi ferestre. Asasinul a intrat pe fereastră şi tot pe fereastră a ieşit după comiterea crimei, deşi i-ar fi fost mai la îndemână uşa, explică Emil.

— Înseamnă că asasinul era superstiţios! exclamă Ana cu aerul unei descoperiri capitale care va duce cu siguranţă la demascarea ucigaşului.

— Iată o idee formidabilă! se prefăcu entuziasmat Emil.

— Să nu uităm să luăm lupa ca să cercetăm cu atenţie pervazul ferestrei... Dacă mai există fereastra, dacă mai există casa, dacă mai există strada aceea... părăsi Ana tonul glumeţ.

— Dacă mai există oamenii care au fost implicaţi în această dramă... Dacă...

Drama se petrecuse cu douăzeci de ani în urmă.

Ana Voinea, o tânără de douăzeci şi cinci de ani, proaspătă absolventă a Facultăţii de drept, îşi aruncă maşinal privirea pe calendarul de pe biroul lui Bunea, a cărui filă indica data de 3 iunie 1963.

— Trebuie să ne grăbim, spuse Emil, urmărindu-i privirea. Peste câteva zile se împlinesc douăzeci de ani de la comiterea crimei, după care aceasta se prescrie.

— Peste zece zile, calculă Ana.

— Peste nouă! precizează Emil, rupând fila din calendar.

— Iar ai uitat să rupi fila din calendar, îl certă Ana.

— E chiar atât de grav? întrebă Emil pocăit.

— De data asta nu-i chiar atât de grav, având în vedere că altădată ai rămas în urmă cu săptămâni de zile.

— Deci, peste nouă zile asasinul sau asasinii pot dormi liniştiţi.

— Cred că într-un fel asasinul şi-a primit pedeapsa… reflectă Ana. Să stai timp de douăzeci de ani cu sufletul la gură, să tresari la fiecare bătaie în uşă, să te uiţi tot timpul în urmă să vezi dacă nu eşti urmărit, să-ţi controlezi orice vorbă pentru a nu spune ceva care ar putea să te trădeze! Un coşmar. Poate că asasinul sau asasinii, oricine ar fi el, sau ei, ar fi preferat să execute câţiva ani de închisoare, decât să trăiască în această nesiguranţă prelungită.

— Ca juristă, ştii tot aşa de bine ca şi mine că tocmai acesta este motivul de ordin umanitar, pentru care legea, după un anumit număr de ani, dacă infractorul sau infractorii nu sunt prinşi, prescrie fapta. Se consideră că vinovatul, sau vinovaţii au avut destul de suferit, conchise doct Emil.

— Ca să nu mai vorbim de lupta cu propria-i conştiinţă… continuă Ana, mai mult ca pentru sine.

— Dacă, desigur, asasinul dispunea de ea, răspunse Emil cu tonul cel mai serios posibil. Apoi, deschise un dulap fixat pe perete într-o firidă, cu uşi de fier, pe marginea cărora se vedeau nenumărate pete de ceară roşie cu care se sigila după terminarea serviciului. Încăperea era mobilată simplu, cu strictul necesar: o masă de birou, două fotolii şi dulapul cu uşi de fier, în care se păstra arhiva secţiei S.C.D.E., cum o rezumase în glumă Ana. Adică, secţia clasare dosare Emil. În dulap existau dosare clasate

sau în curs de clasare. Multe din acestea erau găzduite în acest dulap de ani şi ani de zile, având nenumărate straturi de praf aşternute pe ele. În filele unor astfel de dosare era ţesut destinul unei lumi de împricinaţi, dintre care mulţi îşi primiseră pedeapsa dreaptă a legii, alţii, din diferite motive, se sustrăseseră pedepsei, iar în cazuri izolate câte un „vinovat”, victimă a unei erori judiciare, aştepta să fie reabilitat. De toată această arhivă se ocupa secţia formată din căpitanul Emil Bunea şi angajata civilă Ana Voinea.

Colaborarea celor doi începuse cu câteva luni în urmă, când Ana Voinea intrase pentru prima dată în biroul lui Emil Bunea, cerând redeschiderea dosarului în care era cuprins cazul de la vila „Cerbul”, caz în care fusese implicat tatăl său. Pe atunci, Ana abia absolvise Facultatea de drept şi nu voise să-şi înceapă cariera de juristă până nu avea să dovedească nevinovăţia tatălui ei, nevinovăţie de care era convinsă. Emil, neîncrezător la început, reanchetase cazul, derulând evenimentele şi prin deducţii logice făcute pe baza descoperirii unor noi dovezi, reuşise împreună cu colaboratoarea sa improvizată să stabilească adevărul şi să reabiliteze pe tatăl acesteia, Petre Voinea, implicat într-o crimă de care nu era vinovat. Reabilitarea, deşi tardivă, – tatăl Anei între timp murise – a avut totuşi o însemnătate de ordin etic.

După clarificarea „Afacerii Cerbul”, Emil o sfătuise pe Ana să se angajeze în miliţie, ca juristă, şi să lucreze împreună în această secţie de „dezgropat morţii”, cum îi plăcea lui să glumească.

La început Ana refuzase.

— Nu m-am pregătit timp de cinci ani în facultate ca apoi să descopăr asasini prăfuiţi din arhive, îi răspunsese Ana, jumătate în glumă, jumătate în serios.

— A, da! Te-ai pregătit ca să stai închisă într-un birou al întreprinderii X şi să rezolvi litigiile acesteia cu cooperativa „Amicii Orbilor” de pildă, încercă să-i plătească Emil ironia.

— De ce nu? înălţă Ana din umeri. De ce să diminuăm rolul binefăcător pentru oameni al acestei cooperative, zise Ana fără nicio intenţie rea.

Emil, înţelegând răspunsul ca o aluzie răutăcioasă, se roşise şi sub povara complexelor sale îşi scosese brusc ochelarii, cărora începuse să le şteargă înciudat lentilele cu un gest reflex, ca să iasă din încurcătura în care intraseră amândoi. Ana îl bătuse prieteneşte pe umăr, apoi cu un ton glumeţ:

— Maestre, am să mă mai gândesc.

După câteva zile se întâlniseră din nou, pentru că Emil avusese să-i comunice ceva foarte „important”. Şi de fapt acest „ceva foarte important” nu fusese decât un pretext pentru a o vedea din nou pe Ana. Voise pur şi simplu s-o vadă şi să încerce din nou s-o convingă să lucreze cu el. Pentru aceasta Emil elaborase un punctaj prin care scotea în evidenţă importanţa pe plan moral a secţiei pe care o conducea, în scopul de a mări interesul Anei faţă de această muncă. Conform acestui punctaj, problemele de ordin etic care se relevau în munca lor şi care trebuiau să constituie un factor determinant pentru Ana erau următoarele:

1. Din cauza unei erori judiciare un nevinovat s-ar putea să sufere o pedeapsă nemeritată.
2. O victimă aşteaptă să fie răzbunată de justiţia umană.
3. Un adevăr este încălcat în picioare din reaua intenţie, neglijenţa sau nepriceperea unor oameni.
4. Un vinovat se plimbă liber pe străzile oraşului printre oamenii cinstiţi.

Ana îl privise tăcută, gânditoare…

— Ce mai… glumise Emil. Trebuie să recunoşti că amândoi am scos-o bine la capăt la prima noastră anchetă.

— Atunci a fost altceva. Era vorba de tatăl meu, răspunse Ana, parcă nesigură de argument.

— Gândeşte-te, continuă Emil cu înflăcărare, că poate la fel ca în cazul dumitale, un om sau nişte oameni aşteaptă

reabilitarea.

Pe loc Ana refuzase categoric, şi poate mai mult din spirit de contrazicere, pentru că a doua zi se prezentase la Inspectoratul General al Miliţiei unde ceruse oficial încadrarea în secţia căpitanului Emil Bunea.

Deci, „cazul Bela Cony” era cel de-ai doilea caz de care se ocupau împreună.

Emil, cu gesturi calculate, de parcă oficia un act sacru, scoase din dulap un dosar voluminos. Îl aşează uşor pe birou, apoi bătu cu palma peste el spunând în glumă:

— Aceasta este enigma ce va fi dezlegată de cei doi celebri detectivi.

Un noruleţ de praf se ridică încet şi în acelaşi timp începu să se risipească. Era ca o solie de demult, a două decenii, care parcă voia să atragă atenţia că nu e bine să ne atingem de enigmele vechi, sau dimpotrivă, ne amintea că e de datoria noastră, să risipim praful care s-a depus odată cu trecerea anilor pe dosarele în care sunt închise cazuri nerezolvate, legate de destine umane.

Ana citi cu coada ochiului: „Cazul Bela Cony”.

— Unguroaică? întrebă ea.

— Nu. Românca. O dansatoare. Bela Cony era pseudonimul ei artistic. Era un fel de dansatoare de cabaret. Puţin cântec, puţin dans, mai multă expunere a formelor şi mai puţin talent, o informă Emil, dându-şi aere de cunoscător.

— La Bucureşti?

— Da. La barul „Alhambra”. Era un cabaret de lux, în care nu se putea pătrunde decât cu bani mulţi şi la recomandarea unui client mai vechi.

— Probabil că se organizau acolo şi jocuri de noroc, îşi dădu cu părerea Ana.

— Un tripou în toată regula, cu escroci de tot soiul, în plus, mai existau şi „separeuri”. De altfel, în urma anchetei prilejuită de moartea dansatoarei, tripoul a fost închis.

— Se vede că există unele informaţii, aprecie Ana.

— Nimic mai mult decât... „unele”, replică Emil.

— Pe scurt: în nouă zile trebuie să punem mâna pe asasin, atrase atenţia Ana.

— Pe scurt: da! zâmbi Emil.

Îşi scoase ochelarii şi le şterse lentilele. Fără ochelari nu vedea aproape deloc. Toate în jurul său păreau nişte umbre care se mişcau. De altfel, din cauza acestei miopii nu era folosit decât în cazuri foarte rare în activităţi operative. Însă şefii lui apreciindu-i calităţile excepţionale în descifrarea amănuntului, dar în acelaşi timp şi puterea deductivă şi de sinteză, îl ţinuseră în direcţie şi-l antrenaseră în migăloasa muncă de restudiere a unor cazuri vechi nerezolvate încă, din diferite împrejurări. Şeful său, colonelul Oroveanu, îl asigurase că această activitate este o muncă de cercetător, un fel de arheolog al timpului. Fără prea multă convingere, Emil se apucase de treabă. După rezolvarea cu succes a „cazului Cerbul” şi după descoperirea adevăratului vinovat al acelei tragice întâmplări, autoritatea lui Emil crescuse. Însuşi Emil îşi punea mari speranţe în secţia nou înfiinţată special pentru rezolvarea unor asemenea cazuri, secţie în care el era şi şef şi subordonat. Acum situaţia se schimbase. Emil avea şi el o subordonată, un fel de *Watson* al său.

Căpitanul îşi puse ochelarii şi obiectele căpătară din nou forma lor reală.

Ana deschise dosarul cu vârful degetelor, ca să nu se murdărească de praf, întrebând în acelaşi timp:

— Dumneata l-ai citit, îi cunoşti cuprinsul?

— Da, răspunse Emil. Cunosc dosarul, însă povestea o cunosc mai demult. Când îmi pregăteam lucrarea de diplomă, am răsfoit gazetele vremii. Este un caz destul de interesant, care s-a bucurat de atenţie din partea presei la vremea lui.

— Dina Coman, citi Ana.

— Acesta este numele ei adevărat, lămuri Emil, care îşi ocupă din nou scaunul său.

— Aceasta e victima? întrebă Ana şi scoase din dosar o fotografie pe care o privi cu atenţie.

Dina Coman era o femeie frumoasă, chiar foarte frumoasă. Cu părul bogat şi blond ca de aur, cu un corp din acelea care primesc uşor calificativul de „superb”, şi cu ochii mari, catifelaţi de umbre negre, cucerea imediat publicul. În dosar existau mai multe fotografii care o reprezentau pe dansatoare în diferite ipostaze: în rochii sumare cu paiete, care lăsau în vârtejul dansului corpul aproape gol, să arunce în voie sclipiri marmoreene, în rochii cu poale bogate de sub care abia se zărea vârful argintat al pantofului, sau în costume strânse pe talie, pentru a-i scoate în evidenţă formele când zăcea frântă în braţele partenerului, la dans. Apoi urmau câteva fotografii de lucru: Dina Coman, alias Bela Cony, întinsă pe jos, în apartamentul ei, moartă. O a doua fotografie la morgă şi o a treia – corpul dansatoarei acoperit în întregime cu un cearşaf alb. De sub cearşaf nu se mai vedea nimic din frumuseţea corpului pe care puteai să-l confunzi foarte bine cu al unei femei urâte sau bătrâne, fapt ce te putea predispune la reflecţii facile despre viaţă şi moarte. De altfel, ceea ce sporea chemarea către asemenea reflecţii era şi zâmbetul acela enigmatic al dansatoarei pe care îl imortalizase fotograful profesionist şi pe care îl surprinsese, se pare, şi fotograful criminalist, pe chipul împietrit de moarte.

O altă fotografie reprezenta locuinţa dansatoarei: o casă „boierească” cu curte împrejmuită de un gard de fier. Apoi camera în care fusese găsit corpul şi detalii din această încăpere, dintre care se distingea o măsuţă pe care se aflau două ceşti de cafea. Faptul că fotograful criminalist insistase asupra acestei mese, imortalizând-o, însemna că cele două ceşti voiseră să joace un rol important în descoperirea enigmei din această dramă.

În dosar se mai găseau fotografii cu amprente, fotografii ale unor obiecte ce aparţinuseră victimei şi în fine

fotografia obiectului cu care se pusese capăt vieţii victimei, un revolver „Colt 32”. Urmau: procese verbale, raportul medicului legist, declaraţii ale martorilor, raportul anchetatorului, schiţe etc.

— Frumoasă femeie... spuse Ana, închizând dosarul. Apoi îşi scoase din poşetă batista mică, albă, cu care îşi şterse cu o deosebită atenţie degetele lungi şi fine.

— Da... frumoasă... mormăi Emil, surprins, cu gândul în altă parte.

— Şi când începem? întrebă Ana.

— Păi... am impresia că am şi început. Praful care se depusese pe acest dosar a şi început să se risipească, rosti Emil, părând mândru de figura lui de stil. Şi pentru că Ana continua să privească dosarul, tuşi sec, jenat că ea nu-i gustase spiritul. De aceea reluă mai serios: Am şi început. Dosarul a fost deschis, fotografiile au fost scoase la lumină, primele întrebări au fost puse...

— Crimă sau sinucidere? Iată o întrebare foarte nouă, reflectă Ana.

— O, nu! Această întrebare este depăşită. Se pare că s-a stabilit cu certitudine că e vorba de crimă.

— Povesteşte-mi tot ce ştii! îl invită Ana.

Emil rămase câteva clipe gânditor. Îşi împinse cu un gest reflex ochelarii spre rădăcina nasului, apoi se aplecă către Ana, ca pentru a-i face o destăinuire:

— N-am să-ţi povestesc nimic, deocamdată. În stadiul actual am câteva idei, preconcepute, ca să zic aşa, cu care nu vreau să te influenţez.

— Nu mă las influenţată, se lăudă ea.

— Totuşi, te sfătuiesc să începi treaba cu o plimbare prin biblioteca Academiei. Acolo vei găsi toate ziarele vremii care s-au ocupat de acest caz. Este foarte important acest lucru, deoarece în coloanele acelor ziare cazul este prezentat în fel şi chip. Însă pe lângă deducţii sforăitoare şi dramatizări de duzină, vei găsi şi amănunte care au scăpat anchetei.

— Deci: citesc toate ziarele care au relatat cazul Dinei Coman, apoi discutăm.

— Exact! confirmă scurt Emil.

— Am înţeles, să trăiţi! improviză Ana un salut milităresc.

— Nu! Nu este un ordin, ce bâlbâi Emil.

— Pentru mine, dorinţele şi sfaturile „dumneavoastră" sunt ordine, spuse Ana făcând o reverenţă cochetă.

— Dacă n-ai nimic împotrivă, poţi începe chiar azi.

— Poate că aş avea ceva împotrivă, însă cele nouă zile pe care le avem la dispoziţie nu-mi dau dreptul nici la cea mai mică obiecţie, zâmbi Ana ştrengăreşte.

— Eu între timp studiez dosarul, şi adăugă cu oarecare jenă: trec la prânz să te iau pentru a afla primele impresii.

— De acord, încuviinţă Ana şi se ridică. Apoi consultându-şi ceasul: Ne vedem la trei.

— Acum este 10. Cred că o să am destul timp să mă documentez.

Ana ieşi din birou, prilej pentru Emil ca să-şi reproşeze că nu e deloc curajos cu femeile. Astfel în loc să-i fi spus de la început că trece s-o ia pentru a lua masa împreună, se oprise la jumătatea propunerii. Îşi scoase nervos ochelarii şi se îndreptă către oglinda instalată în rama cuierului. Se privi, dar nu-şi desluşi clar trăsăturile. Putea să fie el, Emil, după cum putea foarte bine să fie un automobil. Îşi puse din nou ochelarii. Acum îşi distingea bine chipul pe care îl contemplă găsindu-i chiar unele calităţi. Apoi îşi ameninţă imaginea cu degetul:

— Eşti cam timid, domnule Sherlock Holmes.

Deodată, privirea îi alunecă pe costumul său; avea un costum de modă veche. Haina la două rânduri, iar pantalonul cam larg. Ana făcuse odată aluzie la „clasicismul" costumului său. Hotărât lucru: trebuie să-şi pună la punct garderoba. Apoi puţin revoltat! Ah, şi femeile astea! Pentru rezultatele studiilor sau pentru publicaţiile făcute în diverse reviste de specialitate nu l-a

putut asemăna cu un „savant”. Pentru ţinuta vestimentară însă i-a găsit imediat termen de comparaţie...

Cu aceste reflecţii în legătură cu moda masculină raportată la propria sa persoană, Emil se aşează fără prea mare tragere de inimă la lucru. Începu studiul dosarului.

Dina Coman... Pseudonim artistic Bela Cony... Vârsta... împuşcată în regiunea inimii... „Colt 32”...

O TÂNĂRĂ SE INTERESEAZĂ DE CAZUL BELA CONY

În Biblioteca Academici, surpriză. Ziarele de care avea nevoie Ana (cele care se ocupau de „cazul Bela Cony”) erau date. De altfel, după cât se vedea, Ana nu era singura care consulta ziarele vechi. Persoane de toate vârstele, bărbaţi şi femei, aşezaţi în faţa pupitrelor din sala de lectură, studiau cu atenţie colecţii voluminoase formate din ziare vechi. Studenţi, cercetători, cronicari, sau simpli cetăţeni care voiau pur şi simplu să se informeze asupra unor probleme peste care trecuse timpul, ori voiau să-şi aducă aminte de ceva.

Şefa sălii de lectură, la întrebarea Anei, îi arătase cu capul către o tânără fată aşezată la un pupitru din capătul sălii, cufundată în citit.

— O să le ţină mult? întrebă Ana în şoaptă ca să nu deranjeze cititorii.

Responsabila dădu din umeri, în semn că nu ştie.

Ana se hotărî s-o întrebe pe fata aceea tânără cu părul blond şi ochii negri. Se apropie de ea în vârful picioarelor.

— Nu vă supăraţi, domnişoară...

Dar se opri la mijlocul frazei. Observă pe pupitrul tinerei fete că toate ziarele pe care le avea în faţă erau deschise la paginile care relatau „cazul Bela Cony”. Coincidenţa o miră pe Ana.

Tânără o privi zâmbind, aşteptând ca aceasta să-şi continue fraza.

— Am voit să vă întreb dacă ţineţi mai mult colecţia, continuă Ana arătând spre ziare.

— O, nu! se grăbi fata s-o asigure. Cel mult o jumătate de oră, apoi trebuie să plec la facultate.

— Sunteţi studentă la medicină? o întrebă Ana.

— Da, răspunse fata, oarecum mirată de perspicacitatea interlocutoarei sale.

Ana luă hotărârea să aştepte. N-avea unde să se ducă într-o jumătate de oră. I se păru totuşi ciudat că tânără studia tocmai ziarele în care se vorbea de cazul Dinei Coman. Zâmbi, gândindu-se că o pusese în încurcătură pe tânără studentă ghicind facultatea pe care aceasta o urma. În sprijin îi venise însă şi informaţia lui Emil, cum că şi el studiase această colecţie când îşi pregătise lucrarea de diplomă la medicină legală.

Se aşeză în faţa unui pupitru şi aşteptă, apoi văzând tinerele şi elegantele studente care mişunau prin bibliotecă, îşi aduse aminte că înainte de a veni aici, avusese aceleaşi preocupări ca şi Emil: neliniştea în legătură cu îmbrăcămintea ei, fapt care o obligase să treacă pe la „Arta Modei”, unde îşi probase un taior comandat cu o lună de zile în urmă. Cu această ocazie Ana observase că începuse să prindă gust de eleganţă, mai ales de când Emil, cu o naivitate copilărească şi de o sinceritate dumnezeiască în acelaşi timp, îi admirase o bluză pe care şi-o pusese pentru prima dată.

Tânără cu colecţia veni spre ea, întrerupându-i gândurile:

— Am terminat de citit, vreţi să vă aduc colecţia?

— Nu, nu vă deranjaţi, spuse Ana ridicându-se. Le citesc la pupitrul dumneavoastră, e un loc mai retras.

— Lectură plăcută, îi ură studenta, plecând.

Ana intenţionă să meargă la responsabila sălii şi să ce informeze de numele fetei care trebuia să fie notat pe fişă.

În cele din urmă renunţă, îi era jenă. „Dacă ar fi fost Emil în locul ei, ar fi dezlegat repede acest mister”, îşi reproşă Ana. Dar în definitiv, ce mister poate să existe în această coincidenţă?

— Aveţi toate colecţiile? o întrebă bibliotecara, o femeie trecută de prima tinereţe, dar care arăta destul de bine.

— Da, mulţumesc... răspunse Ana şi din nou voi s-o întrebe de numele fetei.

Renunţă din nou enervată şi de faptul că această fată începuse s-o obsedeze. „Ce curiozitate nelalocul ei”, gândi Ana.

Masa de lectură la care se aşeză Ana era plină de volumele mai multor colecţii, „Universul”, „Dimineaţa”, „Momentul” şi alte ziare ale vremii. Privind maldărul de ziare, Ana se îngrozi. Ca să le răsfoiască pe toate i-ar fi trebuit zile întregi. Se hotărî să înceapă metodic: cu ziarele cele mai importante. Să înceapă fără grabă că doar n-au intrat „zilele-n sac”. „Ba au intrat!” se corectă Ana în gând. Avem la dispoziţie doar nouă zile.

Începu cu „Universul”. La 14 iunie ziarul anunţa în prima pagină moartea prin sinucidere a cunoscutei dansatoare de cabaret Bela Cony. Informaţiile erau însoţite de mai multe fotografii. Una o reprezenta pe dansatoare într-unul din cunoscutele sale numere de dans. Urma o fotografie care reda o măsuţă cu două ceşti de cafea, din camera victimei. Poate ultima ei cafea, dar în compania cui? În altă fotografie era imortalizat patul dansatoarei pe care era aruncată o rochie, poate rochia cu care venise de la ultimul ei spectacol. Şi aşa mai departe. Ziarele relatau cu nostalgie moartea tragică a dansatoarei, subliniind cu un romantism îngroşat episoade din viaţa celei care făcuse un timp deliciul publicului din cabaretul Alhambra.

O fotografie care reprezenta un ceas deşteptător, căzut pe podea, spart şi oprit la orele două după miezul nopţii, era însoţită de un anunţ cu litere de-o şchioapă: „La această oră a încetat o piruetă!” Această fotografie

constituia lovitura senzaţională a reporterului respectiv.

În articol se povestea cu lux de amănunte momentul descoperirii cadavrului.

„ ...Domnişoara Irina Dobrescu, camerista artistei şi în acelaşi timp doica fetiţei ei Doina în vârstă de doi ani, avusese o noapte agitată. Micuţa Doina nu se simţise bine, de altfel era cam bolnăvicioasă. Dimineaţa, doica constatând că fetiţa are temperatură mare s-a hotărât s-o înştiinţeze pe mamă. Bătu uşor în uşa dormitorului artistei. Niciun răspuns. Mai bătu odată. Aceeaşi tăcere neliniştitoare. În sfârşit, cu sfială, deschise uşa dormitorului. Bela Cony, întinsă pe covor, părea că doarme.

„Doamnă!” o strigă în şoaptă camerista de frică să n-o trezească brusc, deoarece artista se supăra rău când era trezită astfel. Însă din nou niciun răspuns. Irina Dobrescu se apropie în vârful picioarelor de artistă părându-i nefiresc somnul ei. Un strigăt de groază. O pată de sânge colora cămaşa de noapte albă, imaculată a artistei în dreptul pieptului. Iar mâna ei îndoită fără vlagă în direcţia inimii, mai ţinea încă între degetele crispate un revolver „Colt 32”. Al doilea ţipăt de groază, camerista nu mai avu putere să-l dea. Rămăsese ca paralizată. Nu-i venea să creadă şi nici nu voia să conceapă că stăpâna sa, pe care o adora, despre care credea că va rămâne veşnic tânără, era moartă.

În cele din urmă, se împăcă cu realitatea şi primul ei gând fu chemarea în ajutor a doctorului casei, domnul doctor Matei Bălănescu, un bătrânel simpatic, care o cunoştea pe dansatoare de când era copil. Acesta sosise foarte repede, locuind în apropiere. Însă în curând se convinse că orice ajutor din partea lui este de prisos, aşa că anunţă comisariatul de poliţie”.

Apoi articolul continua:

„Astfel a încetat să mai bată o inimă plină de frenezie, s-au oprit brusc piruetele încântătoare care ne-au delectat

de atâtea ori şi ne-au făcut să privim în urmă cu nostalgie sau să privim cu curaj în faţă răbojul anilor, ori pur şi simplu să uităm pentru câteva clipe grijile cotidiene!...”

În continuare, în aceeaşi notă romantică raportul făcea un fel de necrolog închinat „sinucigaşei”. Da, sinucigaşei, pentru că la început opinia generală înclina către sinucidere. De altfel, în prima zi niciun ziar nu pusese obişnuitul semn de întrebare: „Sinucidere sau crimă?”

Reporterul unui alt cotidian, de fapt o reporteră, încercând să analizeze motivul care o determinase pe Bala Cony să-şi pună capăt zilelor, scria:

...„ Să nu uităm că dansatoarea avea 38 de ani şi la un moment dat este greu să urci pe scena unui cabaret cu acest... bagaj. Zâmbetul adresat spectatorilor înconjurat de câteva riduri îşi mai pierde din farmec, mişcarea şoldurilor nu mai are unda felină fără care o dansatoare e moartă pentru scenă, 38 de ani este un răboj disperant pentru o femeie obişnuită să fie adorată, aclamată şi urmărită pas cu pas de bărbaţii aşa-zişi adoratori, robi ai capriciilor dansatoarei.

Steaua lui Bela Cony se apropia de asfinţit. Aşa că ea n-a făcut decât să-i întrerupă căderea când încă mai strălucea.

A avut nevoie de curaj şi l-a găsit. Deci, în anumite împrejurări, sinuciderea este şi un act de curaj şi nu numai de laşitate. Bravo ei!”

Ana se opri câteva clipe spre a reflecta asupra acestui articol în care o oarecare doză de răutate feminină se împletea cu un solid crâmpei de adevăr în ce priveşte psihologia victimei şi cu o nereuşită încercare de a justifica gestul dansatoarei.

Un al treilea ziar publica în patru rânduri ştirea ca pe un accident oarecare.

Şi în fine, un al patrulea ziar punea întrebarea: „... Pentru ce s-a sinucis Bela Cony? O dragoste neîmpărtăşită? Sau poate o dragoste împărtăşită, dar întreruptă din alte cauze care sunt greu de adus în

dezbaterea opiniei publice. Doar sunt cunoscute relaţiile pe care le întreţinea dansatoarea cu vreo doi-trei din fiii de familie bună, şi chiar cu unii taţi cu... familii bune. În orice caz, dansatoarei nu i-a ars să «glumească», să simuleze... o sinucidere. Altfel, i-ar fi fost de ajuns să înghită câteva aspirine aşa cum fac multe «sinucigaşe» sentimentale. Glonţul nu iartă!..."

Ana zâmbi amuzată, gândindu-se la aceste „Juliete" care la cea mai mică încurcătură sentimentală apelează la aspirine pentru a deveni „celebre". În tot cazul, reporterul avea dreptate în ce priveşte afirmaţia că glonţul nu iartă.

Ana avea toate colecţiile în faţa ei. Parcurgea paginile pe rând, le întorcea cu răbdare, oprindu-se asupra fiecărei notări din care i se părea că ar putea să deducă amănunte interesante.

Din prima lectură reieşea clar că prima reacţie fusese aceea a acceptării versiunii care pleda pentru sinucidere. Deci, niciun semn de întrebare. Totuşi, un cotidian de seară, în prima pagină punea sub semnul întrebării această versiune. Reporterul rubricii poliţiste, un ziarist versat, în vârstă, cu mare experienţă în materie şi care de multe ori fusese o adevărată „mână dreaptă" a poliţiei reproducea punctele principale din raportul medicului legist care fusese chemat să constate moartea, raport care între timp parvenise şi ziarelor. Intenţia reporterului de a scoate în evidenţă unele observaţii „alarmante" era vădită prin faptul că datele din raport erau scrise cu litere mari şi numerotate.

Ana le urmări cu atenţia încordată. Ordinea datelor era astfel:

1. Victima se împuşcase ţinând revolverul în mâna dreaptă.

2. Ţeava revolverului, în clipa când victima a apăsat pe trăgaci, se afla la o distanţă de cinci centimetri de pieptul victimei.

3. Glonţul extras aparţine unui revolver „Colt 32".

4. După poziţia orificiului făcut de glonţ în corpul victimei se poate calcula că traiectoria glonţului de la gura ţevii şi până la pieptul victimei a fost dreaptă.

5. Nicio urmă de violenţă în afară de o mică echimoză pe antebraţul drept.

6. Poziţia corpului victimei pe covor este puţin anormală. Aceasta poate şi din cauza zvârcolirilor.

În continuare, reporterul ataca concluziile raportului făcând unele presupuneri:

„...De obicei, traiectoriile gloanţelor care produc rănile sinucigaşilor nu pot forma *linie dreaptă* între revolver şi corp. Ele trebuie să fie puţin *oblice...*

...Este *imposibil* ca «sinucigaşa» să fi ţinut revolverul îndepărtat de corp cu *cinci centimetri!* De obicei, ţeava revolverului este *apăsată* pe trup.

...Vă rog, stimaţi cititori, luaţi un obiect oarecare şi încercaţi să înlocuiţi cu el un revolver. Insinuaţi apoi o încercare de sinucidere. O să observaţi că este *imposibil* să «vă împuşcaţi» drept în inimă, ţinând «revolverul» cu *cinci centimetri departe de corp.* Şi o să mai observaţi că este absolut *imposibil ca ţeava revolverului să formeze linie dreaptă* cu ţinta: inima. Ar însemna ca mâna dumneavoastră care ţine «revolverul» să se *îndoaie* aproape în unghi drept, poziţie prea puţin comodă pentru o... sinucidere!”

Ana, maşinal, încercă gestul propus de reporter, şi, într-adevăr, încheietura nu asculta bine comanda.

A doua zi, mai multe ziare reluau întrebările reporterului respectiv, aducând noi date. Semnul întrebării fusese pus la marginea cuvântului SINUCIDERE. Unele ziare mai insistau în versiunea oficială, aducând argumentele procesului verbal încheiat de comisarul însărcinat cu anchetarea cauzei morţii dansatoarei.

„... În camera victimei nu s-a găsit nicio urmă care să conducă la concluzia unui asasinat.”

„... Amprentele victimei destul de apăsate, se disting pe

mânerul revolverului un «Colt 32» ...”

„...Se pare că în ultimul timp victima avea unele stări de depresiune provocate de cauze încă necunoscute.”

Din partea comisarului Paul Mihăileanu care conducea ancheta, nicio declaraţie. Din ziare reieşea că a treia zi, o explozie de zvonuri începuseră să circule ca urmare a unei anchete întreprinse de către trimisul special al unui ziar şi care pledau pentru versiunea cotidianului de seară: CRIMĂ!

Se vorbea de cele două ceşti de cafea aflate pe măsuţa victimei, de ceasul spart, poate „în urma unei lupte”; de un martor întâmplător, care, trecând cam pe la ora când s-a comis crima pe strada în care se afla casa artistei, a văzut un individ sărind pe fereastră. Se mai vorbea de o oarecare bâlbâială a cameristei Irina Dobrescu în faţa anchetei. Până la urmă, unii ziarişti afirmau că ar fi existat urme în curte sub fereastra dormitorului victimei.

În zilele care au urmat începuse să se desfăşoare un dialog fulminant între reporterii rubricilor poliţiste a diferitelor ziare; unii puneau întrebări, alţii răspundeau, aşa că aveau loc adevărate dueluri, care produceau mai mare confuzie.

...„Daţi crezare unui beţivan, ataca un reporter, care pretinde că a văzut asasinul sărind pe fereastra victimei? În mod normal, la ora aceea, trebuia să vadă *doi asasini*”.

Un altul răspundea... „Apreciem spiritul confratelui însă degeaba încearcă să transforme o mărturie dezinteresată într-un efect al stării de ebrietate.”

„Necunoscutul există, sublinia un alt ziar. Dovadă cele două ceşti de cafea şi cele două pahare. Unul dintre ele poartă amprentele nefericitei dansatoare. Pe celălalt «NU S-A GĂSIT NICIO AMPRENTA!»

Cineva a şters amprentele! Şi... acest «cineva» nu poate să fie decât asasinul!

Deci, necunoscutul există! Şi acest misterios, necunoscut de poliţie, era cunoscut de victimă cu care a

băut o cafea, un pahar cu apă, a omorât-o, a şters amprentele sale şi a dispărut. Cine este necunoscutul? S-ar putea să fie o persoană foarte cunoscută. De altfel, relaţiile şi prieteniile dansatoarei erau de notorietate publică. Cunoaştem chiar un fost deputat al partidului liberal care era în ultimul timp văzut mereu în anturajul victimei. A fost, ca să zicem aşa, ultima ei cucerire."

Un alt cotidian de scandal intra şi el în luptă.

„Nu cumva, confratele vorbeşte de fostul deputat Gelu Ionescu?"

Apoi articolul continua cu multe semne de întrebare şi cu referiri la unele cronici ale vieţii mondene apărute nu de mult timp în urmă şi care se ocupau de cuceririle lui Bela Cony. Tot articolul era plin de jocuri de cuvinte şi aluzii. Nimic clar, nimic concret, şi aceasta numai din cauză că fostul deputat era încă un tip influent care inspira teamă.

Un alt ziar din a cărui conducere administrativă făcea parte şi fostul deputat, pentru a abate atenţia opiniei de la persoana acestuia, aducea în centrul presupunerilor alte patru nume de bărbaţi cunoscuţi în lumea barurilor şi cabaretelor de noapte. Acestea erau: actorul Stelian Sârbu, directorul restaurantului „Aro", domnul Filip Cosma, căpitanul de cavalerie în rezervă Sergiu Ornaru şi industriaşul Oreste Papadat, care locuia chiar în apropierea casei dansatoarei.

Cei cinci bărbaţi erau în fruntea listei favoriţilor artistei şi deci, după cum susţineau anumite publicaţii, trebuiau puşi şi în fruntea listei bănuiţilor.

Făcând bilanţul acestor „descoperiri senzaţionale" un ziar mai serios îşi bătea joc de acei reporteri zeloşi, după care, ar fi trebuit să fie arestaţi cel puţin jumătate din locuitorii Bucureştiului, de sex masculin.

„De ce numai de sex masculin? se întreba cu tonul cel mai grav posibil un reporter. După părerea noastră există destule neveste în stare să-şi apere căminul prin *orice*

mijloc!”

Poliţia tăcea. Abia în a cincea zi, apăru fotografia comisarului Paul Mihăileanu, care dădea un interviu.

„— Suntem pe o oarecare pistă, dar din păcate nu putem să dăm amănunte.

— Dacă nu mă înşel, la început aţi susţinut versiunea sinuciderii…

— Dacă poliţia ar da publicităţii fiecare gând sau acţiune a ei, închisorile ar fi goale, iar infractorii s-ar plimba liniştiţi printre noi! a răspuns comisarul.

— Dacă am înţeles bine, opiniile dumneavoastră în legătură cu sinuciderea, avuseseră drept scop să-l deruteze pe făptaş, întreba reporterul.

— Aţi înţeles bine.

— Se pare însă că asta n-a ajutat la descoperirea asasinului! remarca ironic reporterul.

— Pentru că există ziarişti care se cred mai poliţişti decât poliţiştii, şi care, în lipsa unui scandal oarecare, se ocupă de afaceri ce nu-i privesc. Fac „anchete”, se încurcă în picioarele noastre, publică informaţii pe care le sustrag cu mijloace nu prea onorabile, iar rezultatul acestui zel îl pune în gardă pe vinovat şi-l avertizează că este bănuit!

— Susţineţi, deci, că presa v-a încurcat!

— Da, asta susţin! declara comisarul cu tărie. Presa, în vânătoarea ei după ştiri senzaţionale, nu trebuie să ne încurce, ci să ne ajute. Reporterii rubricii poliţiste ar trebui să nu publice decât informaţiile pe care le furnizează poliţia!”

Interviul lui Paul Mihăileanu a iscat un val de proteste printre reporterii cu veleităţi de cunoscători ai problemelor criminalistice.

„Comisarul insultă presa!”

„În loc să pună mâna pe asasin, comisarul Paul Mihăileanu «studiază»… un proiect de lege pentru presă! .

„Dacă vom aştepta până când poliţia o să ne furnizeze informaţii, vom avea precis bărbi de patriarhi.”

Spre începutul lunii iulie, interesul pentru moartea „cunoscutei artiste” s-a răcit. S-a ivit o altă crimă „pasională”, apoi alte evenimente au captat atenţia opiniei publice şi neastâmpărul gazetarilor.

Lista suspecţilor s-a închis cu cei cinci principali favoriţi. Indicii, presupuneri, dar nicio probă.

„Deci, cine dintre cei cinci?” se întreba un ziar.

„Sau, poate, un al şaselea?” scria altul.

Iar un al treilea glumea:

„S-a găsit asasinul. Acum este căutat comisarul care să-l aresteze.”

Iar comisarul, incapabil să ducă la bun sfârşit ancheta, fusese nevoit să demisioneze.

Unul din reporterii serioşi reuşise să-i ia un interviu, destul de laconic de altfel.

„— Pentru ce aţi demisionat?

— Este o nereuşită care trebuie plătită!.

— Aveţi ceva în plus de spus în afara celor publicate?

— Nu.

— Care dintre cei cinci suspecţi vi se pare mai... suspect?

— Niciunul.

— Un al şaselea?

— Un al şaselea, poate...

— Aveţi vreo bănuială?

— Un comisar de poliţie nu este un reporter, ca să-şi permită să dea publicităţii gândurile sale.”

Larma în jurul „cazului Bela Cony” se stinse încet, topită într-un mare semn de întrebare. Ultima pâlpâire a mai fost demisia comisarului Paul Mihăileanu, care condusese ancheta. În legătură cu aceasta un cotidian amintea că destoinicul comisar, care în alte cazuri mai complicate a dovedit talent şi „rasă de poliţist”, fusese poate silit să demisioneze numai pentru faptul că nu voise să-l demaşte pe asasin care ar putea să fie „o persoană de familie”, o persoană din acelea care aruncă fără niciun scrupul

grămezi de bani pe tăvile de argint ale chelnerilor de la „Alhambra”. Apoi dosarul a luat drumul arhivei, căpătând un număr de ordine peste care s-a aşternut praful multor ani, iar opinia a uitat drama „Bela Cony” şi pe însăşi Bela Cony, peste care s-a aşternut uitarea şi pământul.

Numai încrederea unui procuror în intuiţia înnăscută a prietenului său, căpitanul Emil Bunea, şi dorinţa acestuia din urmă de a continua colaborarea cu Ana Voinea au scos din praf această poveste de acum douăzeci de ani.

UN MANDATAR CARE SIMPATIZEAZĂ LITERAŢII

În capul Anei se îngrămădiseră toate informaţiile din lume. Acum după ce terminase de răsfoit toate ziarele oare se ocupaseră de „cazul Bela Cony” nu mai ştia nimic. În mintea ei datele se ciocneau într-o dezordine chinuitoare. Câteva ore trăise în altă lume. Dar nu ajunsese la nicio concluzie. În cap nu-i rămăseseră decât semnele de întrebare ridicate de diferitele ziare, semne cărora era mult mai greu să le dai răspuns, după douăzeci de ani... Sinucidere?! Asasinat?!

Când Emil intră în sala de lectură a Bibliotecii Academiei, Ana nici nu-l observă, deşi se uita la ea. Era ameţită, sleită de puteri; era bântuită de pasiunea meseriei, cum spunea adesea Emil.

Au plecat împreună.

— L-ai descoperit pe asasin? glumi Emil.

— Da! Este unul dintre cei cinci, sau pur şi simplu, un al şaselea! răspunse ea.

— Care este impresia dumitale? se interesă Emil.

— Nu mă întreba nimic! Nici nu ştiu unde mi-e capul!

— Bun. Atunci, hai să introducem în organismul nostru niţel fosfor, necesar creierului! Te invit la masă!

— Unde? N-am niciun chef de restaurant, de gălăgie...

— Acolo unde o să te duc, va fi linişte! Fără orchestră care cântă „Cavaleria” sau „Carmen”, în timp ce se aude clinchetul tacâmurilor şi vociferările ospătarilor, iar la masa alăturată miroase a usturoi de la o saramură de peşte.

— Emil! exclamă Ana prefăcându-se speriată. Ai reuşit să scoţi o frază atât de lungă, nelegată de o... anchetă! Extraordinar! Nu te doare capul?

— Tocmai de aceea, acceptă gluma Emil, ţi-am spus că am nevoie de fosfor. Mi-am consumat cea din urmă resursă!

Emil rezervase o masă la un „mandatar”, pe Ştefan cel Mare. Era un mic restaurant, cu câteva mese, sus, la parter, şi vreo patru mese la subsol. Specialitatea restaurantului – pescărie. Peştele era adus proaspăt de trei ori pe săptămână.

— Vasăzică, domnule Emil, sprijini mandatarii? glumi Ana.

— Cel de aici este un mandatar care... se respectă! protestă Emil. Face parte din puţinii care servesc bine clientela şi aduce peşte proaspăt. Majoritatea mandatarilor, ştiind că publicul s-a obişnuit să fie prost servit, continuă tradiţia... bufetelor de gară!

— Şi apoi, avem nevoie de fosfor! râse Ana, pentru că, chiar în clipa aceea, chelnerul aducea un platou cu o cegă fiartă cu cartofi întregi şi aromată cu foi de dafin.

O sticlă din vinul „casei”, rece-gheaţă, ceapă verde, salată de roşii şi castraveţi – trufandale.

— Păcat că n-are duzico! regretă Emil.

— Asta ce... peşte mai e? se miră Ana.

— Nu cunoşti literatura noastră clasică! îi reproşă Emil, abordând un aer foarte serios. În primul rând nu este un peşte, ci o băutură. Jean Bart în romanul său „Europolis” notează că cega merge foarte bine cu duzico! În al doilea rând, nici eu nu ştiu ce gust are această bunătate. Se pare

că este o băutură bulgărească... Sau grecească.

— Se pare că da, îşi reaminti Ana. Este o băutură grecească, un fel de rachiu de anason, completă ea, de data asta cu un aer de expert.

— Să-l întrebăm pe Cosma, fu de părere Emil.

Şi profitând de faptul că acesta intrase în clipa aceea în mica sală din subsol, ca să se convingă despre felul cum sunt serviţi clienţii şi dacă aceştia sunt mulţumiţi, îl chemă.

— Domnule Cosma!

Mandatarul se apropie imediat cu o ţinută politicoasă.

— Da, domnule! Aveţi vreo dorinţă, vreo nemulţumire?

— Nu, dimpotrivă! Cega a fost minunată, îl asigură Emil. Voiam numai să vă întreb, dacă cunoaşteţi o băutură numită duzico?

— Duzico? Desigur. Este un rachiu de anason, specialitate grecească pe numele ei matern „uzo". În magazinul cu autoservire „Unic" veţi găsi două sortimente din această băutură. „Uzo Metaxa" şi „Uzo Tona Rival". Dar dacă vreţi o documentare mai amplă în această privinţă, vedeţi la masa aceea izolată din colţ (mandatarul indică discret cu privirea locul), se află binecunoscutul poet S.A. cu un prieten al lui cu care scrie scenarii de filme, bineînţeles, când face pauză în poezie. El este o adevărată enciclopedie în materie.

— Mulţumesc, îi răspunse Emil. Îmi ajunge documentaţia dumneavoastră. Făcusem un mic pariu cu prietena mea, care a câştigat. Mă scuzaţi că v-am deranjat.

— Nu face nimic, răspunse la rândul său Cosma, cu o plecăciune amabilă, îndreptându-se către masa poetului.

Ana se pregătea să-şi înceapă desertul, tort glase, când deodată se opri şi-l privi pe Emil bănuitoare.

— Dar de unde îi cunoşti numele?

— Păi... am auzit când l-au chemat la masa alăturată şi i-am reţinut numele, răspunse Emil cu un zâmbet nevinovat.

Ana se uită la el cu ochii mari, întrebători, apoi brusc se

aplecă peste masă întrebându-l încet:

— Cosma şi... mai cum?

— Mi se pare că Filip. Da, Filip Cosma, păru că-şi aminteşte Emil şi ochii lui sclipiră şiret sub lentile.

— Filip Cosma?

— Da.

— Aşa!... se miră Ana părând supărată. Deci unul dintre cei „cinci”.

— Aşa se pare...

— Bravo! Dacă nu este o simplă coincidenţă, lucru prea puţin probabil, înseamnă că bunul meu prieten şi şef m-a invitat, chipurile, astăzi la o *cegă,* dar în realitate scopul invitaţiei a fost de a lua legătură cu unul dintre...

— Nu, nu este o coincidenţă! recunoscu Emil, cu oarecare jenă.

— Vasăzică, eu nu am dreptul la o invitaţie amicală? M-ai invitat în interes de serviciu.

— Nu avem timp, se justifică Emil. Avem numai nouă zile la dispoziţie. Şi apoi, ardeam de nerăbdare să văd măcar unul dintre personajele principale ale dramei „Bela Cony.”

— Nu te mai scuza, te-am iertat, îl linişti Ana, după care privi cu coada ochiului în direcţia fostului director al barului „Alhambra”. Acum când ştia că acesta este unul dintre foştii suspecţi, curiozitatea profesională de a-l studia cât mai amănunţit puse stăpânire pe ea. Încercă să surprindă asemănări între trăsăturile acestuia şi cele ale omului de acum douăzeci de ani, pe care îl cunoscuse în fotografii.

Filip Cosma, în ciuda celor şaizeci de ani, era un bărbat încă bine, înalt, cu părul argintiu, având în toată ţinuta lui o notă de distincţie. Acum Cosma discuta politicos cu clienţii de la o masă vecină, prezentând cu vocea lui de bariton specialităţile casei.

Când vorbea, fostul director afişa un aer când visător, când puţin vesel, iar Ana, care avea oroare de costumele negre, trebui să recunoască că pe Filip Cosma îl prindea

bine, fără a-i da eticheta de ospătar sau antreprenor de pompe funebre.

— Cum o fi arătând oare un om care timp de douăzeci de ani trăieşte purtând asupra lui asemenea taină? întrebă Ana pe şoptite.

— Poate aşa... şopti la rândul său Emil, arătând cu capul în direcţia mandatarului.

Ana se străduia să observe ceva „anormal” în atitudinea lui Cosma: o nelinişte, o îngrijorare. „E drept, că au trecut douăzeci de ani... se gândi Ana, de la moartea dansatoarei şi poate că asasinul a reuşit să scape de povara morală a crimei, totuşi faptul că acum îl mai despart doar câteva zile de termenul de prescripţie, când justiţia nu va mai avea nicio putere asupra fărădelegilor sale, ar trebui să-i creeze stări de nelinişte. Nu! Cu siguranţă că acest om, Cosma, nu seamănă cu un om pe care doar câteva zile îl mai despart de un eveniment de care depinde întreaga lui viaţă. Şi totuşi, mai ştii?”

În orice caz, prezenţa lui Filip Cosma, cunoaşterea lui treziseră mai mult în Ana curiozitatea şi dorinţa de a dezlega alături de colaboratorul ei această enigmă.

— Dacă m-ai adus aici, pentru a mă lega mai mult de acest caz misterios, să ştii că ai reuşit, recunoscu Ana, după ce Emil făcu plata şi porniră spre ieşire.

— N-am făcut-o intenţionat, se apără Emil, dar dacă s-a nimerit să fie aşa, eu nu pot decât să mă bucur.

Deodată Ana îşi aduse aminte de întâlnirea din Biblioteca Academiei.

— Emil, azi am făcut o greşeală.

— Tu? se miră Emil.

— Da. Când am fost la bibliotecă, am întâlnit acolo o altă persoană, care se interesa de „cazul Bela Cony”.

— Cum adică? întrebă Emil.

Şi Ana îi explică cele întâmplate.

— Poate că ţi s-a părut că fata aceea se interesa de acelaşi caz.

— Nu, nu, sunt sigură că studia, „cazul Bela Cony”, susţinu Ana.

— Şi care este greşeala ta? zâmbi Emil.

— N-am reuşit, adică nici n-am încercat, să-i aflu numele, mărturisi ea.

— Nu e nimic grav... Oricând putem să-i aflăm numele din fişele bibliotecii.

— Da, ai dreptate, răsuflă uşurată Ana.

Ieşiră amândoi în stradă. Cât au stat în restaurant nici nu-şi dăduseră seama că afară plouase. Ploaie de vară trecătoare. Acum soarele apăruse din nou după un colţ de nor. Frigea puternic asfaltul ud din care se ridicau coloane mici de abur. Pe burlanele streşinilor încă se mai scurgea apa, „cântând” monoton, parcă îmbiindu-te la somn. Şoseaua Ştefan cel Mare era plină de trecători grăbiţi.

Tramvaiele şi autobuzele erau arhipline. O aglomeraţie obişnuită pentru ora patru după-amiază, când oamenii ieşeau de la serviciu. Emil opri un taxi.

— Te las acasă, îi spuse el. E cazul să te odihneşti puţin. Peste două ore ne întâlnim la serviciu. Poate că în astă-seară vom avea prima confruntare.

— Te-ai interesat, mai trăiesc foştii bănuiţi de acum douăzeci de ani? îl întrebă Ana.

— Încă nu ştiu. Am o listă cu numele lor. Peste câteva ore am să ştiu şi acest lucru.

Maşina ajunse în faţa casei unde locuia Ana.

— Deci, la şase, la corvoadă, glumi ea coborând din maşină.

Emil îşi continuă drumul cu maşina, blestemând în gând timpul ăsta nemilos care când nu trebuie să scurge prea repede.

APAR MAI MULŢI SUSPECŢI

În după-amiaza aceleiaşi zile, Emil abia apucă să între în biroul său, când ofiţerul de serviciu îl anunţă că a fost căutat de maiorul Nicolau de la arhivele miliţiei, care-i lăsase vorbă să dea un telefon cum ajunge la serviciu. Emil îşi aminti că-l rugase pe Nicolau să-i caute fişele tuturor acelora care fuseseră implicaţi în „cazul Bela Cony" acum douăzeci de ani. „Totdeauna prompt maiorul nostru", zâmbi Emil, formând numărul de telefon al acestuia. Telefonul sună ocupat. Timp de zece minute nu reuşi să ia legătura cu Nicolau. Ca de obicei, maiorul era suprasolicitat; n-avea timp nici să respire, cum se plângea el adesea. De ani de zile activând în aceeaşi muncă, era mâna dreaptă a tuturor celor ce căutau să se documenteze în cazuri care nu mai existau nici în amintirea oamenilor. Ajutat de o memorie excepţională, de o practică îndelungată, dar mai ales de o pasiune rar întâlnită, maiorul ajunsese un fel de arhivă mobilă.

Gata întotdeauna să-şi ajute colegii – şi făcea aceasta cu mare plăcere – Nicolau nu se mulţumea să procure numai date seci. El făcea pe marginea materialelor o serie de notări în care îmbina spiritul de observaţie cu ironia. Aceste observaţii erau de mare ajutor solicitanţilor. Şi totuşi, acest extraordinar maior avea un mic cusur; nu uita niciodată să bombăne că „trag" toţi de el ca nişte barbari, că n-au milă de el etc. Era o mică revanşă pentru toate bătăile de cap pe care i le procurau aceşti profanatori de arhive, cum le spunea Nicolau, când era supărat, sau acestor „arheologi", cum îi poreclea când glumea.

Văzând că nu poate să vorbească cu el prin telefon, Emil se hotărî să coboare în subteranele pline cu dosare ale maiorului, ceea ce şi făcu.

— Ei, na! Dumneata mai lipseai! mormăi Nicolau când îl văzu.

— Mi s-a comunicat că m-aţi chemat, căută să se justifice Emil.

— Ce să-ţi spun... mi-era dor de dumneata. Poate voiam

să-ţi mulţumesc că mi-ai dat beleaua asta pe cap. Auzi dumneata? Să caut fişele unor indivizi care acum două decenii se ţineau de chefuri prin cabarete. Frumos, nu? Unde să-i găsesc? Sau crezi că te-au aşteptat pe dumneata două sute patruzeci de luni, adică şapte mii trei sute de zile ca să faci lumină, să descoperi asasinul într-o săptămână. Ia vezi, tinere, să nu te înfumurezi. Ai devenit o celebritate de când cu „cazul Cerbul”. Emil aşteptă cu resemnare să treacă „furtuna”, ceea ce se şi întâmplă. Apoi maiorul schimbă brusc tonul.

— Tot cu colaboratoarea aceea drăguţă lucrezi?

— Tot cu ea, răspunse Emil roşind puţin.

— A, ce mă rugaseşi? Date despre „cazul Bela Cony”?... Da, îmi amintesc de acest eveniment care a făcut vâlvă pe vremuri. Eu tot aici lucram. Mulţi suspecţi, multe discuţii şi niciun rezultat. Dacă s-ar fi continuat ancheta, ar fi ieşit ceva la iveală. Însă evenimentul a intrat în viitoarea altor evenimente. Alegerile, votaţi soarele, poliţia era şi ea în preschimbare... Şi uitarea s-a aşternut peste zarva făcută în jurul morţii dansatoarei, iar dosarul a ajuns la mine. Dar ce-ţi spun eu de-al de astea. Dumneata poate că nici nu te născuseşi pe atunci, stimate colega.

Apoi Nicolau îşi întrerupse brusc peroraţia.

— Care este părerea dumneavoastră în acest caz? folosi Emil pauza.

În Inspectoratul General al Miliţiei se spune că aceste „pauze”, chipurile întâmplătoare, erau calculate de Nicolau pentru a vedea cum reacţionează interlocutorul său.

— Despre care caz? întrebă Nicolau, de parcă abia atunci picase din cer.

Emil îi cunoştea „jocul” aşa că-i aminti cu seninătate.

— De Bela Cony.

— O, da, „cazul Bela Cony”. Mult timp de-atunci, mult praf pe dosare. N-am nicio părere... Ce sunt eu? O să ajungeţi să-mi cereţi părerea în toate cazurile de crime

care s-au petrecut în ultimii două sute de ani?

— Credeţi totuşi că a fost o crimă? insistă Emil.

— Ba nu! I se făcuse subit poftă de moarte lui Bela Cony... Ce-mi ceruseşi? A, da, fişele... Hm... iată... am un dosar aici. Vezi dacă îţi va folosi la ceva... continuă Nicolau înmânându-i lui Emil un dosar învechit. Cu cazul „Cerbul" ai scos-o bine la capăt. Să vedem acum... Numai să nu-mi ceri să-ţi ridic amprentele de pe ceaşca cu cafea din care a băut asasinul acum douăzeci de ani, glumi Nicolau.

Emil se gândi imediat să se folosească de împrejurare şi să-l „exploateze" mai mult pe Nicolau în legătură cu această poveste. Faptul că pomenise de ceaşca de cafea, dovedea că el îşi aminteşte încă de unele amănunte legate de moartea dansatoarei.

— Deci... nu vă mai aduceţi aminte de acest caz? se prefăcu Emil că îl întreabă într-o doară.

Era şi asta o metodă folosită de colaboratorii maiorului Nicolau. Se prefăceau că înţeleg şi participă la micile lui supărări, tăceau cu smerenie în faţa observaţiilor sale, apoi începeau să-i pună întrebări pe ocolite, la care, după o mică rezistenţă, Nicolau răspundea procurând multe date preţioase pentru anchetatori.

Era o satisfacţie minoră pe care i-o dădeau faţă de imensele servicii oferite apoi de dânsul. De fapt, Nicolau cunoştea „terenul" şi se lăsa „prins" cu plăcere. Deci, continuă încruntat.

— Nu-mi aduc aminte de nimic!

— Păcat... păru că se resemnează Emil. Aş fi avut de pus unele întrebări.

— De ce nu m-ai întrebat acum douăzeci de ani? izbucni Nicolau. Apoi ironic. A, uitasem... abia te născuseşi... Şi, mă rog, de ce te ocupi acum de acest caz? De ce naiba nu laşi morţii în pace? Câteva zile mai are asasinul ca să se liniştească în sfârşit! Probabil... zece, cincisprezece zile... şi dumneata vrei să-i iei această unică şansă, continuă maiorul jumătate în glumă, jumătate în serios. Apoi trecu

brusc la întrebarea lui Emil, după cum îi era obiceiul: Ce părere am? Ziarele lansaseră ipoteza că asasinul ar fi fost unul din cei cinci favoriţi la patul dansatoarei. Scuzaţi-mi expresia vulgară, într-adevăr, dar asta e... În fond, de ce n-ar fi fost unul din cei şase sau şapte, nu?

— Ce ştiţi despre anchetator?

— Cum îl chema... Stai să mi-l amintesc. Paul Mihăileanu... Ce să ştiu... mai nimic... Un anchetator foarte bun; excelent. Era socotit ca unul din cei mai buni comisari. Avea mult fler, multă fantezie şi capacitate de deducţie... În acest caz a dat însă chix! Sau, cine ştie, a fost silit să abandoneze cazul când şi-a dat seama că vinovatul este o persoană sus-pusă. De altfel, a demisionat după aceea... Nu mai ştiu ce face.

Mi-l amintesc bine. Da, da, era un poliţist capabil. Pe vremea aceea am lucrat şi eu câteva luni cu el... îşi făcuse oarecare celebritate; presa vorbea adesea de descoperirile sale. Se specializase îndeosebi în crime. Mi se pare că de când a plecat din poliţie a făcut mai multe meserii, când am auzit ultima oară de el, era un fel de jurisconsult la distileria de la Brazi... Şi-acum, ajunge! Nu mă mai ţine de vorbă, că nu te am numai pe dumneata pe cap... îl concedie Nicolau.

— Am plecat... şi mii de mulţumiri!...

— Vezi că unul din bănuiţi a murit. Poate a fost chiar asasinul! îi mai strigă Nicolau când Emil ajunse la uşă.

„Asta ar fi culmea! gândi Emil urcând scările care duceau spre biroul său. Apoi se admonestă: Nu, zău... Chiar mi-a intrat în cap că am să pun mâna pe vinovat acum, după douăzeci de ani, când el poate s-a şi obişnuit cu ideea că a scăpat. După douăzeci de ani... Ca în Dumas...”

Până la urmă însă Emil descoperi că asta şi dorea de fapt: să-l prindă pe vinovat, dacă mai trăieşte, bineînţeles. Apoi pe firul aceluiaşi gând mai descoperi că i-ar fi părut rău ca asasinul să fi murit şi să fi scăpat în felul acesta de

pedeapsa legilor. „În orice caz, trebuie făcută dreptate”, căuta Emil să-şi justifice interesul pentru acest caz. Ajuns în biroul său, se aşează la masa de lucru, îşi desfăcu puţin cravata cu care nu se prea împăca, şi până la venirea Anei se hotărî să răsfoiască materialul luat de la Nicolau.

Dintre cei cinci suspecţi de acum douăzeci de ani, mai erau în viaţă patru.

1. Filip Cosma; 62 de ani. Văduv. Are o fată măritată cu un doctor. După anul 1948, a lucrat în sectorul socialist de alimentaţie publică; la început ca simplu ospătar, iar apoi, datorită muncii şi priceperii sale, a ajuns director, calitate în care a funcţionat la restaurantele „Grădiniţa”, „Cina” şi, în sfârşit, la „Lido”. Fusese pensionat în urmă cu doi ani. De câteva luni de zile, luase ca mandatar micul restaurant „Ghiocelul” de pe strada Ştefan cel Mare, în a cărui transformare în bine se cunoaşte mâna de gospodar a lui Cosma. De altfel, cu firea lui de pretins „aristocrat” al breslei, cu serviciul său ireproşabil şi slăbiciunea pe care o manifesta pentru oamenii de artă, a atras în acest modest local câteva din figurile boemei bucureştene binecunoscute. Portdrapelul micului grup este Gheorghe Neghină, regizor de filme care domină localul cu înfăţişarea lui masivă şi mustaţă de haiduc; secretar este prozatorul Stelian Croatul zis Vulpaşin. Aici este la modă deviza: „Ura şi la gară”, căci după închiderea localului, portdrapelul urmat de „bandă” se mută în restaurantul gării, deschis până la ziuă. În mijlocul acestor consumatori, care adesea amână plata pentru „vremuri mai bune”, îi place lui Cosma să stea la taclale. Povestind despre Bucureştiul de altădată. O calitate demnă de reţinut a mandatarului este aceea că tot timpul cât a fost gestionar la stat a avut o purtare ireproşabilă. Pe fişa lui, Nicolau făcuse următoarea observaţie: „Se pare că a fost lovit de moartea artistei. O iubea? Sau este altceva la mijloc...”

2. Actorul George Sârbu. Vârsta, 58 de ani. Divorţat de trei ori. Fără copii. Locuieşte pe strada Brezoianu. Din

1948 joacă la Teatrul Municipal, fiind, considerat unul din cei mai buni actori ai teatrului.
Este şi profesor la Institutul de Teatru unde conduce, o clasă. Bun profesor, bun actor, a pregătit o serie de tineri foarte talentaţi. Excelent recitator de poezie, de altfel, el însuşi poet, este folosit adesea la televiziune. Câştigă bine.

Observaţiile lui Nicolau:

„Se spun multe pe seama lui. De pildă, că e afemeiat... (câţi nu sunt!...) Afişează o mină de om de pe altă lume, ca să scape de tracasările ce-l plictisesc. A se citi cartea lui «În culise». Atenţie totuşi, e un om ciudat. Altceva, nimic...”

3. Sergiu Ornaru. Fost căpitan de cavalerie, vârsta 65 de ani. Căsătorit, pensionar. Locuieşte într-o căsuţă din satul Snagov. Prin 1948 mai era încă în cadrele active ale armatei. Participase la insurecţie şi făcuse toată campania împotriva hitlerismului, 1944–1945. Ulterior a avut neplăceri. A fost dat afară din armată, iar după trei ani reintegrat cu toate drepturile. Acum se ocupă cu pescuitul; mare amator. Are doi fii: unul doctor la Piteşti, altul inginer la Braşov.

Observaţiile lui Nicolau:

„Om cinstit. I-au plăcut femeile, vinul şi poezia. Camarazii de regiment îi spuneau «călăreţul liric». Apoi, subliniat: A fost de o gelozie feroce şi atât de liric... încât putea s-o omoare pe Bela Cony...”

4. Fostul deputat Gelu Ionescu, 58 de ani: căsătorit, o fiică măritată, actriţă la un teatru din provincie. A fost arestat câţiva ani pentru deţinere ilegală de aur. În prezent, avocat la un colegiu din Bucureşti.

Observaţiile lui Nicolau:

„Bun avocat, însă nu tot aşa de cinstit. Nu cred că ar fi avut curajul să comită o crimă... Sau, mai ştii?”

5. Cel care „scăpase”, vorba lui Nicolau, era Oreste Papadat, care decedase cu câţiva ani în urmă, fost mare bogătaş, proprietar de terenuri şi de case. Pe marginea

fişei sale Nicolau preciza: „Soţia lui Papadat trăieşte şi poate fi găsită în Piaţa Rosetti, în clădirea fostului hotel «Titanic», acum cămin studenţesc. Această clădire fusese proprietatea lui Papadat, iar după naţionalizare i se lăsaseră două camere în care locuia el şi soţia. Avea doi fii care plecaseră în Grecia în toamna anului 1948”.

Printre fişe Emil găsi o mică notiţă scrisă cu creion roşu: „Atenţie, femeile! Nu uita: sunt răzbunătoare!”

Această indicaţie avu darul să-l deruteze. Nicolau a voit să glumească cu el, sau notaţia avea o anume semnificaţie? De fapt, nu era deloc imposibil ca una din nevestele amanţilor lui Bela Cony să fi... „Vai! Dar în acest caz numărul suspecţilor se dublează dintr-odată! Încurcată treabă...” oftă Emil. Şi deodată, îl cuprinse dorinţa să lase totul baltă şi să doarmă până în ziua prescripţiei, după care a doua zi să facă raportul de clasare.

În continuare, Nicolau mai nota câteva informaţii despre principalii martori.

1. Irina Dobrescu, după căsătorie Neagu, avea 25 de ani la data când a murit dansatoarea. Era camerista acesteia. În prezent, locuieşte pe strada Zece mese, aproape de Foişorul de foc. Are trei copii. Până în 1955 a lucrat la o fabrică de textile. Apoi s-a pensionat pe caz de boală. Soţul ei, maistru de lumini la Teatrul Giuleşti, câştigă destul de bine.

Observaţiile lui Nicolau:

„Declaraţiile fostei cameriste, cam dubioase... Atenţie...”

2. Elena Farcaş: 38 de ani la moartea dansatoarei, fostă cabinieră la teatrul „Alhambra”, actualmente peruchieră la Teatrul Naţional. Căsătorită, cu patru copii. Cel mai mare în vârstă de peste 30 de ani locuieşte pe strada Glinca, în cartierul Florească. Confecţionează în particular, ajutată de fiica sa, peruci şi câştigă foarte bine. Atenţie! Elena Farcaş o ura pe Bela Cony.

3. Vasile Neagu, soţul Irinei Dobrescu. Fost electrician la Teatrul Alhambra. Acuzat de furt în perioada aceea, fusese

în cele din urmă scos din cauză. Dansatoarei îi dispăruseră din cabină bijuterii. Printre alţii, Bela Cony îl bănuise şi pe Neagu, fapt ce-i atrăsese acestuia neplăceri.

Observaţiile lui Nicolau:

Vasile Neagu + Irina Dobrescu (camerista care-i va deveni soţie) + dispariţia bijuteriilor de văzut...

În sfârşit, pe o notiţă separată erau trecute câteva informaţii despre fiica dansatoarei, Doina Coman, care de la moartea mamei sale locuia cu o femeie pe care o considera ca şi mama ei. De altfel, Doina în ziua dramei abia împlinise doi ani. Numele femeii care o crescuse pe Doina era notat de Nicolau cu majuscule: FLORICA AIOANEI. „De ce oare! Ce semnificaţie avea acest nume scris astfel?" Emil se uita la notiţă ca la un document cifrat, ştiind câtă bătaie de cap dădeau solicitanţilor însemnările lui Nicolau pe marginea unor materiale, cu toate că la o primă vedere păreau întâmplătoare sau simple capricii.

Imediat dădu telefon la bufet şi comandă două cafele „tari". Era şi timpul, pentru că n-apucă să pună receptorul în furcă când în birou intră Ana.

— Te-ai odihnit? o întrebă Emil.

— Nu prea. N-am timp, caut asasinul, răspunse Ana aşezându-se.

— Şi l-ai găsit?

— Da! Este unul din cei cinci, spuse Ana, cu un aer de expertă.

— Sau din cei zece, glăsui Emil.

— De unde au apărut încă cinci? se miră ea.

— Nevestele răzbunătoare ale celor cinci, râse Emil, aducându-şi aminte de notiţa lui Nicolau.

— Da! Ai dreptate, la asta nu m-am gândit... oftă Ana.

— Închipuieşte-ţi că ar fi putut să existe o soţie, care, observând că relaţiile soţului său cu dansatoarea duceau la distrugerea căsniciei sale, s-a hotărât s-o asasineze.

— Femeile, de obicei folosesc otrava! E un procedeu mai

puţin brutal.

— Când nu ştii să tragi cu arma, i-o întoarse Emil.

Între timp veniră cafelele.

— Deci, ne apucăm de lucru, propuse Ana. Şi să începem prin a face o lectură metodică a dosarului.

— Am o altă propunere, interveni Emil. Înainte de a citi dosarul, să luăm mai întâi legătura cu principalele personaje, legate într-un fel sau altul de eveniment. Cu alte cuvinte, să reluăm ancheta în funcţie de datele noi obţinute, pe care le vom confrunta cu cele din dosar şi vom trage concluzii.

— Mai mult ca sigur că ni se va închide uşa în nas de către cei în cauză, considerându-ne că umblăm după fantasme. În fond, cine să-şi mai aducă aminte de amănunte după două decenii?

— Dimpotrivă, sunt convins că în capul eroilor noştri, în legătură cu drama, după atâţia ani, nu a rămas decât esenţialul. În afară de asta, după atâta amar de timp nimeni nu va mai avea reţineri şi nici interes să mai ascundă ceva.

— Nimeni, în afară de asasin.

— Desigur, fu de acord Emil. Totuşi, cei care ştiau câte ceva, din discreţie şi nevoind să amestece numele lor în acea învălmăşeală de discuţii care a urmat morţii dansatoarei, au tăcut. Acum când cazul a fost dat uitării, amintirile sunt mai limpezi iar intenţiilor lor de a se destăinui mai puţin îngrădite de considerente ca cele arătate.

— S-ar putea să ai dreptate... Cum începem?

— În ordinea în care a început-o şi primul anchetator. Adică, cu declaraţia Irinei Neagu, născută Dobrescu. Locuieşte pe lângă Foişorul de foc.

— De ce n-o începem cu anchetatorul? întrebă Ana.

— Părerile lui de acum douăzeci de ani le cunosc din dosar, iar cele de acum i le voi cere la urmă, pentru a nu mă influenţa.

— Bem cafeaua, sau pornim?

— Bem cafeaua, acceptă cu mărinimie Emil. Între timp, uită-te la fotografia cameristei, adăugă el, scoţând din dosar poza Irinei Dobrescu, care înfăţişa o fată tânără cu trăsături fine.

Ana îşi sorbea încet cafeaua contemplând fotografia. De fapt, ea mai văzuse fotografia fostei cameriste publicată în ziarele pe care le cercetase la Academie. Şi din ziare şi din fotografia pe care o avea în faţă, se putea observa clar că Irinei îi plăcea să pozeze şi la propriu şi la figurat. Obişnuită cu lumea în care trăia şi lucra, juca şi ea teatru cu destul succes.

Ana îşi aminti că un cotidian al timpului reproducea chiar trei poze ale Irinei Dobrescu în trei atitudini diferite, bine „jucate”. Una o reprezenta pe cameristă reconstituind descoperirea cadavrului, o a doua, o imortalizase plângându-şi cu disperare stăpâna, iar ultima, zâmbind reporterului.

— Nicolau îmi atrage atenţia să fim atenţi cu ea, spuse Emil.

— Pentru ce? se miră Ana.

— Nu ştiu... Un furt, sau aşa ceva, în care era amestecat şi actualul ei soţ.

— Bun! O să vedem la faţa locului, hotărî Ana şi se ridică.

Ieşiră din birou şi cu un taxi ajunseră la destinaţie.

UN SCHIMB DE LOCUINŢĂ

Informaţiile lui Nicolau erau exacte: Irina Dobrescu, Neagu, după căsătorie, locuia în strada Zece mese, într-o casă cu un singur etaj şi cu curte. Când Ana şi Emil ajunseră la ea, o găsiră singură, în grădină, aplecată peste un rond cu flori pe care îl plivea de buruieni. Ana fu izbită

de diferenţa dintre Irina Dobrescu pe care o cunoştea din fotografie şi Irina Dobrescu devenită Neagu, pe care o avea în faţă şi care întruchipa femeia năpădită de bătrâneţe înainte de vreme, grasă şi ridată, dar care n-a uitat că a fost cândva tânără şi pe deasupra şi frumoasă. Dovada: rămăşiţa de cochetărie care acum n-o mai prindea: fardul exagerat, părul oxigenat şi capodul cu culori tinereşti.

— Doamna Neagu? întrebă Emil.

— Da, eu...

— Născută Dobrescu?

— Da, răspunse femeia, mirată de astă dată.

— Suntem de la miliţie, se legitimă Emil.

— Doamne. Dar ce s-a întâmplat? se sperie doamna Neagu. Un accident?

— Nu, nu... se grăbi s-o asigure Emil... Am vrea să vă întrebăm ceva... Ceva despre o poveste veche... Dacă ne daţi voie, bineînţeles.

— Da, da, cum să nu... răsuflă uşurată gazda. Dar poftiţi... intraţi în casă... Doamne, m-am speriat... Dar, vă rog, poftiţi, intraţi înăuntru, domnişoară, insistă doamna Neagu care-şi regăsise stăpânirea de sine. Au intrat întâi într-un hol mare, apoi într-o sufragerie în care garnitura de mobilă „Dunărea” nou-nouţă mirosea încă a pădure. Un televizor „Dacia” aşezat pe colţ îi privea pe musafiri prin ecranul lui mare, iar mica bibliotecă, în care figura o mare parte din „Colecţia femeilor celebre”, destăinuia preferinţele literare ale gazdei.

Peste tot însă, domnea o curăţenie exemplară. Se părea că gazda stă tot timpul cu cârpa de şters praful în mână.

— Să vă fac o cafea? întrebă doamna Neagu amabilă.

— Nu, vă mulţumim, abia le-am terminat, o asigură Ana, care ardea de nerăbdare ca gazda să înceapă să deşire firul înfăşurat de aproape două decenii.

— O dulceaţă! mai încercă gazda.

— Nu vă deranjaţi! refuză Emil la rândul său.

— Dar nu mă deranjez deloc, se împotrivi femeia. Cum adică, veniţi în casa mea şi să nu vă tratez cu nimica? Şi fără să mai aştepte răspunsul, de frica unui nou refuz, se îndreptă repede către un dulăpior, de unde scoase un borcan cu dulceaţă.

— Este de smochine, spuse ea mândră. Am pregătit-o eu cu mâna mea din smochinul acela din curte, dacă l-aţi văzut.

Emil ridică din umeri încurcat. Ce e drept, nu prea-l văzuse.

— Da... l-am văzut, răspunse Ana repede, ca să-i facă plăcere gazdei.

— Se numără printre puţinii smochini care se găsesc în Bucureşti, continuă gazda, la fel de mândră.

— Ce faceţi cu el iarna? se simţi obligat să întrebe Emil.

— Să nu mă întrebaţi cât îmi dă de lucru. Îi fac un muşuroi mare de pământ la rădăcină, apoi îi înfăşor toată tulpina într-un strat de paie, peste care pun o pânză de sac. Cu toate astea, iarna când sunt geruri mari, tremur de frică să nu îngheţe.

Între timp, termină cu aranjatul farfuriuţelor cu dulceaţă pe o tavă de argint pe care o aşează în faţa musafirilor. Şi după ce umplu paharele cu apă rece din frigider, în sfârşit, se aşeză şi ea la masă, privindu-i pe cei doi tineri întrebător. Acum când datoria ei de gazdă fusese îndeplinită, doamna Neagu îşi aduse aminte că are de-a face cu două persoane de la miliţie.

— Venim la dumneavoastră în legătură cu o poveste veche, aşa cum v-am spus de la început, căuta Emil s-o pregătească. O poveste veche care interesează totuşi miliţia. Aşa că să nu vă mire întrebările pe care vi le vom pune.

— N-au să mă mire, îi asigură gazda, mirată încă de pe acum.

— Vă aduceţi aminte de dansatoarea Bela Cony?

— Doamne! exclamă femeia. Cum să nu-mi aduc aminte?

auzi vorbă! Doamna Dina, săraca... Dar cum de v-aţi mai adus aminte de dânsa?

— Ţineaţi la ea? întrebă Emil ocolind răspunsul.

Emil şi Ana o ţineau sub priviri. Irina Neagu ezită să răspundă, lăsând privirile în jos, priviri în care lui Emil i se păru că desluşeşte o undă de răutate. Poate că amintirea timpului când era obligată s-o servească pe dansatoare şi să-i satisfacă toate capriciile nu-i făcea plăcere.

— Da, răspunse ea cu întârziere. Ţineam la doamna Dina... Era bună cu mine.

„De ce a ezitat să răspundă? se întrebă Ana. În fond, putea să «joace» acest răspuns, aşa cum a mai făcut şi altădată".

— Dulceaţa a fost excelentă, interveni Emil aşezând farfurioara pe tavă.

Dar gazda nu mai avea poftă să aducă din nou vorba despre unul dintre puţinii smochini din Bucureşti. Gândul ei se întoarse cu ani de zile în urmă, la timpurile când era camerista dansatoarei, când o admira şi o invidia pentru succesele şi viaţa de lux pe care o ducea, sau când o ura pentru capriciile ei de femeie răsfăţată.

— Săraca doamna Dina... mormăi, ca pentru sine , Irina Neagu.

— Dumneavoastră aţi găsit-o... Emil se întrerupse. Vrusese s-o întrebe dacă ea a găsit-o moartă, dar se răzgândise. Îl stânjenea întrebarea. Intenţiona s-o întrebe pe ocolite. Însă Irina Dobrescu înţelesese.

— Da, eu am găsit-o.

— La ce oră? întrebă Emil.

— Dimineaţa, la ora cinci. Păru că ezită pentru un moment, apoi continuă: Da, îmi aduc aminte. Fetiţa era bolnavă... avea temperatură. Mă speriasem şi am voit s-o trezesc pe doamna. Am bătut în uşă şi n-am primit niciun răspuns. La început m-am mirat. Ştiam că doarme foarte uşor. Am bătut din nou în uşă, apoi am deschis-o încet. Am văzut-o pe doamna întinsă pe covor. Am strigat-o,

înfricoşată. M-am apropiat de ea şi i-am văzut pieptul plin de sânge. Doamne, nu pot să uit acest tablou. Nu ştiu de câte ori n-am visat-o aşa cu pieptul acoperit de o pată roşie, mare, de sânge.

Şi cu ochii înlăcrimaţi, Irina Dobrescu îşi făcu semnul crucii.

— Aţi anunţat poliţia?

— Da... Am telefonat la poliţie.

— Imediat?

— Nu, răspunse ea după o scurtă pauză. La început am telefonat domnului... Ah, nu-mi aduc aminte cum îl chema... Era un prieten al doamnei, un ofiţer...

— Domnul Sergiu Ornaru? încercă să-i aducă aminte Emil.

— Da, da! exclamă Irina satisfăcută. Dumnealui. Îmi era teamă să nu-mi răspundă soţia dânsului. Dar până la urmă n-a răspuns nimeni la telefon.

— De ce l-aţi anunţat tocmai pe el? tatonă Emil.

— Acum nici nu-mi aduc aminte...

— Desigur, au trecut prea mulţi ani, îi dădu dreptate Emil. Şi în continuare aţi anunţat poliţia?

— Da! Circumscripţia din care făceam parte.

— În noaptea aceea n-aţi auzit niciun zgomot în camera doamnei, n-aţi auzit împuşcătura?

Pe chipul Irinei Neagu trecu o umbră de durere sau de teamă. Ezită din nou, apoi răspunse:

— Nu... n-am auzit nimic...

— Camera dumneavoastră era aproape de dormitorul doamnei?

— Nu... nu prea aproape... recunoscu doamna Neagu. Dar n-am auzit nimic. Eu dormeam în aceeaşi cameră cu fetiţa Aveam grijă de dânsa. Eram şi obosită.

— N-aţi observat ceva deosebit în purtarea dansatoarei în ajunul morţii sale?

— După câte îmi aduc aminte, nimic. Doamna venea de obicei la ora unu după miezul nopţii. Uneori mă chema s-o

ajut să se dezbrace, alteori nu. În noaptea aceea ştia că sunt obosită, deoarece în nopţile din urmă nu dormisem din cauza fetiţei. Aşa că nu m-a trezit. Apoi... dar cum să-mi mai aduc aminte după atâţia ani?

— Da, desigur... fu de acord Emil.

— Atunci, am spus totul... Am semnat şi o declaraţie. Da, da, am spus tot ce ştiam... Apoi brusc: Dar cum de v-aţi adus aminte de această nenorocire, după atâţia ani?

— Domnişoara, care e funcţionară la noi în miliţie, încercă Emil o justificare, susţine un examen la Facultatea de drept şi printre alte dosare se ocupă şi de studierea „cazului Bela Cony".

— Da, da, confirmă Ana, care nu încetase s-o observe pe Irina Neagu, cu o curiozitate abia stăpânită.

— Doamne, sper că nu o să publicaţi vreun articol pe la vreo gazetă! se sperie Irina. Ştiţi, acum sunt alte vremuri, am copii mari. Şi-apoi, gazetarii... Dumnezeule, ce-am mai pătimit cu ei după moartea doamnei. Se încăierau nu alta, care să mă descoase mai întâi.

— Fiţi fără grijă. Nu e vorba de aşa ceva, o asigură Emil. Întâmplările astea au murit demult. Noi am făcut o simplă informare pentru un studiu.

— Aveţi copii? se interesă Ana.

— Desigur... am doi băieţi şi-o fată!

— Merg la şcoală?

— Băiatul are optsprezece ani şi lucrează ca electrician la cooperativa „Ascensorul". Fata urmează o şcoală de infirmiere.

— Sunt copii buni, vă ascultă? se interesă Ana.

— Mulţumesc, lui dumnezeu... Am copii buni. Ăl mai mic, care este în clasa a patra, este foarte deştept. Cântă şi la pian, se lăudă fosta cameristă.

— Şi soţul dumneavoastră? continuă Ana întrebările de ordin familial.

— Este maistru de lumini la Teatrul Giuleşti. Când ne-am cunoscut, lucra tot ca electrician, la Alhambra. Irina se

opri pentru câteva clipe, apoi se grăbi să-i asigure. Ne-am cunoscut cu ocazia anchetei... Adică la moartea doamnei, Dumnezeu s-o ierte...

Emil tresări. Această grabă a Irinei Neagu de a-i preciza timpul şi împrejurarea în care îl cunoscuse pe soţul ei i se păru ciudată. Avea senzaţia că a găsit „ceva". Acel ceva, răsărit aşa... dintr-un cuvânt, sau dintr-o frază fără prea mare importanţă.

Irina, nemulţumită probabil şi ea de această mărturisire, continuă:

— Ne chemase atunci domnul anchetator. O cunoştea pe doamna.

— Cine, Paul Mihăileanu? se miră Emil.

— Da, dumnealui... Şi din nou Irina se opri, suspicioasă. Oare iar făcuse o gafă? Se simţi totuşi obligată să continue: A cunoscut-o pe doamna cu ocazia unei anchete.

— Ce anchetă? se prefăcu Emil că nu ştia despre ce e vorba.

— Din cabina doamnei dispăruse o brăţară, continuă Irina, fără prea mare tragere de inimă. S-a reclamat cazul la poliţie şi domnul comisar Mihăileanu făcuse ancheta.

— Era o bijuterie de valoare?

— Nu ştiu, răspunse repede Irina, după care urmă o nouă pauză. Emil se uita ţintă la ea. Era mai mult ca sigur că fosta cameristă îşi făcea reproşuri că se grăbise cu răspunsul. Adică cum să nu ştie ea valoarea bijuteriei, când cunoştea obiectele dansatoarei ca pe propriile ei lucruri? Rezultatul acestei bănuieli se văzu repede. Adică, staţi să-mi aduc aminte... Da, da... Era o brăţară de aur cu diamante. Foarte scumpă. I-o făcuse cadou un grec bogat. Nu-mi aduc aminte numele lui. De altfel, şi dumnealui a fost bănuit că ar fi omorât-o pe doamna...

Emil, văzând că Irina Neagu încerca să schimbe vorba, reluă povestea cu brăţara.

— Când s-a întâmplat furtul?

— De fapt, nici nu era sigură că i s-a furat. Poate că o

pierduse, aşa cum mai pierduse cu câteva luni înainte o cruciuliţă de aur.

— Şi cam când a pierdut brăţara? insistă Emil, schimbând formularea întrebării.

— Păi... să fi fost cu câteva luni înainte de moartea ei. Cinci, şase luni... aşa ceva...

— Pe cine a învinuit Bela Cony de furt?

— La început pe cabinieră, o moldoveancă rea de gură foc. Se zice că ar fi şi amenințat-o pe doamna. La teatru se zvonea că moldoveanca ar fi omorât-o din răzbunare că o făcuse hoaţă. Apoi şi pe Neagu l-a bănuit, continuă fără nicio tragere de inimă Irina, căutând să pară că nu se sinchiseşte de această bănuială care a planat asupra soţului său.

— Pe care Neagu? ţinu Emil să-i precizeze Irina.

— Pe soţul meu. Adică atunci nu eram căsătoriţi.

Emil schimbă o privire cu Ana.

— Doamna Bela Cony... avea mulţi prieteni? mai riscă Emil o întrebare.

Irina Neagu începu să râdă.

— Ştiu ce vreţi să spuneţi... Să nu credeţi că doamna era din acelea care... Nu, doamne fereşte! Era artistă şi mai era şi frumoasă. Bărbaţii, mureau după ea. Este drept că fiind cam sentimentală, se îndrăgostea repede. În perioada aceea îl iubea pe domnul Filip Cosma. De el mi-aduc aminte bine. Venea la doamna cu braţul plin de flori. Şi ce flori scumpe... După moartea doamnei l-am mai întâlnit de câteva ori. Chiar acum şase luni a fost aici la mine. Trecea întâmplător pe stradă, ne-am întâlnit şi m-a recunoscut. L-am invitat în casă şi a venit. Foarte drăguţ om şi manierat...

O nouă privire între Ana şi Emil fixă în memorie această „întâlnire întâmplătoare”.

— Şi desigur v-aţi adus aminte de cele petrecute atunci? tatonă Emil, iar Ana aştepta cu nerăbdare răspunsul.

— Da... Desigur... Am vorbit de una, de alta... Ne-am

adus aminte şi de moartea doamnei. Bietul domn Filip chiar m-a întrebat dacă s-a mai interesat cineva de această poveste tristă.

— Aşa vasăzică... şopti mai mult ca pentru sine Emil.

— Da, şi am râs, că doar după atâţia ani, cine să se mai intereseze... Şi iată că veniră ţi dumneavoastră astăzi să mă întrebaţi. Ca să vedeţi...

— Adică, ce v-a întrebat domnul Filip? se interesă aşa, într-o doară, Emil.

Irina îl privi bănuitoare.

— Ce să mă întrebe... Da, îmi amintesc precis. Mi-a zis: „Îţi mai aduci aminte, coniţă Irina – că aşa mi-a spus dumnealui întotdeauna – de biata Bela... Am uitat-o toţi... Sau poate pe dumneata te-a mai întrebat cineva de dânsa?" Asta a fost tot, informă Irina, privindu-i din nou bănuitoare pe vizitatori pentru a vedea reacţia.

Ceva nedeterminat plutea în aer, un fel de neîncredere, de bănuială amestecată cu senzaţia că ei nu mai discută un caz vechi, ci o întâmplare petrecută cu câteva zile înainte. Emil era convins că gazda de acum nu va mai vorbi. Se va închide în ea. Va încerca să ascundă lucrurile despre care nu i-a convenit nici cu douăzeci de ani în urmă să vorbească. Amintirea dramei dansatoarei îi redevenise clară şi odată cu aceasta, îi renăscuse şi instinctul de apărare. Şi într-adevăr, Irina Dobrescu tăcea, gândindu-se probabil la întrebările ce urmau să i se pună şi la răspunsurile pe care va trebui să le dea.

— De fiica doamnei Cony ştiţi ceva? întrebă Ana cu speranţa că va mai putea scoate ceva de la Irina.

— De Doina, nu.

— N-aţi mai văzut-o de atunci?

— Nu... răspunse Irina cu gândul în altă parte.

— Am auzit că stă împreună cu o rudă, mai încercă Ana.

— Cu o rudă?

Irina începu să strângă farfurioarele de dulceaţă ca să câştige timp spre a cântări dacă riscă ceva răspunzând.

Apoi se hotărî.

— Nu, nu cred să-i fie rudă femeia la care stă. E o croitoreasă, sau aşa ceva. Se spune că-i este rudă, dar nu cred... Doamna Dina nu avea nicio rudă aşa de apropiată.

— Dumneavoastră aţi plecat imediat din casa dansatoarei?

— Da. Nu mai puteam să stau în casa aceea. O vedeam mereu pe doamna întinsă pe covor moartă... Îmi amintesc că a rămas în casă, pentru puţin timp, o pretinsă rudă din provincie. Părerea mea este că venise să ciupească ceva: mobilă, haine. Ştiţi, aşa se cam întâmplă în astfel de cazuri. Făcu o mică pauză apoi adăugă cu tărie: Eu am plecat numai cu lucrurile mele. N-am luat nici rochiile pe care mi le dăruise doamna. N-am vrut să se spună nimic rău de mine, să fiu bănuită de furt. Şi-aşa îmi era frică de comisarul acela care ancheta cazul.

— Mihăileanu?... îi aminti Emil.

— Da, domnul comisar Mihăileanu, care de fapt a adus-o pe ruda aceea din provincie în casa doamnei. Dânsul a spus că tot ce se găseşte în casă aparţine fetiţei, adică Doinei. Aşa că n-a lăsat să se ia un ac din casă.

— Şi tatăl Doinei? întrebă Ana.

— Oh, tatăl fetiţei! Nici nu l-am văzut vreodată. Doamna divorţase de el înainte de a o naşte pe Doina. Soţul doamnei era, mi se pare, marinar, căpitan de vas, sau aşa ceva. Era plecat mereu, aşa că nu prea a fost văzut cu doamna.

— Şi cine o întreţine pe fată? Are bani femeia aceea?

— Dumnezeu ştie... Să vă spun drept, nici nu m-am interesat. Mi-am închipuit că are cu ce... dacă şi-a luat asupra ei grija creşterii fetiţei. Doar n-a obligat-o nimeni. Emil era stăpânit de senzaţia că femeia ar vrea să spună lucruri mai importante în legătură cu fata dansatoarei, dar ezită. Hotărî să nu forţeze lucrurile; să n-o asedieze cu întrebări care ar fi speriat-o şi n-ar mai fi scos un cuvânt.

— V-am pus această întrebare, deoarece mi-am închipuit

că aţi iubit-o pe Doina, care chiar când trăia mamă-sa, mai mult cu dumneavoastră stătea.

Emil încerca o altă strategie şi se pare că nu greşea.

Gazda începuse să dea semne de nelinişte. O tulburare puternică pe care n-o mai putea ascunde începuse să pună stăpânire pe ea. Deodată, în curte se auzi zgomotul unei motociclete.

— Bărbatul meu! îi anunţă Irina, sărind la fereastră.

Afară se înnoptase. Abia acum îşi dădură seama cât de repede trecuse timpul şi că stăteau aproape pe întuneric.

— Vă rog să nu-i spuneţi pentru ce aţi venit... spuse repede gazda şi adăugă: Nu e bine să dezgropăm morţii.

În încăpere intră soţul Irinei, un bărbat înalt, de vreo cincizeci şi cinci de ani. Se opri puţin nedumerit în uşă, apoi aducându-şi aminte că este totuşi un om politicos, spuse „bună seara” făcând o uşoară reverenţă. Era îmbrăcat într-o scurtă de piele şi pantaloni de catifea strânşi pe pulpe, aduşi din străinătate cu ocazia vreunui turneu. Scoţându-şi mănuşile de muşchetar cu care conducea motocicleta, îi privi pe oaspeţi, întrebător, cu ochii lui negri, mici şi neliniştiţi.

Emil şi Ana se ridicară în acelaşi timp, apoi Emil se adresă gazdei:

— Vă rog să ne iertaţi. Am fost informaţi greşit în legătură cu schimbul de locuinţă.

Ieşiră apoi repede, fiind convinşi că Irina Neagu, născută Dobrescu, va continua cu succes minciuna lansată de ei.

Gazda îi conduse până la poartă, aşa că Emil avu prilejul să-i spună:

— Dacă vă aduceţi, între timp, aminte de ceva important în legătură cu cele discutate, vă rog să mă căutaţi la Inspectoratul General al Miliţiei de pe strada Ştefan cel Mare. Întrebaţi la informaţii de căpitanul Emil Bunea.

— Ce să-mi aduc aminte? şopti speriată Irina, uitându-se în urmă pentru a se convinge că nu e urmărită de soţul

său. V-am spus tot ce ştiam… nu mai am nimic de spus.

— Mă rog… acceptă Emil. Cum credeţi… Totuşi, noi vă rugăm încă odată să ne iertaţi pentru deranj…

— Nu face nimic, spuse gazda repede, închizând poarta în urma lor.

Ziua fusese căldură mare în oraş. Acum pale de vânt năvăleau pe străzi. Se răcorise brusc. Emil şi Ana mergeau unul lângă altul fără să observe schimbarea timpului. Ana era impresionată de schimbările pe care le operase trecerea timpului în trăsăturile acestei femei, pe care o transformase într-o fostă femeie frumoasă. Pe de altă parte, Emil se gândea că poate greşise în formularea întrebărilor.

Trebuia să citească mai atent declaraţiile anterioare ale cameristei, să-şi formuleze întrebări suplimentare, prin care să fi putut confrunta afirmaţiile ei din prima anchetă cu cele făcute în prezent.

La prima intersecţie se despărţiră. Ana intenţiona să ia un autobuz pentru a fi la timp la o întâlnire cu mama ei. Mergeau la teatru.

— La ce teatru aveţi bilete? o întrebă Emil.

— La „Municipal”. Se joacă „Moartea unui comis-voiajor”.

— Şi… întâmplător joacă George Sârbu?

— Întâmplător! Nu cred. După câte ştiu este în distribuţie de la punerea spectacolului în scenă. De altfel, cochetă Ana, îmi permiteţi să vă raportez, tovarăşe şef, că Sârbu este slăbiciunea mea… Vreau să văd cu ce ochi îl voi urmări acum când îl ştiu implicat în acest caz „misterios” în a cărui dezlegare vom rivaliza cu „Răzbunătorii”. Ce ziceţi, domnule Steed?

— În această situaţie, doamnă Peel, de mâine îmi voi cumpăra umbrelă, îi întoarse Emil gluma.

DECLARAŢIA BĂNUITULUI CARE

MURISE ÎNTRE TIMP

Rămas singur, căpitanul Bunea nu avea unde să se ducă. Atras de acest caz ca de un magnet se îndreptă către serviciu. Simţea nevoia să revadă dosarul, să recitească declaraţiile Irinei Neagu, născută Dobrescu, să le compare cu cele relatate de dânsa în discuţia pe care o avuseseră. Mergea gânditor, absorbit de presupuneri şi deducţii.

Traversând o intersecţie, se trezi în faţa unui automobil care era gata să-l prindă sub roate şi cu toată acrobatica sa săritură, în lături, fu şters de maşina care se depărtă în viteză, aşa că nici n-avu timp să audă înjurătura şoferului.

— Era să mă omori, ticălosule, şi adjuncta mea te-ar fi trecut în rândul suspecţilor din „cazul Bela Cony”, încercă Emil să glumească pe socoteala sa.

Ajuns la birou, scoase din dulap dosarul „Bela Cony” şi-l deschise. Foiţele subţiri, bătute la maşină la un rând, i se părură acum mai puţin îngălbenite. Suflă peste ele maşinal, le netezi cu palma, apoi se aşeză în fotoliu şi se cufundă în lectură.

Declaraţiile luate Irinei Dobrescu chiar în dimineaţa în care fusese descoperit cadavrul dansatoarei în linii generale corespundeau cu informaţiile pe care aceasta le dăduse cu ocazia vizitei făcute. Desigur că cele de acum douăzeci de ani erau date cu lux de amănunte şi înfloriturі.

Cele dintâi întrebări ale anchetatorului încercau să stabilească împrejurările în care fosta cameristă o găsise pe dansatoare moartă în camera ei. Declaraţiile de atunci ale Irinei Dobrescu corespundeau cu afirmaţiile făcute în acea zi în faţa Anei şi a lui Emil. Senzaţiile cameristei, ora, relatarea despre boala fetiţei erau identice cu amintirile Irinei Dobrescu-Neagu, relatate după douăzeci de ani.

Din interogatoriul luat atunci cameristei, atrăgea atenţia în mod special următorul dialog:

„— A căutat-o ieri cineva pe doamna?

— La noi toată ziua sună telefonul...

— Totuşi, în timp ce dânsa era la teatru, n-a căutat-o nimeni?

— Când era la teatru n-o mai căuta nimeni acasă. Toţi prietenii dânşii ştiau unde s-o găsească.

— Se întorsese singură acasă?

— Nu ştiu... n-am auzit-o intrând...

— De obicei se întorcea singură?

— Niciodată... Totdeauna o conducea cineva, o cunoştinţă, un prieten, care o aştepta la teatru până după spectacol.

— În camera doamnei s-au găsit două ceşti în care erau resturi de cafea. Aceasta denotă că cu câteva ore înainte de moarte, a fost vizitată de cineva.

— N-am văzut pe nimeni.

— Cine a pregătit cafeaua?

— De obicei, când avea musafiri, eu pregăteam cafelele. Nu-i plăcea să între în bucătărie, de care avea oroare. În seara aceea însă nu ştiu dacă a făcut cafele.

— Totuşi, în seara morţii doamnei, în dormitorul ei s-au băut două cafele.

— Nu ştiu dacă s-au băut cafele şi cine le-a pregătit.

— Poate vreun prieten de-ai doamnei?

— ...Da... S-ar putea, însă, într-un singur caz. Domnul Oreste Papadat nu era niciodată mulţumit de cafeaua care i se făcea. „Pregătirea cafelei are tainele ei”, spunea el adesea. Tocmai de aceea şi-o prepara singur.

Şi totuşi anchetatorul nu mai insistase pe această pistă. Brusc şi ciudat el o părăsise, trecând la altă întrebare.

— Unde se află camera dumneavoastră faţă de dormitorul doamnei Dina?

— Adică, cum , unde se află?

Emil se opri din studiu: camerista n-a înţeles întrebarea, sau şi-a luat un răgaz ca să-şi pregătească răspunsul, truc folosit adesea de cei anchetaţi.

— Adică, preciză comisarul, se află aproape sau mai

departe de dormitorul stăpânei dumneavoastră?

— Camera mea era despărţită de dormitorul doamnei de sufragerie şi un mic antreu.

— Şi n-aţi auzit niciun zgomot?

— Nu.

— În mod normal ar fi trebuit să auziţi împuşcătura...

— N-am auzit nimic...

— Şi n-aţi văzut pe nimeni intrând sau ieşind din casă?

— La ora unu noaptea, ar fi trebuit să stau la fereastră ca să văd cine intră şi cine iese din casă...

Era desigur un răspuns obraznic, la care anchetatorul nu reacţionase. Poate că anchetatorul mai spera să scoată ceva de la cameristă şi nu voia s-o sperie. Totuşi, el reveni asupra întrebării.

— Deci, n-aţi văzut pe nimeni?

— Domnule comisar, dacă aş fi văzut pe cineva, v-aş fi spus de la început...”

Cu toate insistenţele, comisarul n-a putut să scoată mai mult de la Irina Dobrescu.

Emil era tentat să verifice chiar în clipa aceea alibiul lui Oreste Papadat, care îşi făcea „singur cafeaua”.

Răsfoi dosarul şi găsi interogatoriul lui Papadat. La gândul că Papadat nu mai trăieşte, Emil vru să lase baltă declaraţiile acestuia. Se răzgândi; oricum, trăiesc ceilalţi. Şi, apoi, voia să ştie adevărul. Aşa că se opri din răsfoitul dosarului la interogatoriul lui Oreste Papadat.

„— Ne scuzaţi, domnule Papadat că vă deranjăm... Dar... încercă comisarul să se scuze.

— Ştiu, nu e nevoie să vă cereţi scuze. Sunt gata să răspund la întrebările dumneavoastră.

— Dacă doriţi, puteţi cere să fie prezent şi avocatul dumneavoastră.

— N-am această dorinţă, pentru că nu mă simt vinovat, ci numai îndurerat:

— Nici n-aţi fost acuzat de vreo vinovăţie..

— Mă refer la născocirile reporterilor. De două zile nu

fac altceva decât să cerceteze cu lupa dormitorul sărmanei Bela Cony, cabaretul, relaţiile ei...

— O întrebare indiscretă dar indispensabilă: eraţi în relaţii intime cu Bela Cony?

— Dacă vă referiţi la trecut, răspunsul meu este afirmativ.

— Ce înţelegeţi prin «trecut»?

— Dumneavoastră ştiţi prea bine că după scandalul acela cu brăţara, ne vedeam foarte rar.

— Aţi vorbit cumva cu dânsa alaltăieri la telefon?

— Alaltăieri? Nu... N-am vorbit. De vreo săptămână nici n-am văzut-o.

— Când aţi fost ultima dată în casă la dânsa?

— Acum zece zile... M-am dus din obişnuinţă... Rămăsesem, totuşi, prieteni...

— Camerista lui Bela spunea că vă preparaţi singur cafeaua când o vizitaţi pe dansatoare...

— M-am informat din ziare... Povestea cu cele două ceşti de cafea... În fine, e drept că îmi prepar singur cafeaua. Aşa procedez şi la club şi acasă şi la... prieteni. Merg direct la bucătărie şi îmi prepar cafeaua. Acest tabiet mi-l cunosc toţi chelnerii şi bucătarii din Bucureşti. Însă de aici şi până la a face mister şi motiv de suspiciune...

— Continuaţi...

— N-am ce să continui... Vă rog să puneţi întrebări.

— Deci, susţineţi că alaltăieri n-aţi fost la doamna Bela?

— N-am fost. De altfel, eu sunt singurul amator de cafea în ţara asta, care şi-o prepară singur?...

— Ce aţi făcut alaltăieri între orele 12 şi 2 noaptea?

— Am stat acasă.

— V-a vizitat cineva, vreun cunoscut?

— Nimeni în afara doctorului. A venit la mine pe la ora unsprezece noaptea, apoi mi-a dat telefon la unu noaptea, ca să se intereseze cum mă simt. De altfel, în acest sens, poate să vă dea şi el o declaraţie".

Emil căută declaraţia doctorului care confirma alibiul lui

Papadat:

„În seara zilei de 13 februarie, am fost chemat acasă la domnul Oreste Papadat, care avea 39 şi 5 grade de temperatură. Am constatat că sus-numitul avea gripă ca urmare a unei răceli. I-am prescris tratament cu aspirine, baie caldă şi înfăşurare în cearşafuri înmuiate în oţet pentru a-i scădea temperatura. În jurul orei unu noaptea, am dat un telefon ca să mă interesez de sănătatea clientului meu. Starea în care se afla domnul Papadat (temperatură şi frisoane) nu i-ar fi permis să iasă din casă fără consecinţe grave asupra sănătăţii sale."

Emil zâmbi. Naivă declaraţie. Plus o intenţie de „exactitate" cerută de împrejurări. Doctorul era prietenul casei şi bineînţeles că nu putea să nu-şi ajute prietenul la ananghie. Reluă interogatoriul lui Papadat.

„— Recunoaşteţi, domnule Papadat, căci cu toată gripa şi cele 39 de grade, aţi fi putut merge până la doamna Bela Cony, a cărei casă se găseşte la doi paşi de dumneavoastră?

— Recunosc, că doar nu eram pe moarte. Puteam s-o văd în seara aceea pe Bela, după cum acelaşi lucru îl putea face şi soţia mea.

— Nu înţeleg ce vreţi să spuneţi...

— Vreau să spun că dacă poliţia caută cu orice preţ un asasin, acesta trebuie căutat şi în rândul soţiilor prietenilor doamnei Bela Cony. De pildă, în cazul meu aş putea să fiu eu asasinul, după cum tot aşa de bine acesta ar putea să fie soţia mea, Aspasia Papadat, care cunoştea relaţiile mele cu Bela şi ar fi putut să se răzbune. Senzaţional, nu?"

Încă unul care era mai mult decât ironic cu comisarul Mihăileanu, care deşi avea unele indicii că Papadat ar fi putut fi asasinul lasă lucrurile neclarificate. În plus chiar acesta îi mai oferea încă o pistă: soţia sa. Ciudat! Se pare totuşi că anchetatorul era stânjenit de marea avere şi nenumăratele relaţii ale lui Papadat.

Faptul că Papadat declarase că nu are nevoie de avocat nu-l impresionase pe căpitanul Emil Bunea. Bogatul om de afaceri aflase deja din ziare că va fi unul dintre principalii suspecţi iar banii săi aveau tot timpul să pună în mişcare o armată de avocaţi cu care să înfrunte ancheta, justiţia şi presa.

Emil îşi aminti de plângerea comisarului Paul Mihăileanu că reporterii zeloşi, avizi după senzaţional, în cele mai multe cazuri, fac un deserviciu organelor de cercetare. Se pare că avea dreptate acest comisar. Cea din urmă întrebare a comisarului anchetator, adresată lui Oreste Papadat, era formulată astfel:

„— Aveţi de gând să daţi în judecată ziarele care vă includ pe lista suspecţilor?

Emil se opri din citit mirat: ce întrebare o mai fi şi asta? Ce-l interesează pe anchetator?

— Nu, răspunse Papadat. N-am de gând aşa ceva. De altfel, dacă aş porni proces împotriva ziariştilor, ar trebui să-mi petrec toată viaţa pe sălile tribunalelor. E drept că aş avea totuşi un avantaj: aş deveni celebru şi subiectul numărul unu la rubrica «Scandaluri».”

Emil închise dosarul. Papadat ori era foarte deştept, ori venise foarte bine pregătit.

Era ora douăsprezece când Emil îşi părăsi biroul. Porni spre casă pe jos, cu toate că era obosit.

TELEFONUL MISTERIOS

A doua zi de dimineaţă, Emil se duse la birou mai devreme decât îi era obiceiul. Voia să se pregătească bine pentru întâlnirea pe care o programase pentru ziua aceea cu fosta cabinieră a dansatoarei. Din întâlnirea cu Irina Dobrescu-Neagu observase că cu toată trecerea anilor, discuţiile în legătură cu drama petrecută atunci, deşi

începeau pe un ton oarecum neutru, pe parcurs căpătau o amprentă de actualitate, fapt care-i face pe cei în cauză să fie prudenţi în tot ce spun şi fac. În consecinţă, îşi propuse să fie foarte atent şi să încerce să imprime viitoarelor întâlniri o atitudine în discuţii cât mai firească, ţinând cont, bineînţeles, şi de „distanţa de timp”.

Răsfoi dosarul, scoase din el declaraţiile cabinierei, comandă cele două cafele – devenite tradiţie – şi o aşteptă pe Ana, care fu prezentă la ora fixată.

— Asasinul a mai câştigat o zi! exclamă ea îndată ce intră în birou.

— Dar a mai pierdut ceva din liniştea şi siguranţa pe care i le asigurase poate scurgerea atâtor ani, îi răspunse Emil, ajutând-o să-şi scoată pardesiul.

— Crezi?

— Cu cât se apropie termenul de prescripţie, cu atât trebuie să fie mai îngrijorat, mai nerăbdător. Tensiunea lui creşte invers proporţional cu scurtarea timpului rămas până la prescripţie, fu de părere Emil.

— Impresia mea este că asasinul nici nu se mai gândeşte la „cazul Bela Cony”.

— Cine ştie? În ce mă priveşte, aştept ca asasinul să facă ceva... Să comită o imprudenţă care să-l dea de gol.

— Dacă n-a şi făcut-o... reluă Ana ideea lui Emil.

După acest scurt schimb de păreri, cei doi colaboratori au reluat discuţia întreruptă.

— Te referi la vizita lui Filip Cosma la Irina Neagu? întrebă Ana.

— Da! Poate că a trecut întâmplător... Poate s-a dus cu un scop anume. Nu prea îmi vine să cred că a trecut întâmplător şi că a recunoscut-o pe Irina văzând-o în faţa casei. Este atât de schimbată...

Această observaţie a Anei îl avertiză pe Emil asupra unei greşeli pe care era gata să o comită şi el.

— Nu putem judeca după fotografie... Cei care se cunosc îşi reţin trăsăturile esenţiale, adică acel „ceva” personal al

fiecărui individ, care este numai „al lui” şi care nu se schimbă nici cu timpul, nici cu vârsta, reflectă Emil. Şi apoi nu uita că, după cum a relatat Irina Neagu, s-au mai întâlnit de atunci.

Acum Emil era sigur că fusese cât pe-aci să judece pripit o situaţie, neţinând cont că oamenii care se cunosc personal păstrează în amintire trăsăturile principale care rămân neschimbate. Pe când cei care se cunosc prin intermediul fotografiilor cu greu pot să reţină aceste trăsături particulare mai ales după trecerea anilor.

— Spune mai bine cum a fost cu actorul preferat? N-a avut trac văzându-te cum îl urmăreşti cu atenţie? continua el după o mică pauză.

— În orice caz, joacă bine... şi... n-a avut trac. Poate tracul ţi l-a rezervat dumitale, răspunse Ana, cu acelaşi ton înţepător.

— Am făcut o greşeală ieri... începu Emil, făcându-se că nu bagă de seamă micile răutăţi ale colaboratoarei sale.

— Mi-am dat seama şi eu, îl întrerupse Ana. Trebuia ca înainte de întâlnirea cu Irina să ne fi documentat mai bine în legătură cu primele ei declaraţii. Din studiul dosarului ai mai descoperit ceva nou?

— Nu. Deocamdată. S-a ivit totuşi o poveste cu o cafea şi un „cafegiu” cu tabieturi. Am să-ţi povestesc mai târziu. Acum cred că e mai bine să răsfoim declaraţiile cabinierei în vederea unei vizite şi a unei eventuale convorbiri cu ea.

Emil îi dădu Anei foile şi o rugă să-i citească cu voce tare. În timp ce Ana citea, tolănit în fotoliu, Emil o urmărea cu atenţie, ştergându-şi în acelaşi timp lentilele ochelarilor care parcă se abureau din senin.

Dialogul între Paul Mihăileanu şi fosta cabinieră se desfăşurase normal, cu toate că se putea observa tonul „arţăgos” al cabinierei precum şi umbra de ură pe care o purtase dansatoarei.

„— Numele dumneavoastră!

— Parcă nu mă cunoaşteţi?

— Vă rog să răspundeţi la întrebare”.

Ana se opri din citit privindu-l pe Emil.

— Dar de unde îl cunoştea carabiniera?

— Probabil de când cu povestea aceea cu furtul brăţării... Mihăileanu a făcut ancheta.

Ana reluă cititul interogatoriului.

„— Mă numesc Elena Farcaş.

— Vârsta?

— Treizeci şi cinci de ani..

— Căsătorită?

— Da, cu patru copii.

— Când aţi aflat de moartea dansatoarei?

— Azi-dimineaţă.

— Cum, după două zile?

— Am fost plecată la Braşov. Primisem o telegramă că mama este bolnavă.

— Dar de acest eveniment au scris toate ziarele.

— Nu citesc ziarele. Le citeşte soţul meu şi apoi îmi povesteşte ştirile mai importante. De altfel, tot el m-a informat şi despre moartea doamnei Dina, când m-am reîntors de la Braşov.

— Şi cum aţi primit această veste?

— Cum s-o primesc? Mi-a părut rău de dânsa, că doar om sunt, nu? Am zis Dumnezeu s-o ierte... Însă eu nu o pot ierta. M-a făcut de râs pe nedrept, bănuindu-mă că i-am furat brăţara. Cât despre moarte... tot sfârşitul ăsta i-l prevedeam...

— Ce vreţi să spuneţi cu asta?

— Păi ce să spun altceva decât ceea ce ştie toată lumea... că primea multe buchete de flori şi tot pe atâtea scrisori de ameninţare. Ba unele îi scriau că îi aruncă vitriol în ochi, ca s-o desfigureze, că moartea ar fi prea uşoară pentru ea.

— Puteţi să numiţi vreo persoană din cele care au ameninţat-o?

— Asta o ştiţi şi dumneavoastră, domnule comisar, că

persoanele care scriu aşa ceva nu semnează. De multe ori doamna Bela îmi spunea că nici să nu-i dau aceste scrisori şi să le rup, că-i strică cheful.

— Cine o ameninţa după părerea dumneavoastră?

— Cum cine? Nevestele celor care-i trimiteau buchetele de flori.

— Şi totuşi, nu puteţi să-mi spuneţi ceva mai concret?...

— Concret? Cum aş putea spune ceva concret când prin cabina doamnei treceau în fiecare seară zeci de bărbaţi. În felul ăsta a dispărut şi brăţara despre care vă aduceţi aminte că m-aţi anchetat cu atâta... pentru că o credeaţi numai pe dânsa...

— Dacă aş fi crezut-o numai pe dânsa, eraţi acum la închisoare... Şi apoi, acum nu discutăm despre brăţară... Vă rog să reveniţi la problema pe care o discutăm.

— Vasăzică, am fost acuzată că sunt hoaţă şi această nedreptate constituie acum altă problemă...

— Dacă vă amintiţi, nu v-a spus nimeni că sunteţi hoaţă... iar cazul acela – repet – s-a încheiat.

— Ba nu s-a încheiat. S-a întâmplat că dumneavoastră aţi fost drept cu mine şi nu m-aţi arestat. Dar bănuiala a rămas ca o pată. Şi când ţi se mai întâmplă câte o belea ca aceea, tam-nesam, poliţia te pune la radiografie, găseşte pata şi apoi... dă-i cu «tratamentul»... că astea le ştiţi dumneavoastră mai bine chiar ca autorii de romane poliţiste.

— Vă rog, ne depărtăm de la subiect. Răspundeţi-mi cine a vizitat-o în serile premergătoare morţii ei? Bineînţeles, numele celor pe care îi cunoaşteţi...

— Îmi amintesc că au trecut pe la dânsa, printre alţii, domnul George Sârbu, domnul Filip Cosma, domnul Gelu Ionescu...

— Dar telefoane a primit?

— Multe...

— Mă refer la vreun telefon, aşa, mai deosebit, care a supărat-o, a emoţionat-o, insistă anchetatorul.

— Da, a primit un telefon misterios.

— Bărbat sau femeie?

— Bărbat. Ştiu că eu am ridicat receptorul.

— Susţineţi că acel telefon a supărat-o?

— Nu susţin nimic când am de-a face cu poliţia...

— Doamnă Farcaş, v-aş ruga să luaţi lucrurile mai în serios. Sunteţi într-o anchetă, nu la o cafea...”

Emil strigă satisfăcut:

— În sfârşit. Iată-l odată supărat pe domnul anchetator! Dacă nici acum nu se enerva, începeam să cred că e de lemn.

Ana îi aruncă o privire scurtă, de reproş pentru faptul că a întrerupt-o. Apoi continuă:

„— Domnule comisar, vă rog să mă credeţi că sunt o femeie serioasă şi nu glumesc, mai ales că e vorba de viaţa unei persoane pe care am cunoscut-o şi am servit-o. Dar la unele întrebări zău că nu ştiu ce să răspund... Dumneavoastră mă întrebaţi ce a făcut când a primit telefonul acela mai deosebit. Dânsa juca întotdeauna teatru, aşa că era greu, să-ţi dai seama dacă este supărată, speriată, său mai ştiu eu cum...

— Bun... spuneţi-mi, atunci, cum a reacţionat în seara aceea când a primit telefonul.

— În primul rând a acoperit receptorul cu palma şi m-a certat că de ce am spus că e în cabină. Apoi şi-a dat ochii peste cap şi a început: «Of, Doamne. Dumnezeule, ce mă bate la cap...» Cam asta a fost..

— N-aţi recunoscut cumva vocea?...

— Nu... Şi totuşi mi s-a părut cunoscută... Acum când mă întrebaţi parcă îmi reamintesc timbrul ei. Parcă am mai auzit-o, însă nu ştiu când şi unde....

Emil se aştepta ca anchetatorul să insiste în această întrebare. Să încerce s-o ajute pe cabinieră ca să-şi reamintească. Urmări cu încordare întrebarea următoare, dar... nimic. Anchetatorul trecuse brusc la altă întrebare.

„— În seara aceea, doamna a plecat singură de la

teatru?

— Niciodată nu plecă singură. În seara aceea, cum s-ar spune, în ultima ei seară, a fost condusă de domnul căpitan de cavalerie Sergiu Ornaru.

— Vreo scrisoare din acelea de amenințare mai aveți?

— V-am spus că le rupeam imediat. Le citeam numai ca să fac haz, apoi le rupeam."

Spre sfârșitul interogatoriului mai urmau câteva întrebări fără nicio importanță.

— Impresiile? întrebă Emil, când colaboratoarea sa a terminat de citit.

Ana ridică din umeri.

— Una singură: ancheta domnului comisar Mihăileanu parcă are un caracter strict... informativ. Nu înțeleg pentru ce anchetatorul nu încearcă să aprofundeze, să insiste pe unele întrebări care păreau destul de interesante.

— Asta este și impresia mea. Iată însă că a apărut încă un personaj: domnul căpitan de cavalerie...

— Vrei să stabilim întrebările pe care le vom pune fostei cabiniere? propuse Ana.

— Să auzim mai întâi cum se apără domnul căpitan de cavalerie. De data asta am să citesc eu, spuse Emil, deschizând dosarul la interogatoriul lui Sergiu Ornaru.

După obișnuitele fraze de introducere, anchetatorul a intrat direct în subiect.

„— Când ați luat cunoștință de moartea doamnei Bela Cony?

— Chiar în dimineața când a fost găsită moartă. Din ziare. A fost o ediție specială.

— Și ce ați făcut?

— Ceea ce poate să facă un om în asemenea împrejurări: am dat telefon la ea acasă.

— Cu cine ați vorbit?

— Cu camerista care-și pierduse complet capul...

— Vă amintiți ce ați vorbit cu camerista?

— Nu înţeleg de ce îmi puneţi asemenea întrebări! Ce se poate vorbi în asemenea împrejurări, despre o astfel de întâmplare care cade ca trăsnetul şi când este vorba despre o fiinţă la care ţii foarte mult? Lovitura a fost cu atât mai mare, cu cât în seara premergătoare morţii am fost cu Bela împreună.

— Aţi petrecut împreună la Alhambra?

— Da. După ce şi-a terminat programul.

— Şi aţi condus-o acasă?

— Desigur.

— Aţi intrat în casă?

— N-am intrat. Bela s-a scuzat că nu mă poate primi, deoarece aşteaptă o persoană cu care are de discutat nişte probleme foarte importante cu privire la o moştenire. M-am făcut că o cred, deşi nu dădeam doi bani pe scuzele ei, fiind mai mult ca sigur că mă minţea.

— Credeţi că nu era aşteptată sau nu aştepta pe nimeni?

— Vă repet: am fost şi sunt convins. De altfel, Bela inventa astfel de situaţii foarte des, cu o naivitate dezarmantă... Dacă voia neapărat să scape de cineva, era în stare să se scuze că trebuie să plece, deoarece este aşteptată de «preşedintele Americii»...

— Era chiar aşa de ciudată această doamnă?”

Emil se opri din citit privind întrebător spre Ana.

— Ce rost are această întrebare?

— E foarte firească... răspunse Ana. Anchetatorului i se pare ciudată atitudinea dansatoarei faţă de un om pe care poate că-l iubeşte.

— Chiar asta se pare că încearcă să arate şi Ornaru, o completă Emil, reluând cititul cu răspunsul acestuia..

„— Mă iertaţi, domnule anchetator, dar dumneavoastră nu cunoaşteţi bine lumea aceasta... a artistelor de cabaret. Eu am cunoscut-o bine, din păcate...

— Şi, totuşi, nu v-a mirat faptul că prietena dumneavoastră este aşteptată la o asemenea oră de o persoană pe care nu o cunoşteaţi?

— Cunoscându-i capriciile, nu m-am mirat, mai ales că nu odată am fost şi eu unul dintre cei aşteptaţi chiar la o asemenea oră... răspunse cinic Ornaru.

— După ce aţi lăsat-o acasă, unde aţi plecat?

— Da, înţeleg... Trebuie să-mi găsesc un alibi.

— Nu vă întind «curse»... Meseria mea mă obligă să clarific toate aspectele care ridică semne de întrebare.

— Spre norocul meu, m-am întâlnit chiar în fata casei cu un prieten cu care am plecat împreună la bar.

— Pentru ce spuneţi «spre norocul meu», domnule Ornaru? a cerut lămuriri comisarul.

— Păi... În primul rând, înainte de a fi chemat de dumneavoastră oficial, am luat cunoştinţă din ziare că sunt şi eu unul din fericiţii candidaţi la... spânzurătoare. Adică, scuzaţi, la noi nu se mai foloseşte acest instrument învechit... Presa, domnule comisar, lucrează mai repede ca dumneavoastră... Trebuie să-i recunoaşteţi acest merit. Reporterii aceştia au multă imaginaţie şi tot atât de mult haz.

— Şi în al doilea rând?

— A, da, am zis în primul rând... Deci, în al doilea rând, domnule anchetator, aflaţi că dacă nu se găsea un alt prost ca s-o omoare pe artistă, poate că eu aş fi astăzi ucigaşul ei.

— Aţi fi avut vreun motiv?

— Da. Unul care în situaţia prezentă ar constitui, cum ziceţi dumneavoastră, mobilul crimei... Trebuie să ştiţi, domnule comisar; cine s-a apropiat măcar odată de frumoasa Bela, şi-a şi creat «mobilul» unui asasinat pasional! Deci...”

Emil verifică alibiul: un prieten de-al lui Sergiu Ornaru, un chefliu ca şi el, tocmai trecea întâmplător pe stradă, când l-a văzut pe Ornaru în maşină, staţionând în faţa casei dansatoarei.

„— Motorul funcţiona? îl întrebă anchetatorul pe martor.

— Poftiţi?”

— Vrea să câştige timp, cunoaştem trucul! spuse Emil oprindu-se pentru un moment din citit. Apoi continuă:

„— V-am întrebat dacă motorul automobilului funcţiona!

— A, cum să nu, doar maşina era în mişcare.

— Aţi spus mai înainte că maşina staţiona în faţa casei.

— Staţiona, vorba vine... Adică, am vrut să spun că era în faţa casei, şi am întâlnit-o în timp ce pornea.

— Pe doamna Bela Cony aţi văzut-o coborând din maşină?

— Nu... n-am văzut-o coborând din maşină, însă am văzut-o sunând la uşă...

— Sunând?

— Adică... N-am observat prea bine... Am văzut-o stând în capătul scării de la intrare. Nu pot să spun dacă suna sau dacă se pregătea să deschidă cu cheia.

— Era vreo lumină aprinsă în casă?

— Vreo lumină aprinsă în casă? N-am observat!”

Emil aruncă foile dactilografiate.

— Se vede cât colo că este un martor mincinos! Mă mir pentru ce nu a încercat să-l încolţească Paul Mihăilescu. Măcar pentru propria sa plăcere... Nu laşi să-ţi scape aşa o pasăre rară! Se vede că abia începea să se amuze şi apoi îl lăsa în pace pe acest „Deus ex machina” inventat poate de Ornaru.

— Crezi că este chiar un martor mincinos? se miră Ana.

— Ce să zic? Eu l-aş fi întrebat pe Ornaru în primul rând de acest „Colt 32.”

— De ce?

— Un „Colt 32” nu este o armă de femeie... Doar nu suntem în Texas! Bela Cony ar fi putut desigur să aibă în poşeta ei un pistol de „damă”, un „Browing” mic de 6 mm... În orice caz, nu un „Colt” de cow-boy! răspunse Emil care avea poftă să enumere toate armele pe care le cunoştea, dar se abţinu. Căpitanul ar fi putut şti mai mult despre acest „Colt 32”, spuse în concluzie el.

— În orice caz, alibiul căpitanului Sergiu Ornam, fusese

acceptat...

— Cu prea mare uşurinţă... fu de părere Emil. Şi adăugă: Pe acest domn, prieten al căpitanului, dacă îl speria puţin mai tare, ai fi scos din el totul!

— Totul, adică?...

— Hm... Nu ştiu... Să vedem mai departe.

— Deci, ce o întrebăm pe Elena Farcaş? repetă Ana întrebarea de la începutul conversaţiei.

— Nu prea văd alte întrebări decât despre telefonul acela misterios. Poate că mai ştie ceva despre care atunci n-a vrut să vorbească... Mai putem tatona şi povestea aceea, cu scrisorile de ameninţare. Se pare că fosta cabinieră ştie ceva mai mult.

— La fiecare interogatoriu apare şi un „cineva" necunoscut, înconjurat de mister! oftă Ana. „Cineva" care iese din casă, la ora unu noaptea, „cineva" care a dat un telefon şi a alarmat-o pe artistă,
„cineva" care a scris o scrisoare de ameninţare...

— Deocamdată, „trei cineva". Sau unul singur! Unul şi acelaşi... cineva!

— Tot ce se poate!... Deci, plecăm! se ridică Ana.

— Plecăm!...

— Ai anunţat-o pe Elena Farcaş?

— Nu... Vreau să-i facem o surpriză.

— Ce să-ţi spun, foarte plăcută surpriză, mormăi Ana şi deschise uşa camerei anticipând întâlnirea cu Elena Farcaş: „Ştiţi... venim de la miliţie... Ne ocupăm de..." O să ne primească cu braţele deschise.

Se făcuse ora zece când cei doi colaboratori au pornit spre Teatrul Naţional.

ÎN ATELIERUL UNEI PERUCHIERE

Pe Elena Farcaş au găsit-o în atelierul ei, la Teatrul

Naţional Studio, din Piaţa Amzei.

Arăta foarte bătrână, cu toate că nu putea să aibă mai mult de cincizeci şi cinci de ani. Era îmbrăcată într-un halat alb şi bine apretat, iar în picioare purta o pereche de papuci de casă. Avea faţa brăzdată de riduri şi părul complet alb. Purta o pereche de ochelari cu lentile de prezbit, aproape pe vârful nasului, ceea ce nu împiedica să i se vadă ochii, foarte roşii, din cauza meseriei migăloase de peruchieră.

Era în plin lucru, înconjurată de trei tinere, fiecare dintre ele cu o perucă în mână în diferite faze de lucru. O fetişcană de vreo cincisprezece ani, cea mai mică dintre toate, se îndeletnicea cu pieptănatul unei peruci.

Erau atât de ocupate, încât nici n-auziră bătăile în uşă, aşa că în cele din urmă, Emil şi Ana au intrat în atelier fără să aştepte să fie invitaţi.

Abia acum toate întoarseră capul spre noii veniţi.

— Doriţi ceva? întrebă Elena Farcaş.

— Am vrea... Am vrea să vă reţinem câteva clipe, spuse Emil luând o mutră cât se poate de docilă.

— Nu-mi văd capul de lucru! exclamă bătrâna. Dar despre ce este vorba?

— Ar fi mai bine dacă am putea să vorbim într-o cameră mai liberă. Nu de altceva, dar vrem să vă întrebăm ceva, care, desigur n-o să le intereseze pe domnişoare... şi în afară de asta, le furăm şi din timp...

— Din timp, oricum ne furaţi, mormăi peruchiera, dar Emil se făcu că n-o aude...

După ce Elena Farcaş dădu câteva indicaţii fetelor în legătură cu perucile pe care le lucrau, trecură în altă cameră a atelierului, unde Farcaş avea un fel de birou al său. Apoi, potrivindu-şi ochelarii pe nas, se uită cercetător la cei doi musafiri neaşteptaţi.

— Cu ce vă pot fi de folos?

— Ştiţi... dânsa este studentă la Facultatea de drept... ultimul an... începu Emil.

Şi pentru că peruchiera stătea cu mâinile încrucişate, neajutându-l cu nimic, el se opri.

— Fac un studiu despre unele cazuri vechi... Adică, de criminalistică... completă Ana introducerea, minţind cu dezinvoltură.

Femeia tot nu înţelegea. Ridică oarecum enervată din umeri. Apoi tăios:

— Nu mă interesează decât piesele cu personaje cărora trebuie să le fac peruci.

— Şi am vrea să ne spuneţi câteva lucruri despre un caz la care aţi fost martoră... preciză Emil.

— Martoră?... Eu?... Oh!... Te pomeneşti că vă interesaţi de nebuna aia de dansatoare, Bela Cony! exclamă femeia în culmea mirării.

— Tocmai!

— Dumnezeule! Ce v-a venit? se cruci femeia. De ce nu-i lăsaţi pe morţi în pace?

Emil şi Ana se uitară încurcaţi unul la altul, făcându-se că nu înţeleg întrebarea gazdei.

— Apelez la amabilitatea dumneavoastră, datele pe care le voi obţine din acest caz îmi vor fi poate folositoare pentru lucrarea mea de diplomă, reluă repede Ana.

— Vă amintiţi cumva de povestea dansatoarei? întrebă Emil, căutând să pară că nu observă agitaţia Elenei Farcaş.

— Cum să nu mi-amintesc? Nu se uită uşor asemenea lucruri! Trebuie să ştiţi că am fost acuzată şi eu că i-aş fi furat o brăţară. Vai, ce ruşine am păţit, exclamă Elena Farcaş, care, după cum se părea, îi mai purta ranchiună pentru acea acuzare nedreaptă.

— Dar nu vă acuzase nimeni direct, încerca s-o potolească Emil.

— Ba bine că nu! Doar s-a scris şi la ziar că am fost bănuită eu! Era să-mi pierd pâinea! Bine că n-a crezut-o nimeni, că toţi o ştiau de nebună.

Altă revelaţie pentru Ana. Nu se aşteptase ca abuzarea

de acum douăzeci de ani ar mai putea s-o scoată din sărite pe această femeie. Se spune că timpul şterge totul, însă atitudinea Elenei Farcaş demonstra contrariul.

„O amărâse mult bănuiala aceea”, se gândi Ana, aducându-şi aminte de o frază din declaraţia peruchierei: „Doar am patru copii!” Din gândurile ei o scoase vocea lui Emil.

— În cele din urmă s-a spus că artista şi-a pierdut brăţara pe drum, vru s-o liniştească Emil, ceea ce însă nu reuşi. Dar această afirmaţie scosese la iveală un alt amănunt.

— N-o pierduse. Eu ştiu că s-a furat, se îndârji peruchiera.

— Adică, cum ştiţi?

— Neagu ăla, electricianul, i-a furat-o.

— Care Neagu?

— Cum care? Ibovnicul cameristei.

— Cel cu care s-a căsătorit?

— Exact! Eu am fost sigură că a furat-o el, dar n-am insistat. Preferam să se creadă că s-a pierdut pe drum decât să continue această poveste care ar fi putut scoate la lumină mai ştiu eu ce. Nu pun mâna în foc că nu era amestecată şi camerista.

— Dar camerista s-a cunoscut cu Neagu abia cu ocazia acestei anchete… încerca Emil să lămurească informaţia..

— Asta s-o spună lui mutu! râse peruchiera.

— Se cunoşteau mai demult? întrebă Emil şi aştepta acest răspuns cu nerăbdare.

— Ba bine că nu! De vreo două luni. Camerista doamnei… cum naiba o cheamă? Na, că am uitat-o.

— Irina Dobrescu.

— Da… Irina… oftă uşurată peruchiera, care probabil n-ar fi fost în stare să-şi continue relatarea dacă nu găsea numele care o interesa. Vasăzică Irina venise într-o seară în cabaret. Bela Cony avusese un număr în premieră, şi o invitase şi pe ea. Eram cu toţii în culise. Era şi

electricianul acela... Neagu... Tot timpul şuşoteau... El şi cu Irina... Apoi am auzit că îi spusese Irina să vină acasă la stăpână, să-i repare ceva comutatoare şi un fier de călcat. Şi încă ceva... Când a trecut focul cel mare, adică după vreo doi-trei ani, nu-mi amintesc bine, un tinerel, care învăţa meseria pe lângă Neagu, îmi spusese că în ziua aceea îl auzise vorbind cu Irina...

Emil asculta cu atenţie. Se părea că furtul brăţării începe să se înlănţuie oarecum cu împuşcarea artistei. În orice caz, era clar că Irina Neagu minţise. De ce?

Emil se hotărî să treacă mai departe la întrebările legate de declaraţia Elenei Farcaş.

— Am citit în declaraţia dumneavoastră despre nişte scrisori de ameninţare, despre telefonul acela... Apropo, nu v-aţi adus aminte niciodată a cui putea să fie vocea aceea?

— Nu! Niciodată! Şi credeţi-mă că de multe ori m-am chinuit. Zău! Şi chinul a fost cu atât mai mare, cu cât am retrăit de mai multe ori această poveste. Şi tot de atâtea ori am auzit vocea aceea care parcă venea din altă lume. Însă, de câte ori am încercat s-o identific n-am reuşit. Ca printr-un farmec vocea îşi pierdea timbrul acela cunoscut pentru mine... Mă credeţi?

— Desigur... pentru ce nu v-aş crede... Aţi spus că aţi trăit de multe ori de atunci această poveste... Nu cumva a ieşit la iveală vreun element nou? Adică... Mă înţelegeţi ce vreau să spun? întrebă Emil de teamă ca nu cumva cuvântul „element” s-o încurce.

— Înţeleg, foarte bine... Nu, nu mi-am adus aminte de nimic nou. De altfel, ştiţi că s-a spus la un moment dat că aş fi omorât-o eu ca să mă răzbun pentru că m-a făcut hoaţă! Doamne, fereşte! Bine că n-a crezut nimeni...

Emil era gata să se enerveze că peruchiera făcea ce făcea şi aducea tot timpul vorba de brăţară.

— Avea mulţi prieteni...

— Ei... prieteni... Da... avea mulţi.

— În perioada aceea cine era mai apropiat de dânsa? se

interesă Emil. Desigur, dacă vă aduceţi aminte.

— V-am spus că-mi aduc aminte totul! N-am uitat nimic! Vasăzică, cine era mai apropiat? În primul rând erau mai apropiaţi „pe faţă” şi mai apropiaţi „pe ascuns”.

— Nu înţeleg, făcu Emil.

— Ei... nu înţelegeţi!... Adică, cu oamenii care se „afişa”, cum se zice, şi cu alţii despre care nu ştia nici pământul.

— Cei cu care se afişa?

— Păi... s-a spus atunci... actorul, deputatul, căpitanul, directorul restaurantului Alhambra, şi nu mai ştiu cine! Ba da! Bătrânul acela, Papadat, care îi dăruise şi brăţara aia cu pricina!

„Iar cu brăţara!” îşi spuse Emil şi se grăbi să treacă la o nouă întrebare ca să nu înceapă iar cu povestea furtului.

— Şi cei despre care nici pământul nu ştia, nu cumva ştiţi dumneavoastră?

— N-aţi cunoscut-o pe Bela Cony! Era înconjurată numai de persoane foarte sus-puse. Nimeni nu ştia nimic despre ele.

— În declaraţia dumneavoastră de atunci aţi spus că doamna Bela Cony plecase cu căpitanul Sergiu Ornaru.

— Da, cu dumnealui plecase, de altfel, aşa cum a mărturisit chiar dânsul.

— Era în relaţii cu acest Ornaru?

— Ei... în relaţii... dete din cap cu subînţeles peruchiera. Era cu mai mulţi în... relaţii... Artistă de cabaret, ce vreţi! Lumea spunea că are talent! Corp avea, asta da! Ca o statuie! exclamă femeia cu sinceră admiraţie. Acum, gata... toate astea s-au terminat...

— Dumneavoastră n-aţi avut niciodată vreo bănuială cam cine-ar putea să fie asasinul? se interesă Ana.

— Desigur... Mai mulţi! Eu în fiecare seară, în cabină, auzeam ce aude omul într-o viaţă întreagă! Şi ameninţări, şi glume, şi tot ce vreţi.

— Aţi auzit pe cineva care a ameninţat-o direct?

— Căpitanul Ornaru, de pildă, de mai multe ori. Până şi

actorul, maestrul George Sârbu, i-a spus într-o seară: „Dragă Bela, cred că am să te omor, să nu te superi!” Dumneavoastră nu ştiţi, cum e maestrul Sârbu. Şi când este supărat, tot aşa vorbeşte, cu „draga mea”, dar poate să te trimită şi la dracu cu acest „dragă” al lui.

— Şi doamna Bela?

— Dânsa? A râs. A râs ca de obicei... Am avut tot timpul impresia că şi viaţa o lua în derâdere. Mă mir cum nu se gândea că are o fetiţă de crescut...

— Am auzit că îi merge bine fetiţei.

— Ei, bine... o fată fără mamă, fără tată... Aşa bine!...

— Vreau să spun că nu duce lipsă de nimic...

— Am auzit şi eu... A înfiat-o o femeie... O brodează, aşa ceva... A crescut-o cu acul, vorba aceea.

— Dumneavoastră n-o cunoaşteţi pe această femeie?

— De unde s-o cunosc? se miră peruchiera.

— Mă scuzaţi... Mă gândeam să nu fi fost o cunoştinţă a doamnei Cony...

— Nicio cunoştinţă... După câte ştiu nici rudă nu i-a fost... O femeie cu totul necunoscută...

— Şi cum a apărut această necunoscută, exprimă cu voce tare o întrebare pe care şi-o pusese de multe ori în gând Emil.

— Dumnezeu ştie! Se spune că a luat fetiţa de la orfelinat...

Cuvântul orfelinat aminti Anei sarcina ei în legătură cu întrebările de ordin familial.

— A fost trimisă la orfelinat fetiţa?

— Păi, cine s-o fi îngrijit? dădu din umeri fosta cabinieră.

Problema acestei femei, care apare dintr-odată şi o ia pe fetiţa artistei, i s-a părut totdeauna suspectă lui Emil. Se întreba tot timpul cine ar putea fi acest personaj care nu este nicio cunoştinţă, nicio rudă, care apare în clipa dramei şi o ia pe Doina. Explicaţia însă dată de fosta cabinieră părea că lămureşte lucrurile. Dacă femeia a luat-o pe Doina de la orfelinat...

Discuţia a fost întreruptă de una din ucenicele ei care venise să ceară un sfat în legătură cu o perucă.

Emil şi Ana s-au ridicat.

— Să vă lăsăm că aveţi şi treabă...

— Dar ce treabă!... Nu ştiţi ce meserie păcătoasă este asta de peruchieră... Să treci părul, fir cu fir... Când ies de aici nu mai văd nimic... Pe cuvânt!

— Frumoasă perucă, spuse Ana privind-o pe cea adusă de ucenica Elenei Farcaş.

— Este pentru o „regină”... Dacă vă place... vă pot face una... Numai, să-mi aduceţi păr... că eu n-am... Mai bine să pui perucă, când te plictiseşti cu culoarea părului, decât să-l vopseşti. Vopseaua omoară firul! spuse expertă, femeia.

— Da... da... am să trec într-o zi...

— Cu plăcere... numai să nu mă prinzi cu lucru mult... Dacă pregătim vreun Shakespeare îmi ies ochii din cap!

...Se făcuse aproape douăsprezece când ieşiseră de la atelierul Elenei Farcaş. Se înnorase. Lumea mergea pe stradă grăbită, de teama unei ploi care se anunţa gata să cadă. Ieşiseră prin piaţa Amzei pe Calea Victoriei şi, mergând fără grabă, Ana păşea gânditoare, tăcută.

— Ce s-a întâmplat? întrebă Emil.

— Nimic... Sunt încă uluită cum pot unii oameni să ţină o supărare o viaţă întreagă!

— Este un caz special...

— Oricum, trebuia să-i treacă până acum mânia...

— Cred că faptul că a continuat să trăiască în acelaşi mediu a silit-o tot timpul să-şi aducă aminte de necazul ei, o justifică Emil pe peruchieră.

— Dar dânsa vorbea de parcă ar fi acuzat-o cineva de furt, nu acum douăzeci de ani, ci astăzi!

— Poate că a fost singurul fapt mai însemnat în viaţa ei. Şi apoi, nu uita: chiar ea ne-a mărturisit că a retrăit acest caz de multe ori de atunci... Pariez că de fiecare dată când

se întâlneşte cu George Sârbu, dânsul îi mai spune câte ceva despre această poveste... Nu?

— Se poate... făcu Ana. Totuşi, nu poţi vorbi atât de urât despre un om care a murit acum douăzeci de ani, orice ţi-ar fi făcut el. Trebuie să ţii cont de concursul de împrejurări...

Emil o privi cu coada ochiului. Desigur, Ana se gândea la împrejurările care au dus la moartea tatălui ei. Numai el era în măsură să aprecieze că Ana, într-adevăr, dăduse dovadă de un spirit de înţelegere plin de umanism faţă de cei, care, într-un fel sau altul, contribuiseră la crearea situaţiei fără ieşire în care fusese aruncat tatăl său.

— Tot am aflat ceva nou... spuse Emil ca să-i atragă gândurile în altă parte.

— Nu mare lucru.

— Nici nu trebuie să ne aşteptăm la mare lucru după atâţia ani..

— Te referi desigur la ameninţările directe pronunţate de către domnul căpitan de cavalerie şi de actorul meu preferat? întrebă Ana.

Emil râse la amintirea tonului cu care îşi „declamase" ameninţarea actorul ei preferat.

— Râzi de actorul meu? se prefăcu ea supărată.

— Gata! Nu mai râd! spuse Emil şi adăugă cu alt ton: Dar am mai aflat ceva: peruchiera îl acuză direct pe Neagu de acest furt.

— Doar ne-a spus-o şi Irina... Bărbatul ei fusese bănuit primul.

— Numai că doamna Neagu ne-a ascuns faptul că îl cunoştea pe electrician mai demult.

— Poate este o idee fixă a peruchierei.

Emil îşi aduse aminte de insistenţa cu care Irina menţiona faptul că se cunoscuse cu Neagu cu ocazia anchetei făcute la moartea fostei sale stăpâne.

— Deci, se poate spune că doamna Irina Neagu, născută Dobrescu, ne-a cam tras pe sfoară.

— A încercat, îl corectă Ana.

— Şi scopul acestei încercări?

— Probabil că a apucat aşa încă de atunci pentru a nu fi şi ea învinuită de furtul brăţării, fu de părere Ana.

— Bun... Dar acum n-are niciun motiv să mintă... Pentru o acuzare de furt de acum douăzeci de ani... De altfel, despre asta s-a vorbit numai în treacăt...

Şi Emil îşi aminti din nou de o constatare făcută cu ocazia discuţiei avută cu Irina. Femeia făcuse multe pauze când intrase aproape fără voia ei în discuţia despre furt. Se părea că ea cântărea fiecare cuvânt. De altfel, de aceea îi spusese la plecare că are să-l caute dacă o să-şi aducă aminte de ceva nou.

— Şi de telefonul primit de Neagu în ziua aceea la teatru? întrebă din nou Emil.

— Probabil îşi dădeau o întâlnire.

— Unde? întrebă Emil şi, din tonul lui se vedea că dă importanţă răspunsului.

— Unde? ridică din umeri Ana. Poate la cinema... Poate în parc... poate în casă...

— Poate în casă... repetă Emil pentru sine şi începu să-şi desfăşoare gândul cu o voce monotonă: electricianul nu putea pleca de la teatru decât după terminarea spectacolului... Deci, aproape odată cu Bela Cony. Am zis „aproape”, pentru că artista întârzia mai mult, să se demachieze, să bea poate un pahar cu însoţitorul ei.

— Vrei să spui că Neagu se afla în casă la ora crimei? trase concluzia Ana.

— Se poate.

— Şi a omorât-o ca să se răzbune pentru că-l acuzase de furt! exclamă Ana cu un ton despre care nu puteai şti dacă este spus în glumă ori în serios.

— Să n-o luăm nici aşa...

Apoi vru să mai spună ceva, însă observând că ajunseseră în faţa braseriei Nestor, se opri brusc. Stătu câteva clipe nehotărât, apoi o luă pe Ana de braţ.

— Vino cu mine! Am o surpriză! spuse Emil şi o trase pe Ana prin străduţa lăturalnică unde era intrarea blocului.

— Fără mistere! se împotrivi Ana.

— Niciun mister. Vino! o invită el, păstrând acelaşi zâmbet misterios.

— Gata! Acum o să punem mâna pe asasin!

FATA DE LA BIBLIOTECĂ

Intrară în holul imens al blocului, ornat cu marmură neagră. Era un bloc vechi, din cele construite înainte de cel de-al doilea război.

Emil stătu câteva clipe ca să consulte lista locatarilor. Găsind ceea ce căuta, anunţă laconic:

— La etajul patru.

Vestea nu-i făcu plăcere colaboratoarei sale, pentru că pe uşa liftului atârna o tăbliţă cu un anunţ deloc îmbucurător: „Defect”.

Au început să urce pe scară, resemnaţi. Împreună cu ei urca un bătrânel care tuna şi fulgera, cu o voce gâfâită, la adresa cooperativei „Ascensorul”.

— De când cu reparaţiile capitale, două zile merge, două se odihneşte! Lua-i-ar să-i ia! Douăzeci de ani a mers, de când l-au reparat, nu mai mişcă! Dar banii se încasează pentru întreţinere!

La etajul doi bătrânul s-a oprit ca să-şi tragă sufletul, aşa că Emil şi Ana au continuat ascensiunea fără acompaniamentul „complimentelor” la adresa „Ascensorului!”.

La etajul patru s-au oprit.

— Parcă îmi vine şi mie să blestem! exclamă Emil. Dar nu face nimic! Trebuie să fac mişcări că de nu, mă paşte scleroza!

— Cine locuieşte aici? întrebă curioasă Ana.

— O clipă şi totul se va lămuri! răspunse Emil, sunând în acelaşi timp la unul din apartamente.

Le deschise o femeie în vârstă.

— Doamna Florica Aioanei? întrebă Emil.

Ana nu putu să se reţină să nu arunce o privire rapidă lui Emil. „Vasăzică, aşa... Şi taci?”

— Eu sunt... răspunse cu o voce tremurătoare femeia care le deschisese uşa.

— Vă rog, nu vă supăraţi că vă deranjăm... începu Emil. Am vrea să vă întrebăm ceva... Suntem de la miliţie...

— Dar poftiţi... intraţi... îi invită femeia.

Intrară în vestiar, femeia deschise o uşă şi pătrunseră într-un mic hol. Florica Aioanei era o femeie aproape de şaptezeci de ani, slăbuţă, mică de statură, îmbrăcată într-o rochie simplă, neagră. Părul ei albit bătea în albastru. Cândva trebuia să fi fost de un negru lucitor. Era strâns în spate într-un coc enorm. Se părea că această femeie nu-şi tăiase părul niciodată.

— Luaţi loc... îi invită ea în continuare, cu vocea tremurătoare.

S-au aşezat. Ana privi în jur. Era un fel de apartament, sau mai bine-zis o garsonieră dublă. Curată, bine mobilată. Cu o singură privire de gospodină, Ana recunoscu în sinea ei că din această casă nu lipseşte nimic. Radio, televizor, un mic aparat cu tranzistori. Şi peste tot mileuri croşetate de mână, dantele, broderii. Totul făcut cu gust şi cu artă. „Brodeza, îşi spuse Ana, se vede că e bine informată asupra modei.”

Femeia-i privi întrebătoare. Avea o uşoară mişcare continuă a capului, care accentua aerul ei mirat, dar nu speriat. Emil observă imediat acest lucru. Nu ştia însă cum să înceapă. Aruncă o privire imploratoare spre Ana. Ea înţelese. Şi începu povestea cu „studiul pentru o lucrare de diplomă”. Femeia îi privi ca trăsnită, nevenindu-i parcă să creadă că, după atâţia ani, cineva se interesează de această tristă poveste. Se părea că nu găsea vorbe să-şi

arate mirarea. Rămăsese ca împietrită. Tremurul capului se accentuase. Văzând-o, pentru prima dată, Ana se gândi că poate făcuse rău că se angajase în această treabă de „dezgropat morţii”.

— Vă rugăm să nu vă supăraţi că v-am deranjat; încerca Emil s-o liniştească. Dacă nu puteţi să ne ajutaţi cu nimic, plecăm.

— Nu... nu... puteţi să staţi... obiectă femeia.

Emil o privea pe bătrână tăcut. Uitase întrebările pe care voise să i le pună. S-o ia din nou de la capăt? Bătrâna părea că nu trăieşte în lumea asta. Renunţă s-o mai întrebe ceva. Pentru această hotărâre fusese răsplătit de către Ana cu un zâmbet aprobativ, cald.

Emil tuşi.

— Nu, nu mai vrem nimic de la dumneavoastră, spuse el cu hotărâre şi ceru cu o privire ajutorul Anei.

— Am venit mai mult ca să vă vedem... preluă ea sarcina justificării. Ne-am ocupat de această dramă şi acum am vrut să vedem cum trăieşte fiica... adică Doina...

Femeia îşi ţinea capul aplecat, încercând parcă să-şi adune gândurile, amintirile. Ana şi Emil au lăsat-o, fără să mai vorbească, o bună bucată de timp. În sfârşit, bătrână începu brusc, fulgerându-i cu o privire tăioasă:

— Doina este fiica mea... Se opri tot atât de brusc cum începuse şi-i privi speriată: Cât e ceasul?

— Douăsprezece!

Femeia răsuflă mai uşurată.

— La unu vine Doina... Vă rog... Să nu afle nimic... ea nu ştie... Ea avea doi ani... atunci... Nici nu-şi aminteşte de mama ei... Ea... ea crede că eu îi sunt mamă... Vă rog... să nu afle...

— Nu, doamnă... n-o să afle... N-avem niciun motiv să-i spunem noi... Vă rugăm să vă liniştiţi... Şi vă repet... dacă nu vreţi să vorbiţi noi plecăm... Ar fi... ar fi ca şi cum n-am fi venit, încerca să glumească Emil.

— Nu... staţi... Acum staţi... Dacă aţi venit... De fapt... de

fapt... eu n-am ce să vă spun... Nu ştiu mare lucru...

— Dacă vreţi, vă întreb eu ceva.

— Da... cred că aşa e mai bine.

— Sunteţi rudă cu fosta dansatoare Bela Cony?

— Nu... nu sunt rudă cu ea... nici n-am cunoscut-o...

— Şi cum aţi luat fetiţa? interveni Ana.

— Cum? Am... Eu... eu trăiam singură... Bărbatul meu murise pe front, în Cehoslovacia... Şi băiatul meu la fel... Mi-am zis să iau o copilă de suflet... Doina a fost trimisă la un orfelinat după moartea mamei sale neavând nicio rudă... La orfelinat mi-a recomandat-o directoarea... Când m-am dus acolo... Înţelegeţi...

— Da... da... desigur.

— Toată lumea vorbea atunci despre drama aceea. Şi am luat-o pe fetiţă... Casa lor fusese sigilată... Când am înfiat-o pe fetiţă, mi-au dat de acolo mobilă, lenjerie... Apoi am schimbat casa... Era prea mare... Of, doamne!

— Şi aţi crescut-o singură pe Doina? întrebă Ana.

O umbră de îngrijorare trecu peste chipul femeii sau aşa cel puţin i se păruse numai lui Emil.

— Singură... veni într-un târziu răspunsul bătrânei.

— Cu broderiile dumneavoastră?

— Cu broderiile mele... se auzi ca un ecou vocea gazdei. Şi apoi mai vioaie: se plătesc bine broderiile...

— Şi sunt foarte frumoase... spuse Ana mângâind o faţă de masă.

— De şaizeci de ani nu fac altă treabă... spuse simplu femeia şi în continuare rămase din nou pe gânduri.

Emil o privi pe Ana, întrebându-se dacă nu e timpul să plece. Se părea că nu mai au ce scoate de la această femeie bună, liniştită. Deodată, bătrână începu din nou:

— Este o fată bună Doina mea... Foarte bună...

— Studiază? se interesă Ana.

— Desigur. Este la medicină în anul cinci, răspunse femeia cu mândrie. E prima la facultate. Are bursă! Dumnezeu s-o ajute să aibă noroc!... îşi făcu cruce bătrâna.

Deodată Ana tresări, simţind că din bucătărie vine miros de mâncare arsă.

— Aveţi ceva pe foc?

— Pe foc? întrebă mirată bătrână iar apoi speriată: Oh, da! Am mâncarea! Doamne, s-o fi ars!

Se ridică şi se îndreptă spre bucătărie cu paşi repezi, mărunţi.

— Vreţi să vă ajut? se oferi Ana şi se ridică şi ea.

Femeia nu răspunse, aşa că Ana o însoţi în bucătărie.

Emil, rămas singur, privi cu atenţie în jur.

Două-trei fotografii ale unei fete tinere, desigur Doina. Emil studie cu atenţie portretul. Fata avea ceva de la mama ei, aşa cum şi-o amintea Emil din fotografie.

O altă fotografie îi atrase atenţia. Un tânăr în uniformă de sergent din armata română. Tânărul din fotografie avea ceva din trăsăturile gazdei. Pe marginea ramei o panglicuţă neagră. „Fiul bătrânei”,gândi Emil. Pe perete, într-o ramă lată, aurită, o fotografie de pe front. Un grup de soldaţi şi câţiva ofiţeri fotografiaţi într-o piaţă din Praga. Printre ei trebuia să fie şi bărbatul bătrânei.

Era gata să se întoarcă la locul lui când ceva îi atrase atenţia. Ceva nelămurit... care venea din această fotografie. Parcă o mai văzuse undeva, sau cunoştea pe cineva dintre cei care pozaseră în faţa obiectivului, fericiţi că se află într-un oraş, după cine ştie câte lupte şi câţi kilometri de marş forţat... Emil rămăsese ca pironit în faţa tabloului. Nu-şi putu preciza sentimentul care îl făcu să se oprească în dreptul acestei fotografii. „Poate cunosc pe cineva de aici...” îşi spuse el.

Se aşeză din nou şi continuă să cerceteze încăperea cu privirea.

Mobila era nouă. Imposibil să fi fost mobila de atunci, adică de acum douăzeci de ani. Totul era nou, aranjat cu gust şi cu destui bani. Desigur, broderiile se vând bine, dar având în vedere şi vârsta Floricăi Aioanei, părea, dacă nu imposibil, cel puţin foarte greu să întreţii o asemenea casă

cu acul.

Aproape aceleaşi gânduri şi le făcea şi Ana în bucătărie. Frigider, maşină de spălat, maşină de gătit. Toate astea cu broderiile bătrânei?

Bătrână stinsese focul.

— Nu-i nimic... s-a prins numai puţin sosul... Bine că nu s-a ars. Am nişte friptură la tavă.

S-au întors în micul salon-hol. Ana cu Emil s-au privit şi s-au înţeles. Puteau să plece. De fapt de aici nu se aşteptau la cine ştie ce mărturii senzaţionale. Dar nici nu voiau să întrebe, să strice liniştea acestei femei, cu reluarea unei drame petrecute cu douăzeci de ani în urmă. Bătrâna, doar, nu avusese niciun amestec în „cazul Bela Cony.” Cum le spusese şi ea astăzi, nici n-o cunoştea pe artistă. Rămăsese singură, voia să crească un copil, se dusese la un orfelinat şi o alesese tocmai pe Doina Coman, fiica artistei.

„E timpul să plecăm”, spunea privirea Anei.

Emil fu, de acord. S-au ridicat. Iată însă că chiar în momentul acela o uşă s-a deschis pe palier.

Bătrână le aruncă o privire imploratoare: „Să nu afle nimic fata”! Încă odată Emil o asigură cu o mişcare a capului.

Din vestibul se auzi vocea veselă a fetei:

— Mămico! Gata! Intrăm în vacanţă!

Şi în acelaşi timp Doina Coman intră în hol. Era o fată frumoasă, subţire, îmbrăcată bine, chiar foarte bine: o fustă de piele de căprioară, un pulovăr de lână, roşu, închis pe gât şi o haină scurtă, tot de căprioară. O pereche de cizmuliţe înalte, de piele fină, moale. Fără palton, sau pardesiu. Ţinea în mână servieta şi un pachet „Romarta”.

Doina voia să continue exclamaţiile ei vesele în legătură cu vacanţa, dar vederea străinilor o făcu să se oprească în prag.

— Bună ziua, spuse fata, privind-o întrebător pe mama ei.

— Am venit pentru un schimb de locuinţă... lansă cea de-a doua variantă Ana.

— Da... da... mormăi bătrână, care se lăsă îmbrăţişată de fiica sa. Iar apoi către cei doi: E o fată bună... foarte bună...

— Mamă... mă lauzi ca la peţitori? râse Doina şi ca să schimbe vorba aşează în poalele bătrânei pachetul „Romarta”, spunând: un cadou pentru dumneata şi unul pentru unchiul...

— Bine... bine... se grăbi bătrână.

A vrut s-o întrerupă? Sau şi asta i se păruse lui Emil?

— Dar vine ziua lui... Şi în ajun de onomastici nu mai găseşti nimic, se justifică Doina.

— Da... da... mormăi din nou bătrână.

— Mamă, nu te bucuri?

— Mă bucur... desigur că mă bucur... şopti bătrâna cu lacrimi în ochi.

— Noi plecăm... spuse Ana.

— Oh, mă scuzaţi... interveni Doina. Sunt bucuroasă că am terminat examenele cu bine, şi...

— Nu face nimic... noi suntem cei intruşi...

— Dar deloc... deloc... îi asigură Doina, alarmată că poate atitudinea ei îi silea să plece.

— Când aţi intrat noi ne ridicasem să plecăm, o asigură Ana. Şi apoi către bătrână: Vă mulţumim, doamnă, pentru informaţiile pe care ni le-aţi dat...

— Da... da... nu face nimic... nu face nimic... repetă bătrână.

Ana vru să mai spună ceva, dar se opri brusc. O privi pe Doina atentă. Parcă o mai văzuse undeva. Unde?

Se pare că şi Doina acum se uita la Ana. Încerca şi ea să-şi aducă aminte unde s-a mai întâlnit cu această fată, pentru că mai mult ca sigur că se întâlniseră. Şi mai mult fără să vrea se trezi spunând:

— Parcă ne cunoaştem.

Deodată Ana îşi aminti de Biblioteca Academiei. Doina

nu era alta decât fata care cerceta ziarele de care se ocupa şi ea. Ziarele deschise la paginile care relatau despre moartea mamei sale.

— Da, spuse Ana simplu... Ne-am întâlnit la Biblioteca Academiei.

— Da, da, confirmă Doina, grăbită, şi aruncă o privire neliniştită spre mama ei. Era evident faptul că nu voia să continue discuţia despre această temă.

Emil simţi că se petrece ceva deosebit, dar nu putea şti despre ce este vorba. Până acum un an era şi Ana studentă, desigur se întâlniseră în diferite locuri. Nu-şi mai adusese aminte că Ana îl informase despre colecţiile ziarelor pe care le ceruse şi care erau date unei tinere studente.

Ana şi Doina se priveau cu oarecare jenă. Doina avea aerul că fusese surprinsă făcând cine ştie ce faptă nelegiuită. Acest lucru nu scăpă atenţiei Anei.

N-avea niciun rost însă să mai stea.

— Încă odată vă mulţumim... spuse ea.

— Nu face nimic... spuse bătrâna.

Doina îi conduse până la uşă şi închise uşa în urma lor.

Ajunşi în stradă, Emil întrebă:

— Desigur, o fostă colegă.

Ana îl privi cu un aer foarte grav.

— O fostă colegă? Dar n-ai auzit? Ne-am întâlnit la Biblioteca Academiei.

Emil îşi dădu cu palma peste frunte:

— Sunt un uituc. Înţeleg să nu văd, dar să nu...

— Deci... Doina ştie că este fiică artistei Bela Cony... spuse ea.

— Crezi? Poate... La mijloc este o simplă coincidenţă... încercă Emil fără convingere o ipoteză. De altfel, îşi dădu seama şi el că ar fi fost o coincidenţă stupidă ca Doina, după douăzeci de ani, să găsească întâmplător într-o colecţie tocmai drama mamei sale.

— Da... desigur... ai dreptate.

— Doina cunoaşte taina naşterii ei, dar nu i-a spus nimic bătrânei. Ca să n-o rănească, continuă încet Ana. Asta dovedeşte că bătrână are dreptate atunci când spune că Doina este o fată bună...

— Şi a aflat tocmai acum? Tocmai acum, când se împlinesc douăzeci de ani? întrebă Emil, cu un ton din care se puteau desprinde mai multe subînţelesuri.

— Lasă... lasă acum ancheta... şopti Ana, impresionată de întâlnirea la care fusese martoră.

— Bun! Ai dreptate! Propun o pauză pentru prânz la „mandatarul" nostru.

Ana nu răspunse. Se gândea la aceste două femei, care de douăzeci de ani trăiesc singure, una pentru alta, ferindu-se una pe alta de a afla o taină pe care amândouă o cunoşteau, dar care recunoscută de amândouă faţă în faţă, poate, le-ar fi distrus fericirea.

ACASĂ LA ANA

Cu toate că prânzul la „mandatar", propus de Emil, avea şi un scop „pur profesional", Ana nu putu să accepte invitaţia lui.

— Ne aşteaptă mama... îl anunţă ea. Mi-a spus chiar să nu mă întorc la prânz fără dumneata.

Emil a mai fost de două ori invitat acasă la Ana. Se ducea totdeauna cu plăcere la ea acasă, cu toate că nu putea suporta privirea melancolică a doamnei Voinea. De când cu moartea bărbatului ei, mama Anei, era parcă personificarea suferinţei. E adevărat că doamna Voinea era mândră în durerea ei, nu se plângea niciodată de nenorocirea care se abătuse asupra ei, ba mai mult, nu aducea niciodată vorba despre moartea soţului ei. Ajungea însă să te uiţi în ochii ei, ca să-ţi dai seama că nu se gândea decât la asta. Emil, când se ducea acolo, încerca să

glumească, să spună bancuri, ca s-o înveselească pe această femeie greu lovită.

— Ştiu că un prânz la mine acasă nu oferă perspective vesele... dar... ce să faci? Nu putem s-o refuzăm pe mama... spuse Ana, simţind poate o ezitare din partea lui Emil.

— Nu, nu! Nu este adevărat! protestă el. Îmi place să vin la voi... Însă ce-i drept... mă necăjesc când o văd pe mama dumitale aşa de îndurerată, fapt ce-mi aminteşte de drama noastră. Adică, nu că mă necăjesc... Nu ăsta este cuvântul...

— Bine... Până ajungem acolo... găseşti cuvântul! Te inspiri, căută Ana să glumească, bravând oarecum.

— Să luăm ceva... zise repede el şi privi în jur, de parcă acest „ceva" se afla chiar acolo, pe Calea Victoriei, şi ajungea să întindă mâna ca să-l ia.

— Ordinul mamei este: nimic! Fără flori, fără şampanie! Are de toate! Aşa mi-a spus să-ţi comunic.

— Bun... Asta din punctul ei de vedere... Din punctul meu însă...

Din punctul lui de vedere, Emil intră ca Vântul într-o florărie de la *Athenée Pallace* şi luă un buchet de lalele imense, roşii.

— Ce frumoase! nu putu să nu exclame Ana când le văzu. Parcă acum sunt culese...

— Importate din Olanda, aşa m-a informat, florăreasa. Apoi, Emil scoase din buchet o lalea, pe care cu un gest voit tandru (era cu totul neîndemânatic în astfel de împrejurări) o oferi Anei: Asta e pentru tine, restul pentru mama...

Ana reţinu cu un zâmbet ascuns expresia lui Emil. Nu spusese nici pentru doamna Voinea şi nici pentru mama ta. Emil la rândul său spusese acest cuvânt sincer, fără să-şi dea seama dacă pusese vreo intenţie anume în asta. De mulţi ani de zile prea îi dusese dorul cuvântului „mamă". El nu avea familie în Bucureşti. N-avea pe nimeni. Avea un

singur frate care locuia la Craiova. Tatăl, fost muncitor petrolist, murise într-un accident: o erupţie, neprevăzută. După câţiva ani, mama murise şi ea. Emil trăise singur, studiase singur, ajutat materialiceşte şi de fratele său. De aceea, când intra în casele colegilor şi prietenilor săi, când era înconjurat de familiile acestora, simţea o uşoară strângere de inimă.

Ioana Teodoru, care de ani de zile făcea curăţenie „generală” în garsoniera lui, bombănea adesea la adresa burlăciei lui Emil, şi de câte ori venea – în fiecare joi – aducea câte o nouă „propunere” despre o fată cumsecade, care l-ar fi făcut un soţ fericit.

Coana Ioana avea un repertoriu bine stabilit, pe care îl „susţinea” de fiecare dată în timp ce mătura, ştergea praful, sau spăla vasele şi care începea cam aşa: „Eu n-am mai văzut aşa ceva. Băiat tânăr să stea singur cuc, între cafele şi hârţoage d-astea, de le înşiră în toată casa, de parcă ar scrie în ele minunile Maicii Domnului... La acest pasaj, coana Ioana îşi făcea cu evlavie cruce. Auzi, dumneata, continua ea, sunt în oraşul ăsta mare atâtea fete frumoase şi gospodine. De pildă, Ruxandra, care stă lângă mine, o cunosc de mică. Are şi ea carte, c-a tot umblat pe la şcoală. Auzeam că ar mai avea un an să iese profesoară. Doamne, şi ce frumoasă e... E drept că-i cam place şi ei să stea eu nasul în carte... dar astea sunt cusururi care trec... Când s-o vedea ditamai gospodină, n-o să mai aibă timp să-şi tragă sufletul... Lasă, maică, că te însor eu că doar n-oi fi deocheat... Auzi, băiat chipeş şi să trăiască ca un cuc...” Coana Ioana ajunsese să-şi sincronizeze aşa de bine bombănelile cu treburile ei gospodăreşti, încât, când termina repertoriul (care era mereu acelaşi, doar numele candidatelor se schimba: Florica, Dorina, Cornelia), termina şi dereticatul.

Ca de obicei, Emil mergea pe stradă neştiind cum să ţină florile. „Le ţin ca pe o mătură”, se mustra el în gând. Ana, care-l privea amuzată cu coada ochiului, hotărî să-l

salveze:

— Dă-mi-le mie!

— Uff, răsuflă uşurat Emil. Îţi sunt recunoscător.

Prânzul a decurs calm, ca „în familie”. Mama Anei le pregătise friptură la tavă.

— E excelentă! fu singurul lucru pe care-l găsi de cuviinţă să-l spună Emil.

Mama Anei era pusă, probabil, la curent cu ancheta pe care o întreprindea secţia lor specială „S.C.D.E.”, pentru că aduse vorba de departe, despre fapte vechi, care trebuie uitate... Nu trebuie să scormonim şi, din nou aceeaşi frază, „să dezgropăm morţii”. Desigur, femeia nu spusese nimic concret, însă era clar că se referea la ancheta lor. Ana părea că se gândeşte la altceva. Se uită la Emil cu o privire care implora înţelegere. Nu era, de altfel, nevoie, pentru că Emil înţelegea starea sufletească a doamnei Voinea. Spuse totuşi:

— Trebuie să facem dreptate...

— Nu *noi* suntem cei care facem dreptate, şopti bătrâna.

O nouă privire imploratoare a Anei şi asta fără să fie neapărat nevoie. Acest „noi”, sau mai bine-zis, ceea ce înlocuia termenul „noi”, era fără îndoială în credinţa bătrânei „ Cel de Sus”.

La cafea îi lăsase singuri în micul hol al casei. Totul i se părea lui Emil cunoscut, familiar. N-ar fi vrut să strice această atmosferă cu „probleme” profesionale, însă Ana fu cea care începu i

— Deci, programul de după-amiază?

— În primul rând impresiile tale...

— În legătură cu bătrâna Florica Aioanei?

— Exact!

— O iubeşte pe Doina... Şi Doina pe ea, după cât mi-am dat seama... Însă...

— Însă?... insistă Emil.

— Însă în casă totul este foarte bine pus la punct... Aş putea spune, chiar foarte bine! O casă care necesită mulţi

bani...

— Broderiile se vând bine... tatonă Emil, mai mult ca să-şi confirme gândurile.

— Oricum... şi femeia nu mai are patruzeci de ani ca să poată lucra atât de mult.

— Există şi un unchi... tatonă din nou Emil.

— Da... am uitat... Un unchi...

— Ce gândeşti despre acest unchi? întrebă el din nou.

— Despre unchi? se miră Ana, iar apoi exclamă: Oh, da! Un unchi! Adică, cineva care se interesează de ei, de fată şi, desigur, de bătrână... Cineva care, probabil le dă şi bani... Cineva...

— Cineva... repetă Emil. Şi reluă: Degeaba am întreba-o pe doamna Florica... N-am scoate nimic de la ea.

— Se pare că face parte dintre acei oameni care iau cu ei în mormânt tainele încredinţate.

— Am putea face o anchetă, să luăm informaţii de la vecini, de la prieteni poate am afla ceva. Dar există două motive pentru care nu putem face acest lucru: primo – n-avem timp... secondo...

— Dacă acest „secondo" motiv este faptul că am promis bătrânei să nu dezvăluim fetei nimic, sunt de acord, spuse Ana.

— Atunci nu mai trebuie să punem la vot! glumi Emil ştergându-şi ochelarii.

— Înţelegi? Nu putem să întrebăm. Oamenii nu-şi ţin gura... Nu sunt prea discreţi... O să... se răspândească vestea şi o să strice poate echilibrul acestei familii, rosti Ana cu căldură.

— Da, da, da... Desigur... Fără îndoială! se grăbi s-o asigure Emil.

Pentru Ana dezvăluirea acestei taine, care în gândul ei o numea sfântă, ar fi constituit un sacrilegiu. Şi era taina bătrânei, dorinţa ei ca Doina să creadă că ea îi este mamă, precum şi discreţia fetei, care deşi cunoştea taina, păstra pentru sine acest secret, iubind-o mai departe pe mama ei

adoptivă.

Emil înţelese gândurile Anei şi era absolut de acord, cu ea. Niciodată n-ar fi întreprins ceva care să fi produs o neplăcere în casa aceea caldă, prietenoasă.

— Asta nu ne împiedică să continuăm noi discuţia, spuse el. Aşa, ca să ajungem la o concluzie, pentru liniştea noastră personală...

— Da... asta nu ne împiedică... fu de acord Ana...

— Deci, acest unchi despre care vorbea Doina poate să aibă o legătură directă cu drama petrecută atunci.

— După cum poate să n-aibă niciuna! spuse Ana. Să ne ferim să ajungem la anumite concluzii, pornind de la idei preconcepute.

— Nu, aici nu este vorba de idei preconcepute... Firul logic urmărit până acum ne dă dreptul la această concluzie... Există cineva care se interesează de această familie şi despre care bătrâna evită să vorbească. Acest cineva, într-un fel sau altul, s-ar putea să fi jucat un anume rol în drama de acum douăzeci de ani. Desigur, Doina nu ştie nimic despre acele întâmplări, însă bătrâna ştie foarte bine, dar a luat toate măsurile ca fata să nu afle.

— Poate a aflat... şopti Ana.

— Ce să afle şi cine? o privi Emil interesat.

El avea încredere în intuiţia Anei, în sensibilitatea ei.

— Adică, vreau să spun că dacă pornim de la presupunerea că există acest cineva cu un rol bine stabilit în drama de atunci, care astăzi se interesează de această familie, poate că Doina a aflat ce rol joacă el în viaţa lor.

— Cum asta?

— S-ar putea ca acest cineva acum, la împlinirea celor douăzeci de ani, sau aproape de împlinire, s-a simţit obligat să-i dezvăluie fetei totul în legătură cu cele întâmplate atunci. Şi astfel, s-a născut o nouă conspiraţie, între Doina şi acest cineva, care i-a spus: „Tu trebuie să ştii, dar să nu afle bătrână!”

— Cum ai ajuns la această concluzie, voi să ştie Emil

desfăşurarea raţionamentului.

— Acest personaj misterios trebuie să fie, totuşi, un om bun! Stai, stai, nu mă întrerupe, îl opri ea, observând că Emil avea obiecţii la această remarcă. Dacă într-adevăr există acest unchi şi dacă el are un amestec în această taină, am putea să facem următorul raţionament: În împrejurări pe care deocamdată nu le cunoaştem, omul comite... Hm, da... Vreau să spun asasinatul, să zicem din gelozie. Apoi este cuprins de remuşcări. Începe să se intereseze de fata artistei, aproape că se dedică creşterii acesteia. Timp de douăzeci de ani, contribuie la educarea fetei, are grijă să nu-i lipsească nimic; timp de douăzeci de ani ajută pe bătrână şi pe fată. Reuşeşte să pătrundă în casa lor şi ca un „unchi" din aceia despre care nu ştii prea multe, nu ştii de unde a venit, devine prietenul apropiat la casei, apoi încetul cu încetul se identifică cu celelalte rude.

Ana făcu o pauză uitându-se la Emil, să vadă cum apreciază raţionamentul ei, după care continuă:

— Da, cu cât mă gândesc, mai mult, cu atât nu văd decât această soluţie, şi cu atât mai mult se schiţează în mintea mea figura unui unchi bun, ros probabil de mustrări de conştiinţă, mustrări care îl fac în cele din urmă să mărturisească fetei adevărul poate puţin modificat. Acest adevăr este acceptat de Doina, care, după ce cercetează „cazul Bela Cony", continuă să-l mai numească „unchi" iar pe bătrâna Florica „mamă", din recunoştinţă şi marea dragoste ce i-o poartă aceleia care a crescut-o de mică.

Emil şi-adusese aminte de raţionamentul Anei în legătură cu descoperirea adevărului în cazul tatălui ei. Aceeaşi intuiţie caldă, în favoarea umanului, aceeaşi sensibilitate care o conduce acum, ca şi atunci, la această „variantă subiectivă".

Raţionamentul de ordin psihologic al Anei părea să n-aibă nicio fisură. Rămânea de văzut. Şi în primul rând trebuiau continuate cercetările pentru stabilirea acestui „cineva", despre care Emil dorea totuşi să nu aibă niciun

amestec direct în asasinarea artistei.

— Deci, ce facem după-amiază? reluă Ana.

— Îmi dai voie să dau un telefon? întrebă Emil şi se îndreptă spre aparat.

Formă un număr şi aşteptă.

— Cu domnul Filip Cosma! ceru Emil.

— O clipă! se auzi o voce de femeie din partea cealaltă a firului.

„Să fie Cosma acel *cineva?”* se întreba Ana în timp ce Emil aştepta cu receptorul la ureche.

După câteva secunde de aşteptare, se auzi o voce de bărbat. Aceeaşi voce plăcută a lui Cosma:

— Cosma la aparat!

— Vă salut, domnule Cosma... Vă deranjez cu o rugăminte. Aş vrea să reţin o masă pentru două persoane, jos, la subsol.

— Da... desigur... se poate... La ce oră veniţi?

— Pe la şapte... răspunse Emil, privind-o interogativ pe Ana, care dădu din cap afirmativ. Da, pe la şapte, repetă el.

— Nu vă supăraţi... aş vrea să...

— Oh, da... înţelese Emil. Bunea... Emil Bunea... Am avut ieri împreună o discuţie despre duzico!

— Da, da, da! Desigur, mi-aduc aminte. Sunteţi bine venit, domnule Bunea.

Emil puse receptorul pe furcă.

— La început mă gândisem să-l invit la inspectorat, cred însă că e mai bine aşa.

Ana confirmă.

„CRIMĂ AR FI FOST SĂ-I FI LUAT FRUMUSEŢEA...”

La şapte fix seara, se aflau amândoi la „mandatar”. Nici Emil, nici Ana nu voiau să recunoască faptul că erau

întrucâtva emoţionaţi. Pentru prima dată vor discuta direct cu unul dintre cei cinci suspecţi în „cazul Bela Cony”.

Filip Cosma le trezea un interes deosebit, pentru că numele lui fusese pomenit aproape în toate declaraţiile, iar spusele fostei cameriste care îi informase că dumnealui o vizitase de curând le dădea speranţa că vor afla, poate, lucruri interesante.

Odată ajunşi la restaurant, fură primiţi de Cosma, care dădu imediat dispoziţie să fie serviţi bine. S-au instalat, la aceeaşi masă din ajun. „Masa noastră”, spusese Ana, dar Emil înregistrase această expresie cu plăcere.

Comandară o salată de roşii şi ţuică.

— Ce facem? întrebă Ana încet.

Emil dădu din umeri.

— Ce să facem? Nici ştiu cum să-l „luăm”…

— Numai să nu începi cu justificările, că miroase de la o poştă! observă Ana râzând.

— Atunci, îţi las dumitale conducerea… anchetei!

— Nu… mulţumesc … Eu sunt începătoare. Învăţ… meseria! continuă Ana în acelaşi ton.

Nu se hotărau să-l cheme pe Cosma ca să înceapă discuţia. Se îngrozeau amândoi când se gândeau la fraza pe care vor fi obligaţi s-o folosească. „Ştiţi… ne ocupăm de «cazul Bela Cony…»”

Cele trei femei cu care s-au întâlnit până acum îi priviseră de parcă ar fi avut de-a face cu oameni de pe altă planetă.

E drept că pe parcurs conversaţia se „încălzea”. Apăreau chiar lucruri pasionante. Totodată, dispăreau unele din reţinerile manifestate la primele interogatorii.

Ana amesteca cu furculiţa salata fără să se atingă de ea. Emil se puse să-şi cureţe ochelarii, cu o furie nejustificată pentru nişte biete lentile de 5,5.

Îşi reluă în minte dialogul între Filip Cosma şi Paul Mihăileanu, imortalizat pe filele îngălbenite, bătute la maşină, acum douăzeci de ani.

Ca şi celorlalţi, interogatoriul lui Cosma fusese luat abia după două zile de la moartea artistei, fapt care confirma că la început, în afară de unii reporteri mai zeloşi, nimeni nu se gândise la crimă. Pe de altă parte, asta cam dădea peste cap declaraţia lui Paul Mihăileanu că a căutat să-i dea cazului aspect de sinucidere spre a nu-l alarma pe vinovat. Dacă într-adevăr anchetatorul ar fi fost sigur că era vorba de crimă, ar fi luat interogatoriile chiar în primele ore, pentru a avea informaţiile cât mai „proaspete" şi a nu da posibilitate eventualilor vinovaţi de a-şi crea alibi.

„— Când aţi văzut-o pentru ultima oară pe Bela Cony? suna prima întrebare a anchetatorului, de-acum douăzeci de ani.

— Chiar în seara morţii ei...

— Mai precis?

— Mai precis... Dacă ziarele scriu că moartea ei se produsese între orele unu şi două noaptea, înseamnă că am văzut-o cel puţin jumătate de oră înainte de a muri, răspunsese cu precizie Filip Cosma.

— Ce impresie v-a făcut vestea despre moartea ei?

— Pe Bela o cunosc de vreo cincisprezece ani, aproape din ziua în care se lansase... Ce impresie putea să-mi facă decât... Decât să-mi producă durerea ce o simţi întotdeauna când pierzi un om apropiat? M-a durut foarte mult moartea ei... Nici nu-mi vine să cred că nu mai este în viaţă, ea, care era plină de viaţă...

— Deci, aţi văzut-o în noaptea aceea fatală.

— Desigur... O văd în fiecare seară... În fiecare oră, dacă vă interesează.

— Vi s-a părut cumva schimbată, neliniştită?

— N-am văzut-o niciodată neliniştită... În schimb...

— În schimb? insista anchetatorul Mihăileanu.

— Nimic... Ceva care nu interesează desigur ancheta dumneavoastră. Am vrut să spun că «în schimb» toată lumea din jurul ei era totdeauna foarte neliniştită.

— Ce aţi discutat cu dânsa la ultima întâlnire?

— Mai nimic... Era una dintre acele vizite obişnuite...

— Vorbiţi mai clar! insista anchetatorul.

— Mai clar... Păi... Sunt doar directorul unui mare restaurant... Aveam deci şi relaţii profesionale cu dânsa.

— Şi? accentuase anchetatorul conjuncţia.

— Şi... La ceea ce vă gândiţi, îmi permiteţi să vă spun că nu mai aveam legături demult... De foarte mult timp... De altfel...

— De altfel? atacă această nouă oprire anchetatorul.

— Relaţiile mele cu Bela Cony nu erau, cum să vă spun... Nu semănau cu celelalte relaţii. O cerusem în căsătorie. Cred că nu eram singurul. Nu acceptase... Îi plăcea viaţa fără obligaţii. Aşa cum a trăit toată viaţa ei.

— Aţi discutat ceva asemănător în ultima seară?

— Da. Nu de puţine ori îi reproşam atitudinea. Ei... viaţa ei.

— Ce v-a răspuns?

— A, n-aţi cunoscut-o... A râs.

— Credeţi că s-a sinucis?

— Bela Cony? Să se fi sinucis? Iubea prea mult viaţa, şi o iubea aşa, fără principii... cred că era ultimul om de pe glob căruia i-ar fi trecut prin cap să se sinucidă.

— Deci, a fost ucisă.

— Se poate.

— Bănuiţi pe cineva? Adică, vreau să spun, dumneavoastră, care o cunoaşteţi bine, nu cumva aţi observat unele animozităţi în relaţiile ei cu alte persoane?

— Adevărul este că era preocupată în ultima vreme... Într-adevăr, o frământa ceva... Nu ştiu ce.

— Nu v-a spus?

— N-am întrebat-o.

— Dumneavoastră ce aţi făcut în noaptea morţii artistei între orele unu şi două jumătate, să zicem.

— Eram la restaurant. Nu m-am mişcat deloc de acolo. Desigur, puteţi găsi oameni care o să afirme că m-au văzut, precum şi alţii care o să susţină contrariul. Mie nu-mi

place să stau locului. Mă plimb de la o masă la alta... Clienţii mei nu-mi sunt numai clienţi. Sunt atât de obişnuiţi localului, încât ne cunoaştem şi discutăm despre diverse lucruri. Deci, unii m-au văzut, alţii, nu... Iar în ceea ce priveşte ora, nu o s-o puteţi stabili exact. La restaurant orele curg altfel decât aiurea. Cât despre asasinat, cred că un sfert de oră mi-ar fi ajuns să mă duc cu un automobil acasă la Bela, să o omor, şi să apar surâzător în faţa clienţilor mei... Aşa că...

— V-aţi. Gândit vreodată: la... asta?

— La asta? Adică, la omor? Hm... Da... mărturisesc că m-am gândit. Demult. Sunt patru ani de atunci. Acum n-aş fi făcut aşa. Ceva.

— Aţi ameninţat-o vreodată?

— Şi asta am făcut-o!

— Cu moartea?

— Nu, cu vitriol... Era la modă.

— Sau, cu un... «Colt 32»! atacă anchetatorul

— Nu cu «Colt»! Vorbesc serios, să nu credeţi că am poftă să glumesc la ora asta! Deci, mă gândisem să folosesc vitriolul! Pentru Bela nu era o crimă să-i iei viaţa! Crimă ar fi fost să-i fi luat frumuseţea!

— O iubeaţi?

— O iubeam?... Nu... O iubesc...

— Ce părere aveţi despre ea?

— Dacă o iubesc, nu pot decât să am păreri bune... Sau, dacă vreţi, amintiri plăcute... Era o fată răsfăţată... Se obişnuise să fie iubită. Cred însă că nu învăţase să iubească... Sau... Sau se ferise să iubească...”

Acum, la reluarea din memorie a frazelor rostite de amândoi bărbaţii, dintre care unul reprezenta justiţia, iar celălalt eventualul vinovat, se contura din nou tonul uneori subiectiv al întrebărilor puse de anchetator.

Filip Cosma, observând că „clienţii” lui nici nu se atinseseră de bunătăţile servite, se apropie de ei cu un aer alarmat.

— Sunteţi nemulţumiţi de ceva? îi scoase din gândurile lor vocea lui Cosma.

— Poftim?. Tresări Emil. Nu... Nu... Suntem mulţumiţi... Nu-i aşa, Ana?

— Da... e foarte plăcut aici!

— Văd însă că nu v-aţi atins de nimic! E ceva care nu vă place? întrebă îngrijorat Cosma.

— Nu... Totul e bine aici, îl asigură Emil.

— Am avut... probleme!... râse albastru Ana.

— Nu luaţi un pahar cu noi? îl invită Emil.

— Cu plăcere... îmi permiteţi? ceru voie Filip Cosma aşezându-se.

— Cum merge cu restaurantul? intră în discuţie Emil.

— Merge... Eu îmi cunosc bine meseria... Am fost director la Alhambra... Dar... Nu regret deloc acele timpuri, zâmbi el, prevenind orice alt comentariu. Au fost alte vremuri... însă le înţeleg foarte bine şi pe acestea. Şi dacă am luat acest restaurant care îmi dă titlul de mandatar, n-am făcut-o pentru câştig... Dacă vreţi să mă credeţi, se grăbi el să-i asigure, de teamă că n-o să fie crezut, îmi place această meserie... Mă înţelegeţi?

— Desigur... Nu este atât de greu să vă înţeleg, îl asigură Emil

Cosma umplu paharele cu vin, prilej pentru Ana şi Emil să schimbe o privire. Emil îşi luă inima în dinţi hotărându-se să înceapă „interogatoriul”.

Tuşi sec.

— N-o să vă supăraţi dacă vă punem câteva întrebări, începu el. Suntem de la miliţie... Scopul nostru aici nu este numai să gustăm din bunătăţile pe care le pregătiţi dumneavoastră, ci şi pentru a lămuri o poveste... O poveste foarte veche...

Filip Cosma rămase cu sticla în mână. Îi privi nedumerit, întrebător.

— Este vorba de „cazul Bela Cony”, îl lămuri Emil.

Cosma îl privi din nou, neînţelegând bine despre ce este

vorba. Apoi privi sticla cu vin roşu în lumină. Era parcă o încercare de a privi prin această ceaţă roşie, în trecut, cu douăzeci de ani în urmă.

— Bela Cony... şopti el ca pentru sine.

— Desigur... Dacă nu vreţi, nu ne răspundeţi. De altfel, locul nu este destul de potrivit pentru o... destăinuire, riscă Emil. Ne-am gândit însă că după atâţia ani, o invitaţie la miliţie ar fi... cum să vă spun... Şi am hotărât să vă facem o vizită aici. Repet, dacă nu vreţi, nu ne răspundeţi... Această discuţie putem s-o considerăm ca neoficială...

Cosma abia acum pusese sticla în baterie. Îi privi pe rând întâi pe Ana, apoi pe Emil. Voia să-şi adune gândurile.

— Mai sunt oameni care îşi mai aduc aminte de povestea aceea?! se miră Cosma.

— După câte se pare, da!... fu răspunsul lui Emil.

— Dar au trecut douăzeci de ani! şopti el. Nu mai are niciun rost. Chiar dacă există un criminal, crima s-a prescris! Nu-i aşa? Ştiu că orice crimă se prescrie după un număr de ani!

— Exact peste şase zile! preciză Emil.

— Şi speraţi ca până atunci să puneţi mâna pe... asasin! zâmbi Cosma cu o uşoară ironie.

— Nu ăsta este scopul nostru, deocamdată, spuse rece Emil. Nu vrem decât să reîmprospătăm această poveste.

Tăcură câteva clipe. Emil se gândi că dacă asasinul este Filip Cosma, este imposibil ca el să nu ştie când şi în ce condiţii se prescrie o crimă de omor. Nu ştia Cosma? Sau se prefăcea că nu ştie, tocmai ca să arate că acest lucru nu-l preocupase niciodată.

— Am citit declaraţia dumneavoastră de atunci, reînnodă firul discuţiei Emil.

— Nu-mi amintesc o iotă! râse Cosma, apoi brusc, se ridică: Mă scuzaţi...

Pe scara care dădea în subsol se auziră paşi, şi apăruse un grup de cunoscuţi probabil.

— Poftiţi, v-am rezervat o masă aici... îi invită.

După ce se asigură că clienţii vor fi serviţi bine, se întoarse la masa lui Emil.

— Deci... mai sunt oameni care se mai interesează de moartea frumoasei Bela... Hm... Şi ce vreţi să vă spun? Adică, ce aşteptaţi acum de la mine? Să vă arăt asasinul, sau să-mi mărturisesc vina?

— Nici una, nici alta... răspunse Emil cu o mutră care-i tăia pofta de ironie lui Cosma. Doar v-am explicat de la bun început că dacă vreţi răspundeţi, dacă nu...

— Da... mă scuzaţi... roşi Cosma. Recunosc... Dar nu mă aşteptam la aşa ceva... Ieri discutăm despre duzico, iar azi... În fine... Aveţi dreptate... În definitiv, pentru ce să nu faceţi încă o încercare? Vedeţi, însă... Unora nu le place să le amintiţi de trecut...

Nu le place să vadă cum s-au scurs anii peste ei... Deci, întrebaţi-mă, ce vreţi să ştiţi! Sper să-mi aduc aminte...

Ce a vrut să ştie Emil, în definitiv? Acum când trebuia să pună o întrebare concretă, găsi că, de fapt, nici n-are ce întreba. Că a ameninţat-o? Da, a ameninţat-o, şi n-ascunsese acest lucru nici la prima anchetă de acum douăzeci de ani. Declarase chiar că ameninţarea lui se referea exact la vitriol. Că a iubit-o? Şi asta se ştie. De alibiul său? Doar n-o să susţină acum contrariul! Nu-i mai rămânea decât o încercare:

— Desigur, v-aţi mai gândit de atunci la această dramă. Nu cumva v-a trecut prin minte o bănuială aşa... mai concretă?

— Nu, niciodată. Mai concretă... Nu... Asasinul putea foarte bine să fie grecul, Oreste Papadat, căpitanul Ornaru, actorul Sârbu, sau eu. Alibiurile noastre, ale tuturor, erau destul de... cum să vă spun, destul de subţirele... Norocul nostru a fost că toate erau la fel. Se bazau pe mărturia unui singur om... Aşa că am scăpat... Că doar nu putea să ne aresteze pe toţi ca presupuşi asasini!

— Credeţi că ăsta a fost şi motivul pentru care ancheta a

încetat?

— Da... Cred că da... Anchetatorul nu mai avea ce face... Sau!...

— Sau? ciuli urechile Emil.

— Mă gândisem pe atunci... Poate era cineva „mare”, implicat şi el, şi de aceea ancheta s-a oprit. Demisia anchetatorului, de altfel, cam asta a dovedit.

— Când v-aţi întâlnit cu Irina Dobrescu-Neagu? lansă Emil unica întrebare mai substanţială.

— Pe Irina Dobrescu?... Hm... Aţi fost informat? Da! Am întâlnit-o... Mai bine-zis, m-am dus special la ea... Ne-am întâlnit de câteva ori de atunci, întâmplător, şi mi-a făcut plăcere. M-am dus mânat de o forţă, ca să zic aşa, necunoscută... Parcă voiam să mai discut cu un om despre acea poveste. Pofta mi-a deschis-o Mihăileanu, râse Cosma şi servi din nou vin.

— Anchetatorul? se miră Emil.

— Da, da... anchetatorul! Venise la restaurant... Nu aici... Ăsta l-am deschis acum trei luni... Venise la restaurantul la care eram responsabil... la „Lido”... Ne-am recunoscut... Am discutat de una, de alta, apoi am vorbit desigur şi de drama în care am fost implicaţi amândoi, bineînţeles, el anchetator, eu bănuit. Cred că în afară de dumneavoastră, este unicul om de pe mapamond care se mai interesează de „cazul Bela Cony”.

— De unde trageţi această concluzie?

— Dar e şi firesc... Această afacere l-a costat doar cariera. Am impresia că mai speră să găsească asasinul... să se reabiliteze faţă de propria lui conştiinţă. Ca şi faţă de alţii... Dumnealui m-a întrebat ce ştiu despre oamenii de atunci, şi dacă s-a interesat vreo dată cineva de povestea aceea...

— Întrebare pe care aţi pus-o şi dumneavoastră fostei cameriste.

— Da! V-a spus-o? se miră Cosma.

— Anchetatorul Mihăileanu nu v-a informat despre

crimă, că nu s-a prescris încă?

— Nu... Nu mi-a spus aşa ceva... În orice caz, câteva săptămâni după întâlnirea cu Mihăileanu m-am dus, aproape fără voia mea, la Irina Dobrescu... Între noi fie vorba, mie nu-mi place această femeie... Adică, mă scuzaţi... Vreau să spun: *nu-mi plăcea* ca fel de-a fi... Guralivă... Ascunsă... Un fel de licheluţă... Vorbesc de Irina de atunci. Astăzi, nu pot spune nimic... E căsătorită... are copii mari... Oamenii se schimbă... Nu... Nu pot s-o acuz cu nimic... conchise Cosma.

— Am citit de curând interogatoriul dumneavoastră... spuse Emil.

Un zâmbet nostalgic apăru pe buzele lui Filip Cosma.

— Am impresia că Mihăileanu a fost prea bun cu dumneavoastră toţi... continuă Emil.

— Adică, vreţi să spuneţi, cu noi... suspecţii... preciză Cosma.

— Suspecţii de atunci... veni o nouă precizare din partea lui Emil.

— Da... recunosc... Dacă mi-aduc bine aminte, niciunul din noi nu se afla sub un adăpost prea ospitalier... În afară de asta, toţi am recunoscut că am fi putut să fim făptaşi.

— Nu toţi... Deputatul Gelu Ionescu, de pildă, nu a spus nimic despre asta... Nici Papadat! îşi aminti Emil.

— Deputatul nostru nu voia să-şi strice cariera politică... Cât despre Papadat, era cel mai expus... Locuia şi la doi paşi de Bela.

Lui Emil îi veni în minte brusc o întrebare la care nu se gândise până acum:

— Casa de pe strada Speranţei era cumva întreţinută de Papadat?

— Nu, ce naiba! Bela avea doar de unde să-şi plătească chiria! protestă Cosma. Nu, nu cred, repetă el după o scurtă pauză mai puţin convins parcă.

— Apropo de asta, când a murit Bela Cony a lăsat ceva bani la Bancă?

— După câte ştiu, foarte puţini... Câteva bijuterii acasă... şi ceva lichid...

Emil se admonestă că nu se gândise la asta mai devreme, să o întrebe mai precis pe Florica Aioanei. Ce deveniseră aceste bijuterii şi acest „ceva lichid”?

— În declaraţia mea de atunci... este notată şi acea frază despre vitriol? întrebă Cosma cu un zâmbet ca de copil care făcuse o şotie.

— Da... râse Emil.

— E singurul lucru despre care îmi amintesc că l-am spus... Într-adevăr, vitriolul era la modă atunci.

— O... armă feminină... interveni Ana.

— Da... desigur... Poate pentru că Bela era... bărbatul! (Adică, sexul tare!) Noi, admiratorii, eram la picioarele ei, aşteptând să ne acorde favoarea unui zâmbet.

— Aţi iubit-o, îndrăzni Ana.

Cosma privi paharul lui la lumină şi scoase un sunet nedefinit.

— Ce ştiţi despre fiica ei? încercă Emil să adâncească aceste discuţii, devenite mai intime.

— Despre Doina? La început, în primii ani chiar, mă interesam de soarta ei, o mai vizitam pe femeia aceea... Cum se numeşte?... se opri Filip Cosma căutând în memorie.

Lui Emil i se păru fals acest „lapsus”. Cosma nu era dintre oamenii care pot uita un nume. Relaţiile lui, meseria lui trebuia să-i fi creat reflexe puternice, vizuale şi auditive. În cazul Floricăi Aioanei nu putea să-i uite numele odată ce, cum mărturisea chiar el, se interesase câţiva ani la rând de fată.

Emil hotărî să-l „ajute”.

— Floricăi Aioanei...

— Da, da... aşa... O vizitasem de câteva ori, îi dădusem şi câte un telefon, întrebând-o dacă are nevoie de ceva... A refuzat de fiecare dată, continua Cosma.

— Consideraţi că ar fi putut această femeie s-o crească

pe Doina fără un ajutor din partea altcuiva?

Cosma îl privi direct în ochi. Apoi se întoarse întrebător spre Ana.

— La asta nu m-am gândit... spuse el într-un târziu.

— Înţelegeţi ţinta întrebării mele?

— Desigur... Dar să ştiţi că nu eu mă aflu în spatele acestei femei, răspunse fostul director al restaurantului Alhambra, arătând prin asta că înţelege chiar foarte bine sensul întrebării lui Emil.

— Ştiţi ce face acum Doina? continuă Emil întrebările de acest ordin.

— Da... ştiu... Adică, am auzit că este studentă la Facultatea de medicină.

„Deci, simula uitarea numelui bătrânei", îşi spuse în sinea lui Emil şi hotărî să nu mai continue această temă. Dacă era Filip Cosma acela care se ascundea în spatele femeii, desigur n-ar spune-o lui Emil.

— Ce ştiţi despre furtul brăţării? schimbă Emil subiectul.

— Despre furtul brăţării? Care brăţară? nu-şi mai aducea aminte Cosma.

— O brăţară... care i se furase artistei... din cabină...

— Oh... da! Desigur! Bela a făcut un scandal monstru! A fost mobilizată toată poliţia! Da, îmi aduc aminte... râse Cosma. Era foarte zgârcită Bela... Pentru un ac era în stare să scoale lumea în picioare! Aşa era ea... Desigur, furtul brăţării... cadoul grecului... râse din nou Filip Cosma. Ce să ştiu? Mai nimic... Cred că ştiu exact ce ştiţi şi dumneavoastră... Lumea spunea că ar fi furat-o un electrician... Singurul care intrase în cabina ei... ca să repare luminile oglinzii... aşa ceva... Doar s-o să mă bănuiţi şi de furtul brăţării, exclamă Cosma mai în glumă, mai în serios.

Un nou grup de clienţi apăruse la capătul scării, aşa că Filip Cosma se ridică din nou, cerând scuze. Le explică clienţilor că nu mai are nicio masă liberă, când Emil îl strigă:

— Domn’ Cosma! Plecăm noi!

— Da, nu... pentru ce să plecaţi? se apropie el de masa lor, protestând.

— Că doar n-o să stăm aici toată noaptea! râse Emil.

— Bine... Cum doriţi...

Îi condusese până sus, la ieşire.

— Deci, asta a fost?

— Deocamdată... V-aş ruga dacă va fi nevoie să nu ne refuzaţi... Poate o confruntare... Trebuie să închidem dosarul... înţelegeţi?

— Da... înţeleg... făcu Cosma ca şi cum ar fi spus „dacă nu se poate altfel”.

O NEDUMERIRE!

Dimineaţa, în birou, Emil relua datele problemei. Cu toate că avea de-a face cu oameni care, în afară de peruchieră, nu mai trăiau cu intensitate evenimentele, considerându-le o pagină întoarsă, Emil încetul cu încetul se prinsese în mrejele acestei anchete, având uneori impresia că se află în faţa unei probleme de actualitate. Povestea începuse să-l pasioneze.

În dimineaţa aceea, discuta cu Ana rezultatul celor patru întâlniri.

— Deci... ne aflăm în acelaşi punct în care-şi abandonase ancheta domnul Mihăileanu, fu de părere Ana.

— Da şi nu... mormăi Emil pentru sine. Adevărul este că n-am câştigat cine ştie ce puncte importante, însă avem unele date şi indicii noi: 1. Vizita lui Cosma la Irina Dobrescu-Neagu; 2. Recunoaşterea lui Cosma că alibiurile au fost „subţirele”; 3. Insistenţa în a ascunde faptul că l-a cunoscut pe Neagu înainte de moartea artistei.

— Da... astea sunt, într-adevăr, date noi.

— Deci, trecem la punctul 4: Florica Aioanei...

— Nu te atinge de Florica Aioanei! se supără Ana. Femeia asta a crescut-o pe Doina şi o consideră copilul ei. Este demnă de tot respectul. Chiar dacă...

Ana se opri privindu-l în ochi pe Emil.

— Chiar dacă?... o ajută el.

— Chiar dacă presupunem, prin absurd, că Florica Aioanei îl cunoaşte pe acel „cineva" care a omorât-o pe Bela.

— Da... de acord... Totuşi, nu putem trece peste faptul că bătrână poate ştie ceva, poate că tocmai ea ne dă în mână firul ce ne va duce la asasin.

— Ştie ceva! îl imită Ana şi se prefăcu că îşi „şterge" ochelarii ei de soare, spre hazul lui Emil. Nu ştie nimic, continuă ea. Adevărul este că cineva ajută această familie...

— Deci, nu ştie nimic, dar adevărul este că cineva... reluă Emil fraza Anei.

— Dar asta nu dovedeşte relaţiile ei cu asasinul!

— Nici eu n-am susţinut aşa ceva! Am expus pur şi simplu încă un punct de vedere. Punctul 4.

— Şi punctul 5? vru parcă Ana să-l îndepărteze de subiectul cu Florica Aioanei.

— Punctul 5: pe de o parte, brăţara. Adică, furtul brăţării... N-ar fi rău să încercăm o legătură între crimă şi acest furt...

— Ei, n-o să mă preocupe acum şi brăţara! imită Ana tonul lui Filip Cosma.

— Nu se ştie niciodată. Iar la punctul „brăţară" avem până acum un singur acuzat: electricianul Neagu.

— Şi pe de altă parte? se interesă Ana.

— Ce pe de altă parte?

— Ai zis „pe de o parte" şi... pe de altă parte?

— Oh, da... Pe de altă parte, o nedumerire care se conturează din ce în ce mai mult: pentru ce Mihăileanu a abandonat ancheta? Am tot timpul impresia că ajungea până la un punct, la un fir, ca să folosim expresia

obişnuită, pe care-l abandona imediat trecând la alte întrebări.

— Adică, vrei să spui că după ce anchetatorul stabilea că cineva ar putea fi suspectat, îl părăsea brusc şi trecea la următorul!

— Exact!

— Să vedem mai departe. Ce facem astăzi? Cine va avea plăcerea să primească vizita noastră? continuă Ana nu fără oarecare ironie.

Emil sesiză ironia. Îşi scoase tulburat ochelarii, le şterse cu atenţie lentilele, fără s-o privească.

— Nu te supăra, am glumit... spuse ea.

— Ştiu... Răspunse demn Emil, punându-şi ochelarii şi privind-o drept în faţă. Cunosc o fată care venise aici, acum zece luni, aproximativ, şi care voia să-şi reabiliteze... începu Emil...

Ana îl întrerupse:

— Ştiu... Există însă o diferenţă... Fata aceea voia să lămurească o dramă care se petrecuse abia cu doi ani în urmă. Iartă-mă, însă nu pot să înţeleg de ce este nevoie să scormonim acum în sufletele oamenilor după două decenii? A, dacă era cineva închis... Asta da! Atunci m-ar fi pasionat.

— Deci, nu te pasionează...

— Nu, n-am vrut să spun asta... N-aş putea spune că nu mă pasionează...

Se opri brusc. Era mai bine să părăsească această discuţie. În definitiv, Emil avea dreptate. O acuzare planează timp de douăzeci de ani deasupra capetelor a câtorva oameni. Trebuie să se facă lumină.

— Deci... pe cine vizităm astăzi? reluă ea.

— Pe căpitanul de cavalerie Sergiu Ornaru. O plimbare până la Snagov.

UN PESCAR AMATOR PASIONAT

Pe fostul căpitan îl găsiră pe malul lacului, pescuind.

Căpitanul Sergiu Ornaru era echipat din cap până în picioare ca un veritabil lup de mare, pornit pentru pescuit spre cine ştie ce ape îndepărtate. Cizme de cauciuc, pantaloni de piele, scurtă de piele, pălărie cu boruri largi lăsate în jos, o sacoşă de vânătoare, o trusă mare cu vreo sută de linguri pentru pescuitul răpitoarelor, vreo zece undiţe de rezervă, două scaune pliante, un pled de campanie. Şi, totuşi, căpitanul pescuia la doi paşi de casă, a cărei curte dădea direct în lac. Se pare însă că plăcerea bătrânului era tocmai această pregătire pentru cursa lungă, senzaţia pe care ţi-o oferă echiparea.

Pe pământul moale de pe malul lacului erau înfipte trei crăcane pe care se odihnea o lansetă, o undiţă de bambus şi una mai uşoară, de trestie.

— Pentru crap, pentru lin, pentru roşioară, explică căpitanul rostul celor trei undiţe.

Emil scoase din buzunar câteva foi dactilografiate, îngălbenite. Declaraţia lui Ornaru, luată din dosar.

Se gândise să încerce şi această metodă. Ca să-i împrospăteze în memorie faptele se hotărî să-i citească căpitanului declaraţia de atunci.

Şi Ornaru, ca şi ceilalţi de altfel, se arătă mirat peste măsură că se reia „cazul Bela Cony”.

O femeie în vârstă, soţia lui, le aduse cafele acolo, pe malul lacului. Ea nu ştia scopul vizitei lor.

— Să nu-i spuneţi nimic, fu dorinţa fostului căpitan de cavalerie.

Aşezaţi pe malul lacului, Emil citi lui Ornaru declaraţia lui de atunci, în special prima parte a declaraţiei.

„— Numele?

— Ei, numele! Căpitan de cavalerie, Sergiu Ornaru! De trei ori decorat cu «Mihai Viteazu».

— Vârsta?

— Din păcate, 45 de ani!”

Îl întrerupse râsul bătrânului. La privirea întrebătoare a lui Emil, Ornaru explică:

— Dacă atunci, la 45 de ani spusesem din păcate, ce aş spune acum? Din fericire, *numai* şaizeci şi cinci! glumi el, apoi, brusc, se întrerupse.

Lanseta s-a mişcat şi bătrânul fixă privirea în cercurile mici de apă care se formau în jurul firului.

— Ssss! făcu el. Trebuie să facem şi o saramură, ce naiba! Avem musafiri astăzi!

Luă încet lanseta de pe crăcan şi o smuci puternic.

— Nimic! spuse el şi verifică momeala. Era bună. Aruncă apoi din nou lanseta.

— Da... zi... spuse într-un târziu.

Lui Emil i se tăiase tot elanul. Acest bătrân nici nu se mai interesează de povestea care făcuse atâta vâlvă pe vremea aceea şi în care fusese amestecat şi numele lui.

— Ascult... spuse Ornaru din nou, cu privirea fixă la cerculeţele din jurul firului, la punctul unde el se cufunda oblic în apă.

Emil continuă lectura declaraţiei:

„— Ştiţi că Bela Cony a fost găsită moartă în apartamentul ei?

— Am aflat. Împuşcată.

— Şi ce ziceţi? v

— Că cineva a vrut să-mi facă o farsă, sau că a vrut pur şi simplu să mă salveze de la o catastrofă.

— Nu vă înţeleg. Vreţi să fiţi mai clar?

— Mai clar nici că se poate. Dacă n-o împuşca necunoscutul X, aş fi împuşcat-o eu! Şi ar fi fost păcat şi pentru mine, şi pentru ea!”

Bătrânul râse din nou. Avea un râs puternic, sănătos, de om căruia îi plac glumele.

— Aşa am zis? exclamă el, râzând! Ce vrei, aşa e omul când are *numai* patruzeci şi cinci de ani.

Ana zâmbi la această reflecţie: numai patruzeci şi cinci

de ani! Vorba lui, când ai şaizeci şi cinci...

— Să ştiţi că chiar aş fi împuşcat-o! Îmi ieşisem din minţi atunci. Şi ea, ba că mă iubeşte, ba că nu mă iubeşte. Îmi petreceam nopţile la Alhambra... Şi aveam acasă copii, nevastă. Voiam să divorţez. Până am înţeles jocul ei. Deh, ca artista de cabaret. Iar eu eram flatat că o frumuseţe ca ea se uită la mine!

Bătrânul vorbi, continuând să râdă, dar fără să-şi ia privirea de la undiţă, principala lui preocupare în acel moment.

Emil găsi că este inutil să mai continue. Bătrânul ar fi povestit faptele de atunci ca o glumă bună de cazarmă, petrecută demult, de foarte mult. Ar fi fost una dintre acele poveşti, care, chiar dacă încep de la un sâmbure de adevăr, pe parcurs îşi pierd firul real, devin legende.

Bătrânul nu se mai interesa de acest trecut. Nu-l mai pasiona cu nimic. Nu-l mai preocupa.

Văzând că Emil împătureşte foile şi le vârâ în buzunar, râse din nou...

— Aşa... n-are niciun rost. Iat-o!

În cârlig se zbătea o roşioară.

Bătrânul scoase mingiocul din apă şi aruncă în el peştele. Plasa era plină. Prada pentru saramură era realizată demult, dar, probabil, funcţiona şi la Ornaru aceeaşi „lăcomie” a pescarului

— Un ciortan, domnule! Îmi trebuie un ciortan! exclamă Ornaru, verificând lanseta. Apoi către Emil: A mers binişor astăzi... Cu toate că apa este încă rece. A început să circule peştele!

Emil se gândea că s-a mai pierdut o zi. Ba, nu... nu s-a pierdut... E cald, e frumos... Iar Ornaru scoate roşioarele una după alta. Cât despre Ana, relaxată şi ea, se bucura de această vacanţă. „Aşa a ajuns ancheta mea! Un pescuit pe malul lacului”, râse în sinea lui Emil. Ana se bucura la fiecare peşte prins, ca un copil. Este şi asta ceva.

Într-un târziu, Ornaru îi puse la treabă:

— Ştiţi să curăţaţi peştele?

— Dar noi trebuie să plecăm... încercă să se împotrivească Emil.

— Ce vorbă-i asta? Să plecaţi! Auzi?! Eu am întrebat dacă ştiţi să curăţaţi peştele...

— Aşa şi-aşa... mormăi Emil şi se uită la Ana.

— Mie mi-e milă... spuse ea. Dacă era mort!...

— Vedeţi! Asta e! Dacă era mort nu ţi-ar fi fost milă! Că să vezi ce laş este omul! râse bătrânul. Bine, nu face nimic. Îl curăţ eu!

Scoase din trusa lui un cuţit pescăresc şi începu să cureţe repede cu îndemânare. Din când în când verifica momeala la lansetă, pregătită pentru crap.

Emil se amuza cu jocul firelor întinse. Lui, cel puţin, care habar n-avea de pescuit, i se părea că de fiecare dată „trage”. Ornaru ştia însă precis când era vorba de jocul apei, şi când muşca peştele.

— Da... e bine aici... mormăi Emil.

Ana fu de acord cu o privire. Hotărâră tacit să rămână la saramură.

Soţia lui Ornaru, o femeie în vârstă şi ea, înaltă, slabă, ieşise în şopronul casei şi-l striga pe Ornaru:

— Sergiule! A trecut de unu! Ce faci? îi mai ţii pe musafiri nemâncaţi?

— Gata! Nu vezi? Am început să-i curăţ. Pune la foc apa cu ardei iuţi ca să clocotească până venim noi.

— Să vă ajut, doamnă? sări amabilă Ana.

— Dacă-ţi face plăcere...

Ana nu aşteptă să i se spună a doua oară. Se grăbi spre casă.

Emil îşi întinse picioarele, lucru care i se părea că nu poate să-i facă în prezenţa Anei, îşi desfăcu cravata şi brusc se hotărî să ajute şi el la curăţatul peştelui.

— Dumneata curăţă-i de solzi, îi spuse fostul căpitan de cavalerie. Burta o deschid eu. Asta este lecţia a doua. Lasă că dacă mai vii pe aici, ai să vezi cum prinzi şi mata gustul

pescuitului!

Ana cu soţia căpitanului puseră masa la umbră sub un nuc imens.

Emil urmări cu interes friptul peştelui pe plita presărată cu multă sare. Observă însă că roşioarele curăţate de el bătrânul nu le pusese la fript. La întrebarea lui Ornaru râse:

— Păi, unde s-a mai auzit să pui pe plită peşte fără solzi! Se va lipi tot!

— Atunci, pentru ce m-aţi pus să-i curăţ?

— Ca să faci şi dumneata ceva! continuă râzând bătrânul.. Dacă te puneam să despici burţile, poate că nici nu mâncai!

Peştele, odată fript, fu pus într-un castron plin cu apă clocotită, fiartă cu ardei iuţi. Saramura era gata!

Ţuica casei, de la patru pruni din curte, salată cu roşii şi ceapă verde... Ce mai!... Frumoasă viaţă de pescar... gândi în sinea lui Emil. Deodată, bătrânul începuse să vorbească parcă de unul singur.

— Bela Cony! Da, Doamne! Aş fi putut să mă aflu încă la închisoare din cauza ei. Pe cuvântul meu de ofiţer. Pe atunci îmi şi vedeam fotografia publicată în prima pagină a ziarelor.

— Ce-ţi veni cu Bela Cony? se miră soţia lui.

— Uite că-mi veni...

— Nu te-am mai auzit vorbind despre asta de ani de zile, şi se uită bănuitor la musafirii lui.

— Noi l-am întrebat, aşa, din curiozitate... interveni Emil ca să-l justifice pe Ornaru.

— Mi-ar fi adus de mâncare la închisoare nevestica mea! râse Ornaru.

— Da, dar cu otravă! se grăbi să-l asigure doamna Ornaru cu o figură serioasă.

— În seara aceea era o serbare...

— Ei... o serbare... Ne invitase un colonel, amic a lui Sergiu...

— Da, da! Se logodea colonelul... Ca să vezi că memoria femeilor funcţionează mai bine decât a bărbaţilor. Ne-am dus cu câţiva camarazi la Alhambra, toţi cu soţiile...

— Da... ne-au făcut această cinste bărbaţii noştri! Ca buni camarazi, voiau să dovedească viitoarei soţii a colonelului că ofiţerii de cavalerie sunt nişte bărbaţi foarte serioşi, care nu fac un pas fără soţioare!

— Chiar aşa! Mi-aduc aminte că aveam cu toţii nişte mutre de „bărbaţi de casă" de mai mare râsul! adăugă căpitanul.

— Numai că dumnealui n-a reuşit să se menţină prea mult în această postură de soţ ideal! A profitat că eu am dansat cu un ofiţeraş şi a şters-o.

— M-am dus să-mi cumpăr ţigări, se justifică Ornam, cu un aer nevinovat şi hâtru, de parcă atunci s-ar fi petrecut această istorie.

— Şi ţigări s-a făcut! râse soţia lui.

— Se putea să mă lase fără răspuns! Nu m-a lăsat niciodată, şi asta de patruzeci de ani!

— De treizeci şi nouă! veni din nou precizarea promptă a soţiei.

— Bela Cony cântase atât de frumos! Putea s-o lase să plece singură?

— Tocmai de aceea! Că nu pleca singură! Dacă pleca singură, poate că nu mă duceam s-o conduc.

— Îi era teamă de rivali! Şi a lipsit toată noaptea.

— Am lipsit şi eu o jumătate de oră!

— O oră şi ceva! nu-l iertă nici de astă dată soţia.

— Poftim, se prefăcu enervat Ornaru. Femeia asta este în stare să te bage la puşcărie! De aceea am preferat să iau mărturia unui coleg că m-am întâlnit cu el în faţa casei lui Bela Cony. Dacă spuneam că m-am întors la Alhambra, cum era adevărat, şi că am stat cu soţioara mea, ea s-ar fi încurcat, s-ar fi enervat şi iată-l pe Ornaru Sergiu, căpitan de cavalerie, de trei ori decorat, la pârnaie pentru o crimă pasională.

— Nu ţi-ar fi prins rău, veni completarea promptă a soţiei.

Oamenii glumeau pe seama unei tragedii petrecute demult. Emil însă memora mărturisirea căpitanului că alibiul ce-l prezentase era fals. Era de mirare cum anchetatorul înghiţise şi această minciună. Doar şi cel din urmă picolo de la Alhambra ar fi putut spune că Ornaru fusese acolo şi nu într-un bar, iar primul din cei întrebaţi ar fi răspuns probabil că a lipsit o oră şi ceva, conform spuselor soţiei. Şi asta a lăsat-o baltă anchetatorul.

— Pot să vă întreb ceva? spuse timid Emil.

— Poţi! Dar să-mi chem mai întâi avocatul! Nu se ştie niciodată. Crima nu s-a prescris încă, glumi Ornaru. Ce te uiţi aşa la mine, hai, întreabă, continuă el.

— În legătură cu revolverul...

— Oh, da! Cu revolverul! Mi-amintesc, pentru că mi-era teamă şi de asta. Un „Colt 32” nu este o armă pe care o ţine o femeie în sertarul toaletei. Desigur, aparţine unui bărbat. Cine dintre favoriţi ar fi putut să aibă un revolver de acest calibru? Cine altul? Sergiu Ornaru, căpitan de cavalerie...

— De trei ori decorat! îl întrerupse soţia.

Au râs cu toţii. Trecură la alt subiect şi întrebarea cu revolverul rămase fără răspuns, spre necazul lui Emil, care, pierzând momentul, nu putu să-şi permită să mai revină încă odată asupra „Colt”-ului.

Se făcuse ora patru. Era clar că cei doi trebuiau să plece, deşi Ana ar fi vrut să mai prelungească şederea acolo, în linişte, la marginea lacului. S-au ridicat luându-şi rămas bun.

— Eu o să-mi fac siesta! îi informă căpitanul.

— Nicio siestă! interveni doamna Ornaru. Iei „căruţa” ta şi-i duci pe tineri în oraş.

— Nu, nu... nu este nevoie! sări Ana, privind figura nefericită a lui Ornaru.

— Ba este! N-o să vă lase pentru siesta lui. În definitiv,

doarme puţin mai târziu.

— Da... da... mormăi resemnat căpitanul, în casa căruia, după toate aparenţele, gradul superior îl avea tot nevasta!

Emil şi Ana se opuseră cu tărie, însă în cele din urmă acceptară propunerea lui Ornaru de a-i conduce până la autobuz.

Autobuzul Snagov-Piaţa Scânteii avea staţia la vreo cinci sute de metri de la căsuţa căpitanului, aşa că pe drum au avut timp să mai schimbe o vorbă.

— Să vă spun drept, tare mi-era teamă pe atunci. Toate probele erau împotriva mea... Ba nu... nu numai împotriva mea... Eram vreo cinci sau şase admiratori amestecaţi... Toţi favoriţii reginei! Şi unde mai pui că mă văzuse şi cineva atunci... în faţa casei. Bine că n-a vorbit!

— Cine? întrebă într-o doară Emil.

— Dracu ştie cum îl mai cheamă... un electrician de la Alhambra. Eu mai zăbovisem în colţul străzii, în maşină, cu farurile stinse, ca să văd pe cine aştepta iubita mea. De asta am şi întârziat la Alhambra.

— Şi aţi văzut cine era favoritul? întrebă Emil încercând să ascundă interesul cu care asculta.

— Nu... din păcate! În schimb l-am văzut pe golanul acela de electrician ieşind din casă.

— N-aţi auzit între timp împuşcătura?

— Fugi, domnule! N-aş fi sărit imediat?

— Electricianul v-a văzut?

— Desigur... trecuse pe lângă mine şi s-a uitat în maşină. Fără discuţie că m-a văzut.

— Şi cum de nu v-a denunţat?

— Să-ţi spun drept, de asta mi-era şi mie teamă atunci. Am aşteptat să mă şi şantajeze. Dar, nimic! Nimic! N-a scos o vorbă!

— Curios... spuse Emil. O fi avut probabil un motiv ca să-şi ascundă şi el prezenţa în casa dansatoarei, la acea oră.

— La început m-am gândit că furase ceva, însă din

anchetă am aflat că nu lipsea nimic. Apoi, nici vorbă că aş fi auzit împuşcătura dacă făptaşul era dânsul. Aşa că am lăsat-o şi eu baltă, mulţumit că îşi ţine gura. Nu de altceva, dar aş fi putut să am complicaţii inutile.

Discuţia, care abia începuse să devină interesantă, fu întreruptă de sosirea autobuzului.

Bătrânul, mulţumit că se apropie momentul să-şi facă siesta, îi însoţi până ce urcară în maşină.

— Mai poftiţi! Dar fără probleme! Veniţi să faceţi la noi un *weekend* de... sfârşit de săptămână! Cum spune unul în sat la noi.

— Cu bine... mulţumim!

Ornaru rămase în staţie până la plecarea autobuzului. Le făcu semn cu mâna şi porni spre casă.

Au călătorit tăcuţi până la Piaţa Scânteii. Nici Emil, nici Ana n-au avut poftă să mai discute despre „cazul Bela Cony" şi să-şi strice impresia ce le-o lăsase această scurtă, dar plăcută excursie.

Sergiu Ornaru, fost căpitan de cavalerie, de trei ori decorat, fost chefliu notoriu, era acum un om liniştit, împăcat cu anii lui, cu viaţa lui, aşteptând pe malul lacului Snagov câteva roşioare pentru o saramură.

Ana îl şi vedea echipat că pentru un pescuit la Polul Nord, sau pentru o plecare lungă, fără întoarcere.

Două replici de-ale lui i se învârteau în cap: „Din păcate patruzeci şi cinci de ani"... Şi cea de-a doua: „Am numai şaizeci şi cinci de ani!"

— Acum când s-a mai răcit... saramura, putem discuta? întrebă a doua zi Emil, când s-a întâlnit cu unica lui colaboratoare.

— Să mă iertaţi... dar saramura nu s-a răcit! Pentru mine cel puţin, spuse Ana mai în glumă, mai în serios. Eu mă las de meserie.

— Pentru ce?

— Pentru că nu mai pot să bănuiesc un om cu care am stat pe malul lacului, cu care am mâncat o saramură

delicioasă, cu care am glumit, am...

— Gata! Am înţeles! Dar aici nu este vorba să-l bănuim pe „omul tău cu saramura”, ci să continuăm raţionamentele începute, aşa... ca un joc al minţii...

— Mulţumesc, un joc al minţii, care se sfârşeşte prin arestarea unui om, poate chiar a „omului meu cu saramura”, cum l-ai numit.

— Deci, recunoşti că Sergiu Ornaru este un candidat de nădejde, zâmbi Emil.

Ana îl privi câteva clipe fără să pronunţe niciun cuvânt. În sfârşit, fu nevoită să răspundă.

— Recunosc... Dar mai sunt şi alţii tot atât de... nădejde.

— S-aud...

— În primul rând, Filip Cosma... Dacă „varianta subiectivă” pe care am discutat-o alaltăieri mai este cât de cât valabilă, Cosma este omul care o iubea pe Bela Cony. Nu numai că o iubea, dar păstrează şi o amintire frumoasă despre ea... Dacă, într-adevăr, cineva se ascunde în spatele acelei bune bătrâne, Florica Aioanei, Filip Cosma trebuie pus în fruntea listei.

— Stai, stai... o întrerupse Emil râzând. După cum observ încerci şi dumneata jocul lui Mihăileanu: de fiecare dată când strângem probe mai interesante despre unul din personajele noastre, în loc să stăm să le analizăm, îmi prezinţi datele unui alt suspect! S-ar zice că îl cunoşti pe adevăratul asasin şi încerci să-l protejezi...

— S-ar zice... Dar nu-l cunosc... Şi...

— Şi?

— Şi nici nu vreau să-l cunosc! declară ea foarte serios.

Hotărât lucru, cu Ana nu se putea vorbi în ziua aceea! Din punct de vedere sentimental, Ana era de partea celor care căutau să „uite” această dramă. Voia ca Florica Aioanei să fie mai departe lăsată în pace, să-şi vadă de fiica ei adoptivă, ca Sergiu Ornaru să pescuiască fără grijă pe malul lacului, echipat ca pentru Polul Nord, ca Filip Cosma, care a iubit-o pe Bela Cony, să nu mai aibă

decepţii. Undeva în fundul sufletului sau, era şi Emil de acord. Dorinţa pentru adevăr însă era mai puternică decât acest... sentimentalism.

Găsi un argument care ar fi putut s-o hotărască pe Ana să continue să-l ajute.

— N-o uita pe Doina.

— Cum s-o uit... n-o uit...

— Nu uita că ai întâlnit-o la Biblioteca Academiei şi că ea este interesată pentru aflarea adevărului în legătură cu moartea mamei sale.

— Şi? îl privi ea cu coada ochiului.

— Şi că noi trebuie s-o ajutăm... să nu greşească în calculele ei...

— Şi?... întrebă cu acelaşi ton colaboratoarea lui.

— Şi că noi suntem obligaţi s-o ajutăm să afle acest adevăr, continuă Emil.

— Ca să facem dreptate?

— Deocamdată, ne ocupăm de aflarea adevărului... Împărţirea dreptăţii ar fi etapa următoare... răspunse el ca o Pithia.

Argumentul lui Emil o derută pe Ana. Într-adevăr, dacă Doina Coman-Aioanei ar fi venit la ei să le ceară să rezolve acest caz? Ce-ar fi răspuns? „Nu mă amestec, a trecut mult timp de atunci...?" Desigur că nu. Ar fi încercat s-o ajute.

Emil îi prinse momentul de slăbiciune, şi începu ca pentru sine.

— De la Ornaru tot am aflat ceva nou. În primul rând, am căpătat informaţii că alibiul lui a fost fals. Pentru ce a riscat însă folosind un martor mincinos, în timp ce ar fi putut să se ascundă în spatele alibiului existent, cel real?

— Dar ne-a explicat singur. De frica nevestei sale. Doamna Ornaru, furioasă de atitudinea soţului ei, ar fi putut să-l încurce.

— Cam slab... obiectă Emil. Rămâne de văzut.

Să-l întrebăm pe picolo care i-a servit atunci, spuse ironic Ana.

— N-ar fi rău... se prefăcu el că nu observă ironia. Mai departe... Al doilea lucru important: în seara aceea Neagu a fost acasă la Bela Cony.

— Asta confirmă presupunerea noastră, bazată pe informaţia despre telefonul primit în după-amiaza aceea de către Irina.

— Înseamnă că raţionamentele noastre se îndreaptă spre o ţintă bună... Asta este un câştig, deocamdată... Un câştig al „variantelor subiective". Acum întrebarea: pentru ce Neagu nu l-a dat de gol pe căpitan?

— Ca să nu-şi trădeze propria prezenţă în casă.

— Dar pentru ce? insistă Emil.

— Poate pentru că prezenţa lui acasă la Bela Cony ar fi făcut să se reînnoiască bănuielile că el ar fi hoţul brăţării, intră în sfârşit Ana în jocul propus de Emil.

— Deci, concluzia este următoarea: Ornaru, sau altcineva, oricare ar fi fost necunoscutul, fusese văzut de Neagu, care totuşi a ţinut această informaţie pentru sine. Până aici merge bine.

— Şi mai departe?

— Mai departe... o să vedem. Descoperirea în legătură cu electricianul Alhambrei este pentru moment cea mai importantă.

Emil reuşise să trezească din nou interesul Anei, care avea ideile ei despre dreptate, idei foarte folositoare pentru secţia lor specială, secţia S.C.D.E...

UN NOU CANDIDAT LA „SPÂNZURĂTOARE"

— Să vedem acum ce zice domnul deputat Gelu Ionescu, al cincilea candidat la... spânzurătoare! Dacă ai chef, citeşte dumneata, se adresă Emil Anei, mai mult ca să verifice dacă colaboratoarea lui mai manifestă interes faţă de anchetă.

— De acord... Pe acest Gelu Ionescu nu-l cunosc, aşa că pot să fiu mai... obiectivă, spuse ea şi luă foile dactilografiate ale interogatoriului. Era poate cel mai lung, pentru că deputatul se simţea obligat să-şi apere şi „partidul” din care făcea parte.

„— Numele?

— Gelu Ionescu.

— Vârsta?

— Treizeci şi opt de ani.

— Profesia?

— Deputat liberal.

— «Deputat» nu este o profesie! intervenise Mihăileanu. Iar... «liberal» şi mai puţin!

— Doctor în drept, rectifică deputatul.

— Ce aţi făcut în noaptea morţii dansatoarei?

— Dacă observ bine, îmi cereţi de la începutul discuţiei stabilirea unui alibi!

— Aţi observat bine. Numai că nu este vorba de o discuţie, îl corectă Mihăileanu. Pe de altă parte, parlamentul s-a dizolvat şi suntem în curs de pregătire a unor alegeri noi.

— Îmi daţi o lecţie de politică?

— O informare...

— Deşi nu sunt obligat să vă spun ce am făcut în noaptea când a fost «asasinată» Bela Cony, totuşi voi răspunde: am stat acasă.

— Aţi putea găsi, probabil, un loc mai sigur, pentru verificare.

— Am stat acasă. Desigur, mărturia soţiei nu contează într-un proces, însă pot să declar că în jurul orelor 24 a sosit la mine un fost coleg de facultate...

— Da... este şi asta o oră de vizită...

— Altădată, când o să primesc pe cineva acasă, am să vă cer părerea despre ora cea mai potrivită! replică prompt deputatul.

— Altădată, o să vedem. Acum vă anunţ oficial că sunteţi

unul dintre principalii bănuiţi...

Urma o lungă expunere a situaţiei politice, făcută de deputat, care scotea în evidenţă „accentuarea luptei politice”, interesul partidelor adverse de a compromite pe deputaţii cinstiţi, şi că poate şi moartea, adică asasinarea artistei, nu era decât „o înscenare a opoziţiei pentru a împroşca cu noroi pe adversari de teama unei înfrângeri în apropiatele alegeri.”

În continuare venea replica anchetatorului:

— Astăzi, opoziţia sunteţi dumneavoastră! Sau n-aţi înţeles încă această realitate? Pe de altă parte, discursul dumneavoastră ar fi fost probabil destul de nimerit pentru parlament. Întrucât însă parlamentul este închis, vă rog să reveniţi la fapte. Care erau relaţiile dumneavoastră cu Bela Cony?

— De pură prietenie!

— Făcuse şi ea... dreptul? glumi anchetatorul.

— Nu vă permit!

Emil îi vedea pe fostul deputat transpirat, furios, neputincios.

— Nu vă permit.! Cunosc şi eu legile, doar sunt doctor în drept şi ştiu că legea nu vă dă dreptul să luaţi peste picior un anchetat, chiar dacă ar fi el criminalul pe care-l căutaţi!

— După ce vom termina acest dialog plăcut, sunteţi liber să vă plângeţi ministrului!

Era evident că Mihăileanu nu-l «înghiţea» pe fostul deputat.

— Sunt cunoscute relaţiile dumneavoastră cu ţărăniştii! observă în sfârşit deputatul. Justiţia trebuie să fie nepărtinitoare!

— Aveţi permis de portarmă? întrebă imperturbabil Mihăileanu.

— Da, am.

— Îl aveţi la dumneavoastră?

— Da... poftiţi-l...

— „Browning”, nr. 1543.28.7. Bine... Luaţi permisul

dumneavoastră... Presupun că revolverul îl aveţi?

— Nu, nu-l mai am... L-am pierdut.

— Ciudat... cum l-aţi pierdut?

— Nu este deloc ciudat.

— Aţi făcut o declaraţie pentru pierderea revolverului?

— N-am avut timp. Asta s-a întâmplat acum două zile. L-am căutat în sertarul biroului meu şi nu l-am mai găsit.

— Aşa... Şi cine credeţi că vi l-a furat?

— Cine? Ştiu şi eu? Servitoarea! Sau şoferul! Acum fiecare încearcă să facă rost de o armă!

— Şi pentru ce v-a trebuit revolverul de l-aţi căutat acum două zile în sertarul biroului dumneavoastră? Aveaţi nevoie de el?

— Da... Ca să o omor pe Bela Cony! Dar n-am găsit «Browning»-ul şi am omorât-o cu un «Colt»".

Emil se aştepta la noi întrebări, însă anchetatorul, conform principiului său, se oprea de astă dată şi mai devreme decât la ceilalţi. Nu cumva tocmai acest deputat pe care Mihăileanu nu-l avea la suflet era motivul muşamalizării? Nu cumva, pe de altă parte, Mihăileanu se arăta atât de arţăgos cu acest deputat tocmai pentru că cineva intervenise în favoarea lui? În orice caz, povestea cu pierderea revolverului se oprea aici. Urma un schimb aprins de replici, de ordin politic, în care Mihăileanu se arăta pentru blocul „Frontului Popular". O hărţuială între doi oameni care, dacă nu se urăsc, cel puţin nu se au la inimă.

Nici acest dialog între Mihăileanu şi Ionescu n-avusese darul să arunce cât de cât puţină lumină în „cazul Bela Cony".

Rămas singur, Emil vârî foile dactilografiate în dosar şi se întinse pe unul din fotolii. Îşi scoase ochelarii şi îi puse pe jos, pentru că îi era lene să se mai ridice. Voia să gândească în linişte, dar adormi imediat.

Se visa în plină desfăşurare a alegerilor. Se făcea că deputatul căruia, de altfel, nu-i cunoştea deloc mutra, era

suit pe un balcon şi rostea un discurs din care nu se înţelegea nimic, pentru că el, Emil, căţărat pe un stâlp, urla din răsputeri: „E un demagog!” Iar cineva alături de el îi surâdea cu subînţeles. „Cine sunteţi?” întrebă Emil. „Cum cine? Nu mă recunoaşteţi? Mihăileanu, anchetatorul.”

Îl trezi sunetul strident al telefonului. Se sculă buimăcit grăbindu-se spre telefon când auzi sub talpă un pocnet foarte cunoscut.

— Ochelarii! şopti pierdut.

Ridică de pe jos masa amorfă, care cu câteva minute mai înainte reprezentau „vederea” lui, întoarse rama pe toate feţele privind-o atent, ca şi cum această cercetare ar fi fost de folos lentilelor. Telefonul suna cu insistenţă, parcă şi mai strident. Emil ridică receptorul.

— Emil? Ce-i cu tine?

Era Ana.

— Bine... ce să fie?

— Cum, ce să fie? Nu erai în birou?

— Ba eram.

— ...că am sunat nu ştiu cât timp!

— Am fost la... alegeri! spuse mucalit Emil.

— Ce? Unde?

— Apoi m-am întors şi mi-am spart ochelarii!

Se auzi cum Ana sufla în receptor, de parcă proasta audiţie era de vină de aceste replici incoerente ale lui Emil.

— Ştii că este ora douăsprezece?

— Ştiu!

— Ce facem? Nu mergem la Gelu Ionescu? întrebă Ana.

— În primul rând trebuie să facem o vizită la „Amicii orbilor”, spuse Emil.

— Emile!

— Da!

— Iar ţi-ai spart ochelarii! exclamă Ana de la capătul celălalt al firului.

Acest „iar”, se referea la cele patru cazuri cunoscute de ea în şase luni.

— Da, recunoscu Emil oftând.

— Eu sunt de vină că nu ţi-am făcut un cordon ca să ţi-l treci după gât! râse ea.

— Ce-i de râs? se contrarie Emil. Dar aşa-i... La nenorocire...

— La deputat mergem?

— Vino aici şi vedem... mormăi el.

— Bine... vin îndată...

Emil puse receptorul în furcă. Căută pe bâjbâite în sertarul biroului unde avea o pereche de ochelari cu două dioptrii mai puţin ca cei sparţi. Dacă îi punea mai departe, cam pe la vârful nasului, şi se uita cu ochii pe jumătate închişi, parcă vedea ceva. Şi-i puse. Aşa mai merge... Decât deloc...

Luă o foaie scrisă la maşină şi încercă să citească. Constată că se descurcă destul de bine.

Ana sosi peste un sfert de oră. Râse de păţania lui.

— Desigur... ce-ţi pasă... se plânse Emil ca un copil.

O ZEIŢĂ CARE NU VEDE...

Pe fostul deputat Gelu Ionescu îl găsiră la tribunal, pledând un proces între doi locatari care aveau un litigiu în legătură cu o bucătărie „folosire în comun”. Impozant, imens, cu o burtă proeminentă, cu lavalieră, şi cu părul negru ca pana corbului, pleda cu o voce tunătoare, cu convingere.

O poveste obişnuită, care, privită dinafară, pare de-a dreptul ridicolă, dar care însă pentru beligeranţi constituie o sursă permanentă de necaz şi de neînţelegere, de obicei din lipsă de tact din amândouă părţile.

Un spectacol, pe cât de ridicol, pe atât de întristător.

Oameni în toată firea se târau reciproc la tribunal, trezindu-se de cele mai multe ori în faţa instanţei.

Gelu Ionescu câştigase acest proces „important”, şi acum primea felicitările. Emil prinse acest moment prielnic şi se apropie de el.

— Nu vă supăraţi, maestre... Am vrea să discutăm cu dumneavoastră în legătură cu „cazul Bela Cony”! îl luă repede pe avocat, curios să-i urmărească reacţia.

— Da, desigur... desigur... spuse avocatul cu un zâmbet profesional pe buze şi-l luă de braţ pe Emil aplecându-şi urechea. Deodată, parcă trezit, îl privi şi întrebă năucit: Despre ce caz este vorba?!

— „Cazul Bela Cony”, repetă Emil şi-şi frecă faţa cu mâna ca să ascundă un surâs.

Fostul deputat îi privi din nou, atent, întrebător, neîncrezător.

— „Cazul Bela Cony?” spuse el tare. Se uită odată la Emil, apoi la Ana şi ordonă: Urmaţi-mă!

Au intrat toţi trei într-un birou, avocatul îi invită să se aşeze, apoi făcu un tur în jurul lor de parcă ar fi avut de-a face cu nişte fiinţe ciudate, se aşeză şi el în faţa biroului, îi mai privi odată şi începu brusc, cu aceeaşi voce tunătoare cu care îl auziseră pledând:

— Deci, ne apropiem de data când se vor împlini douăzeci de ani de la moartea numitei Bela Cony, iar dumneavoastră vă pregătiţi să clasaţi dosarul sau să-l arestaţi pe vinovat, adică pe asasin! Bun! Nu
sunt eu acela pe care îl căutaţi! Desigur, se putea să fiu şi eu, dar, cu totul întâmplător, nu sunt. Dacă vreţi să ştiţi precis presupun de altfel că aţi luat cunoştinţă de declaraţia mea de atunci, că numele meu era amestecat în această tristă istorie din motive politice, ca să fiu clar, pentru compromiterea mea ca om politic! Asta e tot. Este exact ce am de spus şi acum!

Ionescu făcu o pauză, aşa că Emil reuşi să spună:

— Am vrea să vă punem câteva întrebări.

— Nu aveţi să-mi puneţi câteva întrebări, ci una singură! Ştiu precis. Sunt avocat, am o memorie perfectă, nu uit niciodată vreun proces, nicio anchetă, şi mai mult, nu uit niciodată cazurile în care, într-un fel sau altul, am fost citat şi eu. Deci, nu aveţi decât această întrebare: pentru ce mi-am căutat revolverul cu două zile înainte de moartea artistei? Răspund: am avut intenţia s-o omor. Vedeţi, aş fi putut să vă răspund că îl căutasem pentru o mie de motive. Ca să-l curăţ! Ca să mă apăr; doar erau vremuri riscante! Ca să mă duc la vânătoare! Cu „Browning”? Da, cu „Browning”! Mie îmi place să vânez cu „Browning”. N-am voie? Sau l-am căutat ca să-mi omor soţia. Ca să fiu liber. Nu se poate? Se poate! Şi totuşi vă răspund: l-am căutat ca s-o omor pe Bela Cony! Da! Nu vă uitaţi aşa la mine, că nu sunt nebun!

Avocatul între timp se ridicase, vorbea gesticulând, de parcă se afla în faţa unui auditoriu imens, mulţumit de propria lui voce, care îl ajutase probabil să obţină succese.

— Deci... o a doua întrebare nu există. Acest punct este cel obscur în ceea ce mă priveşte. De altfel, chiar de-aş fi eu asasinul, nu mai puteţi face nimic, pentru că nu mai aveţi posibilităţi de verificare. Alibiul meu a fost acceptat, iar dacă aţi vrea să-l contestaţi nu mai puteţi, pentru că colegul pe care îl luasem drept martor nu mai există. A murit. Putem chiar presupune că l-am omorât eu, tocmai ca să nu aibă posibilitatea să-şi retracteze declaraţia anterioară.

Emil şi Ana se amuzau. De fapt, fostul deputat avea dreptate într-un fel. Acesta îi privi din nou mulţumit.

— Deci? făcu el întrebător.

— Totuşi, mai am o întrebare, încercă Emil.

— Imposibil. O a doua întrebare de ordin juridic nu poate să mai existe, pentru că...

Începuse o nouă tiradă, însă Emil i-o tăie de data asta.

— Există! Pentru ce aţi vrut s-o omorâţi pe Bela Cony?

— Deci o întrebare de ordin personal. O întrebare la

care răspunsul depinde de bunăvoinţa celui anchetat.

— Nu numai... interveni din nou Emil. Răspunsul poate depinde şi de declaraţiile martorilor care ar vrea să expună relaţiile dumneavoastră cu artista Bela Cony.

— Hm... Aşa? tuşi sec avocatul. Ei, aflaţi că am vrut s-o omor pentru că mă şantaja. Da, da. N-am spus-o atunci, respectându-i moartea. Avea şi o fiică, mi se pare... Da, da... Mă şantaja! Închipuiţi-vă că mă anunţase că voi fi tată! Auzi, domnule! Tată!Cred că dacă s-ar fi născut copilul acela şi ar fi apărut pe scena Alhambrei strigând: „tăticule”, cel puţin două sute dintre spectatori ar fi întors capul, spuse cu cinism avocatul şi adăugă: Să mă ierte domnişoara.

— Autopsia constatase că Bela Cony era însărcinată? întrebă nedumerit Emil.

— Nu ştiu ce constatase autopsia... Ba ştiu! Autopsia nu s-a interesat decât de existenţa de leziuni exterioare care ar fi dovedit o luptă şi se mai interesa de distanţa de la care se trăsese focul. Atâta tot. Din fericire. Nu-i trecuse nimănui prin minte că ar putea fi însărcinată.

— Dar pentru ce vă şantaja? încercă Emil să se lămurească.

— Pentru ce? îl privi el holbând ochii. Onorariul de cântăreaţă era prea mic, domnul meu! Şi mai aflaţi că acelaşi lucru îmi mărturisise şi maestrul George Sârbu acum doi ani, când ne-am întâlnit cu ocazia unui proces la care fusese martor. Da! Şi dumnealui îi spusese doamna aceea, care avusese bunătatea să moară, că copilul pe care îl aştepta era de la dânsul! Închipuiţi-vă! Şi să mă ierte domnişoara! repetă el.

— Şi nu v-aţi gândit niciodată cine ar fi putut s-o omoare?

— Toţi... taţii! Adică toţi cei care fuseseră anunţaţi că vor avea un copil. Eu, actorul, căpitanul... şi mai...

Pentru Emil era clar că n-avea nimic de scos de la fostul deputat. Se părea că acest caz îl preocupase de multe ori

de atunci şi ar fi venit pregătit pentru a face faţă oricărei confruntări. De altfel, acum când îl cunoscuse de aproape, Emil se convinsese că Gelu Ionescu nu este dintre acei care pot comite o crimă. Ar fi fost în stare să folosească o altă persoană, dar ca să tragă el un foc de revolver... aceasta i se părea imposibil, cu toate declaraţiile lui războinice.

— Aţi spus că v-aţi mai întâlnit cu actorul George Sârbu, şi că el v-a...

— Da, m-am întâlnit şi mi-a mărturisit că fusese şi el şantajat.

— Cu altcineva v-aţi mai întâlnit acum de curând?

— Cu altcineva? Adică, cu asasinul care vine să tatoneze acum de curând, ca să folosesc expresia dumneavoastră, obsedat de data prescripţiei ce se apropie?! Răspund: Nu! Nu m-am mai întâlnit cu nimeni în acest sens.

— În alt... sens, da? zâmbi Emil.

— În alt sens, da! Cu anchetatorul. L-am întâlnit pe coridoarele tribunalului. Întreprinderea la care lucrează avusese un litigiu cu nu ştiu cine... Bună ziua, bună ziua! Atâta tot!

— Paul Mihăileanu nu v-a întrebat nimic în legătură cu povestea aceea?

— Paul Mihăileanu îl cheamă? întrebă avocatul, evident ca să-şi arate dispreţul, fapt care demonstra că nu uitase interogatoriul şi tonul folosit de anchetator atunci. Nu, nu m-a întrebat nimic!

L-au părăsit pe avocat cu sentimentul că au pierdut o bună parte din timpul lor preţios...

Îndreptându-se spre biroul său, Emil încerca să repete exact textul expertizei medicale, făcută la autopsie. O citise de multe ori şi o cunoştea de acum aproape pe dinafară. Nu exista niciun punct, nici cel mai mic indiciu, sau aluzie, despre faptul că Bela Cony ar fi fost însărcinată. De jenă evitase să discute aceasta problemă

cu Ana şi o relua acum singur. I se părea cel puţin scandalos faptul că autopsia se făcuse atât de sumar. Din moment ce se pornise de la ideea sinuciderii, ar fi trebuit să-şi îndrepte cercetările şi în această privinţă.

De altfel, singurul punct din expertiza medico-legală care putea atesta crima era o uşoară leziune la mâna dreaptă a victimei, exact mâna în care ţinuse revolverul.

În drum spre birou Emil se răzgândi. Făcu calea întoarsă şi se îndreptă spre Calea Victoriei. Biroul putea să mai aştepte puţin. Hotărî să se ducă la Biblioteca Academiei, să răsfoiască singur ziarele din perioada crimei, poate va găsi vreun indiciu nou.

Se decise să citească numai ultimele comentarii asupra „cazului Bela Cony".

Cea mai interesantă relatare asupra „clasării" dosarului crimei o făcea un reporter, cunoscut pentru scandalurile lui şi pentru procesele care îi fuseseră intentate pentru „calomnie".

Sub titlul *„Ochii justiţiei, sau orbul găinilor",* reporterul scria:

„...că justiţia este oarbă, conform tradiţiei, precum de altfel oarbă este şi zeiţa Fortuna, este un fapt arhicunoscut. Cetăţeanul când va intra la Tribunal, în această clădire «a paşilor pierduţi», primul lucru cu care se va întâlni va fi statuia zeiţei Themis, cu ochii... legaţi şi cu cântarul în mână. Se poate spune că ţine ochii închişi ca să nu vadă cine se aşază pe talerele cântarului, precum însă se poate afirma cu aceeaşi certitudine că «închide ochii» ca să nu vadă că, de fiecare dată, *cineva* apasă pe unul din talere furând astfel... la cântar! Deci, împărţeala justiţiei precum şi împărţeala banilor se face cu ochii închişi. Înţelegem că justiţia nu trebuie să vadă! Unii spun: nu poate, sau cică i se interzice să vadă. De aici însă până la orbul... găinilor, e cale lungă...

La întrebarea «cine a ucis-o pe cântăreaţa Bela Cony», sub bandajul ei improvizat, zeiţa Themis ne face cu ochiul!

Cât despre semnatarul acestei cronici «de clasare» a fost de prea multe ori târât prin sălile «paşilor pierduţi» ca să mai îndrăznească să-şi spună o părere, mai ales, că de data asta va avea de-a face cu slujitorii înşişi ai tribunalelor. Nu fac deci decât să recapitulez.

Suspecţii:

1. Un actor galant, şarmant, plin de farmec şi talent, care cu zâmbetul lui cunoscut pe buze declară:

«Da. Dragă! Eu am omorât-o, dragă! Că a vrut să mă facă tată!

Semn de întrebare: Ce-i cu alibiul actorului? După câte ne-aducem aminte nu s-a spus nimic în această privinţă.

2. Un căpitan de cavalerie pe cât de arţăgos, pe atât de sincer. «Aş fi putut s-o omor şi eu, dar n-am făcut-o!»

Semn de întrebare: În care bar se dusese domnul căpitan după crimă? (Pardon, vreau să zic: după ce o condusese acasă pe artistă!)

3. Un grec care... plăteşte (şi nu un... turc!) «Aveam gripă aseară».

Semn de întrebare: S-a cercetat dacă a cumpărat... aspirine?

4. Domnul Filip Cosma. Simpaticul, serviabilul, sociabilul director al restaurantului: «Desigur, se vor găsi martori să declare că m-au văzut în timpul morţii dansatoarei în restaurant, precum şi alţii care să susţină contrariul...»

Semn de întrebare: Este adevărat că o ceruse în căsătorie pe nefericita artistă?

5. Un politician care ar fi putut să aibă porţile viitorului larg deschise în faţa lui, cu condiţia să fi existat... viitorul! «Este o înscenare politică».

Semn de întrebare: Mărturia, pentru confirmarea unui alibi a unui... copolitician, nu poate fi, la o adică, o contraânscenare politică?

6. Cineva! Cineva care a telefonat! Cineva care a ieşit din casă! Cineva care...

...Care poate fi unul dintre cei cinci, precum poate fi

foarte bine un al şaselea!

Anchetatorul Paul Mihăileanu, un criminalist talentat, care în alte ocazii a dovedit că ştie să fie şi Sherlock Holmes, şi Maigret, şi Detectivul X, se depăşeşte de data asta pe sine însuşi, oferindu-ne pe tavă *cinci vinovaţi,* în loc de *unul* singur de care are nevoie justiţia, nu cea cu orbul găinilor, ci cealaltă...

Vă mulţumim, domnule Paul Mihăileanu! Aţi reuşit să încurcaţi iţele atât de bine, că nimeni nu mai poate să le descurce! Că doar n-o să băgaţi la răcoare cinci asasini pentru o singură crimă!

Şi cu asta... dosarul se clasează! De altfel, se apropie şi alegerile. Cine se va mai ocupa de o dansatoare găsită moartă în apartamentul ei, lăsând orfană o fetiţă de doi ani!”

Reporterul, al cărui talent nu putea să nu-l remarce Emil, reuşea în câteva rânduri să pună întrebările cheie, curăţind într-un fel terenul de noianul de fapte mărunte, de mărturii de tot felul ale acelora care se băgaseră în anchetă numai ca să-şi vadă numele publicat la ziare.

Emil a ajuns la biroul lui pe la ora douăsprezece. Se pregătea să telefoneze Anei ca să-i fixeze întâlnire pentru după-amiază, deoarece plănuiseră o vizită la George Sârbu, când pe birou văzu un dosar pe coperta căruia era scris cu litere de o şchioapă: Pentru Emil Bunea.

Emil recunoscu imediat scrisul maiorului Nicolau. Zâmbi. Cine ştie ce încurcături îi pregăteşte din nou maiorul. Deschise dosarul. Se aflau în el toate actele, procesele verbale, declaraţiile în legătură cu furtul brăţării.

Ce voia să arate prin asta Nicolau?

Emil se cufundă în fotoliu cu dosarul pe genunchi. Vru să-l răsfoiască, dar îşi aminti brusc că trebuie să ia legătură cu Ana. Se ridică şi formă numărul ei.

— Ana?

— Da... ce-i cu dumneata? Unde ai dispărut astăzi?

— Ştii ce zic? spuse Emil fără să-i răspundă la întrebare. Ai avea ceva împotrivă dacă te-ai duce astăzi singură la George Sârbu? Tot îl admiri!

— Ce să fac la Sârbu singură? se sperie Ana.

— Te rog, Ana... insistă Emil. Trebuie să studiez un dosar. Mâine dimineaţă o să-ţi spun despre ce este vorba.

Din partea cealaltă a firului nu se auzi nimic.

— Ce zici? întrebă din nou Emil.

— Bine! cedă Ana. Sper că n-o să mă omoare şi pe mine cu zâmbetul pe buze.

— Să sperăm!

— Deci, pe mâine!

— Dacă vrei îmi dai un telefon după întâlnirea ta cu Sârbu, propuse el.

DIN NOU DESPRE BRĂŢARA FURATA

Se cufundă în citirea dosarului.

Furtul brăţării avusese loc cu vreo şase luni înainte de moartea artistei. Principalii suspecţi: electricianul Neagu şi cabiniera Elena Farcaş.

Ancheta fusese condusă tot de Paul Mihăileanu.

Actele din acest dosar erau mai numeroase decât dosarul morţii artistei. Mihăileanu se pare că pusese mult suflet. Interogatorii peste interogatorii, la faţa locului, la Prefectură în biroul anchetatorului. Timp de două săptămâni, Paul Mihăileanu nu făcuse, se pare, altă treabă, decât să caute pe hoţul brăţării. Cabiniera scăpase mai repede. Plasa anchetatorului se strângea din ce în ce mai mult în jurul lui Neagu.

„— Ce-ai căutat în cabină?

— Comutatorul era învechit şi făcea atingere.

— Cabiniera spune că nu făcea nici o atingere.

— Aţi întrebat-o ce-i aia o atingere?

— Şi cine ţi-a spus să-l înlocuieşti?.

— Asta e meseria mea... sarcina mea... Nu trebuie ca cineva să-mi spună de fiecare dată ce am de făcut.

— Şi l-ai înlocuit?

— Se vede că este nou. De altfel, am şi notat imediat în inventarul meu.

— Cabiniera era acolo?

— Când m-am dus era... A plecat numai pentru câteva minute.

— Unde se afla doamna Cony în clipa aceea?

— Pe scenă...

— Ai întâlnit pe cineva pe coridor?

— Multă lume... Ce să spun? Femei de serviciu, tehnicieni, electricieni, admiratori...

— După ce ai reparat comutatorul unde te-ai dus?

— Sus la reflectoare.

— În timpul spectacolului ai părăsit reflectoarele ca să repari un comutator?

— Nu era nevoie de mine... Se afla acolo ajutorul meu. Spectacolul era vechi şi când spectacolul se învecheşte, treaba merge singură. Nu este nevoie de prezenţa mea la reflectoare.

— Ai ieşit din teatru?

— Nu. De ce? Am stat tot timpul lângă tabloul de comandă. Poate s-o spună şi ajutorul meu.

— Poţi să faci o descriere a cabinei?

— Nu înţeleg.

— Ce ai văzut în cabină?

— Nimic special... Ca de obicei... O rochie aruncată, aici, o perucă acolo...

— Şi brăţara a fost pe măsuţă în faţa oglinzii?

— N-am observat.

— Prima dată când ai fost întrebat, ai răspuns că a fost acolo.

— M-aţi luat repede la întrebări avocăţeşti... Eu nu sunt obişnuit. Şi nici n-am spus că era acolo *brăţara.* Am spus

că am văzut pe măsuţă bijuteriile.

— Vrei să-ţi citesc prima declaraţie a dumitale?

— Puteţi să mi-o citiţi... Poate am spus şi că am văzut bijuterii... Dar asta nu înseamnă că am văzut brăţara care s-a furat. De unde să ştiu eu despre ce fel de brăţară era vorba?

— Atunci, ai spus: am văzut o bijuterie cu diamante.

— Da... se poate; se poate să fi fost o bijuterie falsă, pentru spectacol; o brăţară, după cum tot aşa de bine poate să fie un inel."

Hotărât, Neagu nu era prost, gândi Emil. Şi de fapt îi dădu dreptate. De obicei, spui: un inel de aur, o brăţară cu diamante, o casetă de lemn... Precizări fără... precizie. Mai degrabă generalităţi decât amănunte exacte! Şi totuşi Neagu ştiuse să folosească această diferenţă în favoarea lui şi să se apere. Mihăileanu fusese nevoit să părăsească ancheta. Furtul era evident. Hoţul brăţării era mai mult ca sigur Neagu, însă nu exista nicio probă împotriva lui.

Faptul că Mihăileanu ştia să lucreze o dovedea şi un amănunt al acestui caz. Pe oglinda cabinei anchetatorul descoperi o zgârietură de vreo cinci centimetri lungime. Se gândise că trebuie să fie o tăietură de diamant. Poate hoţul încercase pe sticlă brăţara ca să verifice dacă este vorba de diamante veritabile şi dacă merita să rişte. Ori acest lucru nu poate să-l facă decât cineva care riscă într-adevăr. Deci, cineva din teatru. Şi astfel strângând şi mai mult cercul, Mihăileanu s-a oprit asupra câtorva persoane din teatru care intraseră în cabină la ora aceea.

În sfârşit, ancheta fusese abandonată. Nu putea să-l condamne pe Neagu nicio instanţă. Percheziţia minuţioasă făcută acasă, la el nu dăduse niciun rezultat. Singura pedeapsă care ar fi putut să i se aplice era darea lui afară din teatru.

A doua suspectă, cabiniera, fusese mutată la garderobă.

Bune toate astea, gândi Emil, pentru ce însă Nicolau mi-a trimis dosarul?

Pentru că, desigur, Nicolau nu face nimic fără rost. Nu şi-a lăsat treburile lui ca să se joace cu un dosar, cu o brăţară furată acum douăzeci de ani. Poate că ar fi vrut să facă o legătură între acest dosar şi celălalt, al morţii artistei? Această intenţie era mai mult decât evidentă. Ce voia însă să spună Nicolau? Poate: „Fii atent! Criminalul poate fi chiar hoţul brăţării!”

Da, se poate... gândi Emil. De fapt... de fapt...

Sergiu Ornaru care o condusese pe Bela Cony spusese că din casa ei ieşise „electricianul acela”.

Dar de ce să fi făcut această crimă Neagu? Din răzbunare pentru că fusese târât într-o anchetă şi acuzat ca hoţ? Pentru că cineva te-a făcut hoţ, ca să te răzbuni, comiţi un asasinat? Prea puţin probabil.

Emil simţi că se învârtea într-un cerc. Intuia că undeva pe aici există soluţia enigmei, însă se îndepărta de fiecare dată când era sigur că a pus mâna pe veriga de bază. Trebuia neapărat să găsească fisura procedeelor sale.

Emil se ridică şi formă un număr de telefon.

— Cu maiorul Nicolau.

— El!

— Emil la telefon! Aş vrea să vă întreb, pentru ce mi-aţi trimis dosarul cu furtul brăţării?

— Pentru ce? Cum pentru ce? Nu mi l-ai cerut dimineaţa?

— Nu, se miră Emil.

— Ei, bine, am crezut că mi-l ceruseşi. Dacă nu-ţi trebuie trimite-mi-l înapoi! se auzi vocea uşor ironică a maiorului.

Deci, de la Nicolau n-are ce aştepta. Trebuie să gândească singur. Dacă nu reuşeşte o să se ducă personal în împărăţia arhivelor.

„Deci... asasinul este Neagu!” merse Emil pe firul brăţării”. Dar „Coltul 32”?

Dar alibiul lui Ornaru?

Dar gripa lui Papadat?

Dar...

Şi apoi, Ornaru declarase că atunci când ieşise Neagu din casă, nu s-a auzit împuşcătura. „N-aş fi sărit?” spusese Ornaru.

Nu. Nu este Neagu asasinul. Dar Neagu îl cunoaşte pe asasin, sau cel puţin pe acel cineva care fusese acasă la Bela Cony.

Şi iar ajunse la acelaşi punct mort...

DE VORBĂ CU ACTORUL GEORGE SÂRBU

— Părerea mea este să pornim din nou de la Bela Cony, adică de la victimă, îi propuse Ana lui Emil, când se întâlniră a doua zi.

— Spune-mi mai bine cum a fost cu actorul dumitale preferat, se interesă Emil.

— Astăzi nu se poate discuta cu tine, râse Ana şi începu apoi să relateze întâlnirea ei cu George Sârbu.

— Am bătut la uşă, întrebând: „Se poate, maestre!” M-a primit fără să se mai uite la mine, bombănind ceva.

„Astăzi nu dau autografe... nici fotografii, nu mai am... Gata. Altfel, ar trebui să-mi las toată leafa la Studio «Color»...”

„N-am venit pentru autograf. Şi nici pentru fotografii...”

„Ia să văd şi eu această minune care nu vine pentru autograf. Poate aţi venit să mă cereţi de bărbat?” a spus el ridicându-se de pe scaun.

„Nu m-am hotărât încă, dar dacă am să mă hotărăsc să ştiţi că veţi fi unul dintre candidaţi.”

„Mulţumesc, sunteţi amabilă, dar trebuia să mă anunţaţi cu vreo douăzeci de ani mai devreme, astfel ca să fi luat măsuri să nu îmbătrânesc.”

„Sunteţi mereu atât de tânăr...”

„Domnişoară, spuneţi-mi drept, care este scopul vizitei dumneavoastră? Autograf nu vreţi, să mă luaţi de soţ nu

intenţionaţi, poate voiţi să intraţi la Institutul de Teatru şi aveţi nevoie de o intervenţie?”

„Nu, n-am venit nici pentru asta. Am o meserie pe care o iubesc. Sunt juristă şi mă ocup de cazul fostei artiste Bela Cony!”

„Care caz?...”

„Cazul, sau mai bine zis, taina care învăluie moartea artistei Bela Cony”, am repetat eu.

„Sunteţi fiica ei?”

„Nu. Sunt ceea ce v-am spus.”

După relatarea Anei, când a auzit de Bela Cony, George Sârbu care se machia pentru „Azilul de noapte” a rămas cu gura întredeschisă şi cu degetele lipite de frunte în timp ce întindea fondul de ten, îmbrăcat în zdrenţe, cu o barbă nerasă de zece zile.

Emil râdea de felul cum povestea Ana.

— Cum... zici că a rămas când a auzit de Bela Cony?

Cum să rămână, tablou... Apoi s-a prefăcut, că a uitat de prezenţa mea în cabină, iar într-un târziu, m-a întrebat, studiindu-se în oglindă.

„Sunt bine, dragă domnişoară?”

„Întotdeauna mi-aţi plăcut, maestre!”

„Aşa?! Cum de mi-a scăpat acest lucru?”

„Vedeţi, maestre... Aveţi atâtea preocupări...”

„Şi vasăzică, te ocupi în chip de Holmes de prea «recenta moarte» a artistei Bela Cony.”

„Aşa... ca amatoare.”

„Ei află, dragă domnişoară, aşa ca amatoare... de la un alt amator criminalist, că personajul pe care îl aveţi în faţă (ridicând mâinile către cer, în mod teatral) este asasinul nefericitei artiste Bela Cony.”

„Da, dar din punct de vedere juridic recunoaşterea unei fapte criminale, a unei infracţiuni, trebuie dovedită cu probe, pe lângă recunoaşterea ei!”

„Deci, cu alte cuvinte, trebuie să dovedesc pentru ce am omorât-o pe Bela Cony?”

„Trebuie în primul rând să ne arătaţi *mobilul.* În al doilea rând, arma. În al treilea rând, modul. În al patrulea rând, să le dovediţi toate astea cu probe incontestabile!”

„Bine, dragă: mobilul. În urma unor relaţii nefericite cu dânsa, am aflat cu nespusă bucurie că voi fi în curând tată. Întrucât nu ţineam la această cinste, doamna mă ameninţă cu un scandal public.

Aşa că, dragă, am omorât-o!”

„Cum?”

„Inam spus. «Vino, dragă, să te sărut!» Ea s-a apropiat de mine, i-am lipit ţeava revolverului în piept şi am tras!”

„Cade! Ţeava revolverului în clipa când a pornit glonţul se afla la o distanţă de zece centimetri de piept şi nu lipită.”

„Poate m-am îndepărtat niţel ca s-o văd pentru cea din urmă oară, dragă!”

Actorul se oprise pentru câteva clipe, de parcă pentru prima oară în clipa aceea sesizase că Ana Voinea vorbise despre Bela Cony. O cercetase pe Ana Voinea cu privirea şi continuase:

„Nu, dragă... Dumneata eşti femeie şi poţi să înţelegi... Bela nu era o femeie rea. Dar, dragă, lumea în care trăia, nesiguranţa zilei de mâine... Mă înţelegi, dragă, că n-o să fac acum un curs despre moravurile societăţii burgheze!”

„Vă înţeleg şi fără cursul respectiv!”

„Cu atât mai bine! Bela era o fiinţă adorabilă! Şi la treizeci şi opt de ani ai ei, se purta ca o fetiţă de şaisprezece! Ăsta era unicul ei păcat.”

— Şi aşa mai departe, întrerupse Ana Voinea relatarea discuţiei pe care o avusese cu Sârbu.

— Impresia generală? întrebă Emil.

— Două lucruri sunt clare: prima, *mobilul* există. Mai ales faptul că Bela Cony era însărcinată nu-l ştim numai de la Sârbu, ci în primul rând de la domnul Gelu Ionescu. Secondo, ca să folosesc numărătoarea dumitale: *alibiul* tot atât de slab, ca şi al celorlalţi. *Concluzia:* habar n-am!

— Interesant! râse Emil.

PRIETENI CU BANI ŞI PRIETENI CU SUFLET

Soarele de iunie pătrundea strălucitor în birou cu o explozie de raze. Toate lucrurile din jur erau poleite de soare. Şi Ana Voinea era atât de frumoasă în ziua aceea. Poate pentru că povestise cu haz întâlnirea ei cu actorul, poate pentru că purta acest taior de caşmir gri deschis, poate pentru că în acea zi se pieptănase cu părul strâns la spate, sau poate pentru că ochii ei albaştri erau prea luminoşi, tot din cauza acestui soare cu explozii aurii!

Emil îşi şterse ochelarii. Îi veni să-i spună, aşa, deschis: „Uite, te iubesc, dragă!”... Nu, Nu! După această relatare plină cu „dragă” fraza lui ar fi sunat şi mai caraghios decât putea fi într-adevăr. Amână, deci, pentru altădată.

— Ce facem? Reluăm ipotezele? întrebă Ana Voinea.

— Ce să reluăm? îşi reveni Emil, punându-şi ochelarii.

— Ipotezele!

— Le reluăm!

Propunerea Anei era să pornească de la victimă. Deci: Bela Cony, actriţa de cabaret. Cântăreaţă. Dansatoare. Frumoasă. Prieteni mulţi. Unii cu bani. Alţii, poate, numai cu suflet (Cosma Filip... Sergiu Ornaru... George Sârbu...).

Se joacă cu toţi.

Anii trec. Trebuie să-şi asigure viitorul... Pentru iarna anilor... care se apropie, când nu va mai putea fi cântăreaţă, dansatoare, frumoasă.

Ca o fetişcană de şaisprezece ani, găseşte o sursă:

„Sunt însărcinată!”

Cei cu banii trebuie să dea despăgubiri.

Cei cu suflet?...

Şi cântăreaţa îi ia cu povestea cu sarcina pe rând.

Deocamdată, nu se ştiu decât doi care declaraseră că

artista îi şantajase cu copilul: Sârbu şi Ionescu.

Ar trebui să fie întrebaţi şi ceilalţi.

Deputatul ar fi putut să plătească ca să evite scandalul. Actorul însă ar fi avut bani?

Oreste Papadat, desigur, ar fi fost dispus să plătească.

Trebuie verificat. Dar Papadat murise. Soţia lui? Poate ştie ceva!

Filip Cosma cum ar fi reacţionat oare dacă Bela Cony i-ar fi comunicat şi lui că este tatăl copilului cu care pretindea că este însărcinată?

— Desigur... aici trebuie să fie ceva... Aici, adică la reacţia fiecăruia la vestea: „sunt însărcinată!”

Dar timpul e prea frumos ca să stai înăuntru pentru reluarea unei anchete începută cu douăzeci de ani în urmă.

Explozia soarelui de aur putea deveni un motiv foarte serios pentru a lăsa totul baltă. Singurul lucru pe care l-ar fi dorit era găsirea unui pretext oarecare pentru o plimbare la Snagov, la bravul căpitan de cavalerie Sergiu Ornaru, de trei ori decorat! Dar ce motiv să găseşti ca Ana să-şi dea seama de această dorinţă de evadare? Emil îşi curăţa tacticos ochelarii.

— Portretul moral al artistei, aşa cum reiese el din anchetă, nu prea face cinste sexului slab! îi întrerupse Ana Voinea gândurile lui frumoase.

— Ce? întrebă el absent.

— Unde ai fost eu gândul? râse Ana.

— La Snagov, mărturisi Emil.

— Da, n-ar fi fost rău să mergem astăzi la Snagov, fu de părere Ana.

Coincidenţa dorinţelor îi făcu plăcere lui Emil.

— Vorbeam de portretul moral al victimei! reluă Ana.

Dar Emil n-o asculta. Brusc îi veniseră în minte amănuntele vizitei făcute aseară la fiica artistei. Rămase câteva clipe desprins de tot ce era în jurul său. Avea senzaţia clară că acolo, în acea casă, în apropierea Floricăi Aioanei se aflase pentru câteva secunde foarte aproape de

adevăr. Această senzaţie n-o avusese atunci, când făcuseră vizita propriu-zisă. Nu, nu era numai bănuiala că bătrâna ştia ceva. Era altceva. Un amănunt care atunci îi licărise în minte, dar peste care trecuse foarte uşor. Şi acum era imposibil să-l trieze din nou din grămada de impresii care se cumulaseră. De altfel, acum, faţă de Ana, nu poate sta gânditor, absent. Îşi propuse să reia de la capăt desfăşurarea vizitei, ca să descopere dacă mai este posibil, ce era acel „ceva" care îl frapase.

I se păru că Ana, cu intuiţia ei feminină, îi dăduse „cheia" acestui caz. Întrebarea ei în ceea ce priveşte reacţia fiecăruia faţă de „vestea" primită din partea artistei în legătură cu copilul aşteptat era poate capitală. Ea, în afara faptului că putea să constituie mobilul principal al crimei, ajuta la stabilirea portretului moral, nu numai al artistei, ci şi a asasinului.

— Şedinţa se ridică pentru astăzi! glumi Ana văzându-l gânditor.

— Nu, iartă-mă... mă gândeam...

— Asta zic şi eu... te gândeai de unul singur... râse ea.

— Nu... discutam cu tine... Adică ipotezele... se grăbi el să precizeze, ca să nu fie înţeles greşit. Ce ai vrut să spui prin „prieteni cu bani şi prieteni cu suflet, sau pentru suflet"?

— Raţionamentul... Iartă-mă, nu ăsta este cuvântul... Nu raţionamentul, ci sentimentul... se corectă ea şi continuă: Deci, sentimentul meu este următorul: o femeie este însărcinată. Vrea să scape de copil... De ce? O relaţie care o compromitea? N-are bani să-şi întreţină copilul? Sau, dimpotrivă, vrea să ţină copilul. Asta dintr-un anumit punct de vedere... al unui „tată" nelegitim, ca să zic aşa, sună a şantaj. Viitorul „tată fără voie" se alarmează, declară că este şantajat, face presiuni, imploră, ameninţă. Vrea să scape de perspectiva puţin surâzătoare. S-ar putea însă să fie şi invers: viitorul tată n-are obligaţii, o iubeşte într-adevăr pe viitoarea mamă, acceptă, vrea chiar să

legalizeze situaţia, dar de data asta femeia este aceea care refuză. Ea nu vrea să aibă un copil, vrea să-şi continue viaţa liberă, iar o nouă legătură legală ar împiedica-o. Se mai poate ca femeia, respectiv artista noastră, să n-aibă niciun gând să şantajeze, este într-adevăr îngrozită de perspectiva de a fi mamă, cere ajutorul bărbatului, părerea lui, şi se află în faţa unui refuz din partea acestuia, el dorind să aibă acest copil. Presiunile sunt de data aceasta de alt ordin...

Ana se opri brusc. Acest „sentiment", cum îl numise ea, se desfăşura raţional... Sau „acest raţionament, se desfăşura sentimental". Oricum, acum trebuia să pronunţe sentinţa. Concluzia.

— Şi? întrebă Emil.

— Şi... femeia se sinucide!

Emil ascultase cu atenţie relatarea Anei, avea absolută încredere în intuiţia ei feminină, bazată pe o etică solidă, şi completată de un studiu serios al psihologiei umane. Un studiu multilateral, deloc închistat, deloc preconceput, dovadă diferitele variante prezentate de ea.

Ca şi în cazul cu tatăl ei, în elaborarea faimoasei „variante subiective", care dusese la descoperirea adevărului, la care s-a condus Emil, de la o simplă sugestie a Anei că tatăl ei ar fi trebuit să-i fi lăsat o scrisoare, dacă într-adevăr se sinucisese...

— Deci... Bela Cony s-a sinucis? întrebă el pentru sine, privind-o gânditor pe Ana.

Ea dădu din umeri. Întrebarea precisă cerea un răspuns tot atât de precis. Dar ca să se dea acest răspuns, ar trebui ca mai înainte să se cunoască acest „prieten" de „suflet", acest necunoscut, acest „cineva". Cine dintre cei cinci? Dacă nu un al şaselea?

Emil îşi aduse aminte de o frază din interogatoriul lui Sârbu: „Iubea prea mult viaţa ca să se sinucidă!" Dar mai erau şi celelalte mărturii care reprezentau o femeie care într-adevăr iubeşte viaţa, râde, se joacă cu toţi, se poartă

„ca o fetiţă de şaisprezece ani”. Sinuciderea era exclusă!

— Cine crezi că adună cele mai multe date dintre cei cinci? întrebă Emil.

— Date în ceea ce priveşte apropierea sufletească de artistă?

— Evident.

— Până acum, Filip Cosma. Nu uita că n-a ascuns faptul că a iubit-o, că s-a interesat după moartea ei de soarta fiicei artistei, că îi făcea „morală”, încercând s-o smulgă din viaţa pe care o ducea...Filip Cosma o iubea...

— Deci, nu putea s-o ucidă!

— Nu se ştie... spuse Ana încet. El o iubeşte, ea vrea să-şi continue viaţa...

Se opri. Discuţia lor degenerase din nou.

Simţi şi Emil acest lucru şi nu insistă.

— Azi pe cine mai vizităm? schimbă vorba Ana.

— Pe nimeni! Reflectăm...

— De altfel, nu ne-a mai rămas decât domnul Papadat!

— Dacă ai vrea... începu Emil.

— Oh! Da! Ştiu! Treaba cea mai grea pentru subalterni! îl întrerupse ea. Dacă aş vrea să mă duc la doamna Papadat s-o întreb de relaţiile soţului ei mort? Mersi!

— Nu... nu m-ai înţeles... Nu s-o întrebi... nici nu trebuie să încerci un interogatoriu... ar fi inutil... Ne interesează numai dacă ştie că soţul ei fusese şantajat. Nimic altceva. Nicio întrebare care s-ar referi la stabilirea unei eventuale vinovăţii a lui Papadat. M-ai înţeles acum? întrebă Emil cu o voce mieroasă.

Ana râse.

— O, nu, maestre... Nu trebuie „să-ţi îndulceşti vocea” ca să mă înduplec! N-am ce face! oftă ea. Ordinul e ordin! Mă duc la doamna Papadat!

În clipa aceea sună telefonul.

— Domnul Emil? întreba o voce bărbătească de la capătul celălalt al firului.

— Da... eu... făcu Emil căruia vocea i se păru cunoscută.

Cine e la aparat, vă rog?

— Căpitan Ornaru! Vezi matale că te-am găsit?

— Ce faceţi, domnule Ornaru?

— Sunt la Bucureşti şi m-am gândit să-ţi dau un telefon. Am venit cu rabla mea pentru provizii! O listă de la nevastă-mea, şi una din partea mea personală: cârlige, fire de nailon...

— Cum merge cu pescuitul? întrebă Emil cu senzaţia că acest telefon din partea lui Ornaru nu era numai de curtoazie.

O mică ezitare din vocea lui, abia perceptibilă, mărturisea că Ornaru telefonase ca să spună ceva, ceva important.

— Pescuitul merge! Crapul n-a început încă... Când mai veniţi pe la mine? Desigur, cu domnişoara...

— Dacă ne invitaţi, venim! Oricând!

— Duminică?

— Duminică, fu de acord Emil.

— Bun, făcu celălalt şi se opri.

— Ce-aţi vrut să-mi spuneţi? încercă Emil

— Ah, poliţiştii ăştia, râse Ornaru. Nu sunt în stare să-şi închipuie că un telefon primit nu poate să aibă un alt scop decât o simplă invitaţie. Ornaru tuşi la telefon şi reluă: Ei bine, în afară de invitaţie, pe care v-o fac din toată inima, n-am nimic de adăugat.

— Pot să vă întreb eu ceva?

— Asta, adică întrebarea depinde de dumneata. Răspunsul depinde de mine! râse fostul căpitan de cavalerie.

— Aţi fost şantajat atunci? Mă înţelegeţi ce vreau să spun...

— Şantajat? Hm... Desigur, înţeleg... Da... am fost... dar mă obişnuisem pentru că a fost pentru a doua oară. Mă înţelegi şi dumneata pe mine ce Vreau să spun? râse Ornaru.

— Pot să încerc încă o întrebare?

— Încearcă!

— Aţi avut vreodată un „Colt 32?”

— Nu, domnule. N-am avut. De fapt... „Colt”-urile fuseseră introduse în ţara noastră odată cu reorganizarea poliţiei după sistemul englez, dacă-mi aduc bine aminte... Dar, lasă-mă, domnule, cu aceste întrebări! Duminică facem o saramură? Asta să-mi spui.

— Asta depinde de dumneavoastră.

— Are balta peşte! conchise fostul căpitan. Vă aştept, deci... de dimineaţă...

— De ce? se miră Ana, după ce Emil relatase replicile lui Ornaru, pe care ea de altfel le intuise, după răspunsurile sau întrebările puse de Emil. Omul poate, într-adevăr, n-a dat telefon decât pentru a ne invita le el. Pentru ce să-l bănuim?

— Ai dreptate.

O BĂTRÂNĂ DIN „ALTĂ LUME”

Ana Voinea se plimbă câteva minute prin Piaţa Rosetti, înainte de a se decide să urce la fostul hotel „Titanic”, pentru a se întâlni cu doamna Papadat.

Se gândise de câteva ori de când începuse această anchetă.

„Avem dreptul să scormonim în viaţa oamenilor pentru un caz petrecut cu atâţia ani în urmă? Da. Emil spune că trebuie găsit *adevărul.* La asta avea dreptate. Şi ce-o să facem acum, după douăzeci de ani cu acest... *adevăr*?”

„Aceasta este o altă problemă”... îşi aducea ea aminte răspunsul lui Emil.

Şi iar se întreba:

„Ce importanţă poate să aibă descoperirea asasinului, acum, azi?”

Răspunsul îl dădea tot ea, în dorinţa de a dovedi

„folositoare” frământarea ei şi a lui Emil:

„Are importanţă. Una de ordin etic: printre noi se află un asasin. Bea din acelaşi pahar cu noi, mănâncă din aceeaşi pâine, împarte cu noi strada, parcul, soarele! Poate chiar este un păzitor al moralei! Trebuie demascat! Trebuie demascat! Trebuie demascat!”

Repetă de câteva ori în mintea ei fraza, ca să se convingă că nu mai poate să se plimbe nehotărâtă prin Piaţa Rosetti, ci trebuie imediat să urce la doamna Papadat.

Ceea ce şi făcu.

Fostul hotel „Florida” era transformat, cum de altfel ştia şi Ana, în cămin pentru studenţi străini care urmau cursurile mai multor facultăţi din Bucureşti. Într-un anumit număr de camere, locuiau şi câţiva studenţi români, ca să-i ajute pe colegii lor în însuşirea cu mai multă uşurinţă a limbii române.

Încă de la intrare, Ana se întâlni cu câţiva dintre studenţii de toate culorile, care dădeau un aer specific acestui colţ al Bucureştiului.

Portarul o privi de sus până jos cercetător.

— Sunteţi studentă?

— Nu, nu sunt studentă...

— Atunci, n-aveţi voie să urcaţi! spuse portarul cu tonul obişnuit al tuturor portarilor care seamănă cu al şefilor supremi, fără să aştepte să afle scopul vizitei Anei. Numai studenţii au dreptul, continuă el.

— M-aţi întrebat mai întâi pe cine caut? i-o tăie scurt Ana, şi adăugă: La ce etaj locuieşte doamna Papadat?

— Cine? holbă ochii portarul.

— Doamna Papadat! repetă Ana calmă.

Portarul o privi pe Ana mirat. Faptul că cineva se interesa de această doamnă părea a fi un eveniment.

— La ultimul etaj, o informă portarul, neîncetând s-o privească aproape uluit.

— Mulţumesc, spuse Ana şi începu să urce, pentru că

liftul era scos din funcţiune.

Era, poate, o măsură... organizatorică, care să dezvolte condiţia... fizică a tinerilor studenţi!

— Sunteţi o rudă? nu rezistă portarul tentaţiei.

Ana răspunse cu o mişcare a capului, nedefinită, care putea fi luată drept un răspuns afirmativ, precum de altfel, putea foarte bine să fie şi o negaţie.

— Doamna Papadat e bolnavă de câteva zile, îi strigă portarul de la capătul scărilor. Numai doctorul vine la ea.

Informaţia aceasta complica sarcina Anei. Să vii la o femeie bătrână cu nişte întrebări indiscrete, şi să fie şi bolnavă...

La ultimul etaj găsi o femeie de serviciu care făcea ordine în odăi.

— Care este camera doamnei Papadat? o întrebă Ana.

Femeia de serviciu avusese aceeaşi reacţie ca şi portarul. În sfârşit, după ce o privi bine, îi arătă o uşă.

— E bolnavă.

— Ştiu... răspunse Ana.

— Sunteţi, doctor?

— Aşa ceva...

— Săraca bătrână... mormăi femeia pentru sine.

Ana bătu în uşă. Nu răspunse nimeni. Mai bătu odată.

— Intraţi, o sfătui femeia de serviciu. Nu prea aude. Numai să nu vă speriaţi... este o mizerie înăuntru!...

— Nu vine nimeni să-i ajute?

— Parcă primeşte pe cineva? dădu din umeri femeia. De câte ori n-am rugat-o să mă lase să-i fac curăţenie... Aşa, fără bani... Nu vrea... Numai pe doctor îl lasă să intre... Mai vine din când în când o rudă de a ei... O bătrână, continuă femeia cu informaţiile şi termină: Ce să-i faci... asta-i viaţa...

Ana deschise uşa şi intră.

La început i se păru că nu este nimeni în odaie. Avusese deodată impresia că se afla într-un depozit de consignaţie părăsit demult, murdar, în care se aflau claie peste

grămadă diverse vechituri. O întâmpină un miros neplăcut, de aer închis. Auzi o respiraţie grea, sacadată. Întoarse capul. Pe un pat vechi, de metal, cu spătar înalt, împodobit cu doi îngeraşi de bronz înnegrit, parcă se mişca ceva.

Ana făcu doi paşi în odaie, în vârful picioarelor.

Un cap mic, de culoare gălbuie, înconjurat de un păr alb, nepieptănat, cu doi ochi, încă vii, chiar vioi, ieşea de sub o plapumă imensă.

Un miros puternic de camfor, de spirt, de aer închis.

Dezordine.

Un birou „Louis XV”.

O gravură „Jiquide”.

Un mic covor persan de un albastru ireal.

Un fotoliu de piele de birou, uzat.

Un dulap masiv „Bidermeyer”.

Într-un colţ o grămadă de diferite lucruri, acoperite cu un pled militar, de campanie, ars pe alocuri.

Portretul unui om viguros, cu o mustaţă enormă.

O cupă de argint murdară, pe care nu se mai vedea inscripţia care imortaliza data şi motivul înmânării ei. Dumnezeu ştie de unde apărută, trona la cel mai înalt nivel al odăii, pe dulap.

O noptieră ordinară, decolorată.

Perdele de dantelă, rupte. Murdărie.

Şi mirosul. Mirosul de spirt şi de camfor şi de aer închis.

O uşă, cu lacul de lângă clanţă înnegrit. Un negru care se decolora treptat.

Şi capul. Capul acela pământiu, ieşit de după plapuma imensă, înaltă, ca din pământ.

După o uşă, probabil o mică bucătărioară şi baie.

— Bună ziua...

Niciun răspuns.

Ana stătea în faţa uşii, înregistrând fugitiv impresiile.

— Am aflat că sunteţi bolnavă.

Niciun răspuns. Numai ochii bătrânei au privit-o cu un oarecare interes. O lumină s-a aprins şi s-a stins repede.

— N-aş vrea să vă deranjez...

Bătrână tăcea.

Ana mai stătu nehotărâtă în faţa uşii închise, cu pardesiul ei bleu, care aducea de afară o undă de aer proaspăt. Mai făcu un pas în interiorul odăii. Nicio reacţie, niciun cuvânt.

— Am venit de la... de la... Policlinica din cartier.

Niciun interes.

Ana privi în jur, gata să plângă. Nici ea nu ştia pentru ce anume voia să plângă.

— Vă simţiţi mai bine?

Ana simţi un nod în gât. O senzaţie nedefinită de singurătate în urma unei catastrofe. În picioare, în mijlocul acestei încăperi triste, simţea că pluteşte, undeva în gol, fără rost, fără ţintă.

Se stăpâni.

— Trebuie să fac ceva... îşi spuse. Privi în jur. Această a doua privire nu mai avea caracterul unei înregistrări senzoriale. Era o privire critică.

Şi deodată se hotărî.

Îşi scoase pardesiul iute, reproşându-şi, parcă, cum de putuse să stea până acum, şi-l aruncă pe fotoliul de piele. Îşi frecă mâinile cercetând. Cu privirea în jur, apoi se îndreptă repede spre fereastră. Trase storurile şi le deschise.

Aerul năvăli în odaie aducând un miros de ploaie.

Ana se mai uită în jur. Aştepta o reacţie din partea bătrânei. Din nou nimic. Se apropie de ea. Îşi puse mâna pe fruntea ei. Bătrâna avea temperatură. Ce mai putea să ardă în acest corp fără vlagă?

Doamna Papadat o privea în continuare cu ochii ei cândva ochi. Şi din nou nimic. Ana prinse curaj. Deschise uşa din bucătărie. Începu să facă ordine metodic, ca şi cum ar fi cunoscut casa aceasta demult. Mătură, şterse praful, spălă noptiera, aruncă câteva borcane de compot dietetic găsite sub pat.

Într-o jumătate de oră, odaia bătrânei arăta altfel, în orice caz, o oarecare ordine fusese pusă în îngrămădeala de lucruri rămase de pe vremuri, când „grecul” făcea cadouri brăţări de aur cu diamante, care puteau să coste chiar şi viaţa cuiva.

Voia să mai facă ceva. Să-i fiarbă bătrânei un ceai... Într-un dulăpior ticsit de cutii goale, singurul lucru pe care îl găsi era o cutie de ceai de mentă. Înţelese că ceaiul de mentă este poate preferinţa bătrânei. Puse ibricul pe un reşou care se afla pe un taburet şi până să fiarbă apa spălă ceştile.

Îi aduse ceaiul de mentă bătrânei. Puse ceaşca aburindă pe noptieră pe care o şi spălase cu puţin mai înainte şi o mângâie pe bătrână pe frunte, zâmbind.

A zâmbit şi ea? Ar fi fost o minune! Ceva sclipi în ochii ei. Nu se poate, spune în „privirea ei”.

Se aşeză pe patul bătrânei, luă ceaşca şi îi dădu cu linguriţa ceai. Bătrână deschise gura. Ana zâmbi. Când bău tot ceaiul, uşa odăii se deschise şi intră un bătrân aproape de aceeaşi vârstă cu doamna Papadat, slab, negricios, purtând un costum negru, uzat, lucios.

Se miră văzând în odaie o persoană străină. O privi pe Ana fără să vorbească. Se duse, direct la căpătâiul bătrânei, îşi vârî mâna sub plapumă şi scoase mâna femeii. Îi luă pulsul consultându-şi un ceas enorm de buzunar. Bătrână îl privea mereu tăcută. Doctorul îşi vârî ceasul în buzunar, tuşi şi o întrebă pe Ana.

— A vorbit?

— Nu, făcu Ana cu capul.

— De două zile este aşa... apoi către bătrână: Ei, cum merge, Aspasia? Mă aştepţi şi pe mine sau pleci singură?

Gluma macabră o înfioră pe Ana.

Doctorul râse. Un râs hârâit care se transformă într-o tuse tabagică.

— Eşti rudă, ceva...? o întrebă el.

— Nu, răspunse Ana din nou cu capul. Tresări. Se

obişnuise de jumătate de oră cu acest joc mut. Nu, spuse tare. Şi apoi mai încet: E foarte bolnavă?

— Are aproape 75 de ani, fu răspunsul doctorului.

— Şi stă aşa... singură...

— Cu cine să mai stea? A ajuns clipa când omul nu mai vrea nimic... Nimic şi pe nimeni... Doctorul îşi freca mâinile: Aşa...

Rămase câteva clipe absolut nemişcat, de parcă încerca să distingă ceva, un zgomot abia perceptibil, care venea din depărtare. Parcă uitase că mai trăieşte, că există, că a venit la o vizită medicală în această odaie cu aspect de consignaţie.

Apoi tresări. Privi în jur şi în sfârşit, se uită la Ana.

— Aşa... făcu din nou, iar apoi, vioi, întrebă: Eu vin aici de două ori pe zi... Din când în când vine şi nevasta mea şi-i ţine de urât... Dumneata de unde eşti?

— Sunt de la Circumscripţia sanitară.

— Foarte bine... foarte bine... mormăi bătrânul. Cum te-a primit?

— Nici n-a vorbit.

— Ştie ea să primească şi pe tăcute! exclamă bătrânul, iar apoi către femeie: Nu-i aşa, Aspasia? Dacă nu voiai, o dădeai afară cu o privire! Nu-i aşa?

Bătrână a zâmbit din nou?

— Azi, mâine, vine fiica ei din Grecia... o informă bătrânul pe Ana. Dacă pleca şi bătrână odată cu ea, n-ar fi rămas singură ca o creangă fără copac. Dar n-a vrut... cică să fie aici unde este îngropat Papadat... Hm... Asta-i... Deci, de la circumscripţie?

— Da, făcu Ana cu capul.

— Înseamnă că i-ai plăcut Aspasiei, fu de părere bătrânul doctor, şi o privi cercetător, vrând parcă să descopere şi el motivul pentru care doamna Aspasia a acceptat această intrusă. N-ar fi rău să trimiteţi o infirmieră... fu de părere doctorul.

— Da... am să vorbesc la Circumscripţie... şopti Ana.

Doctorul privi din nou în jur.

— Dumneata ai făcut ordine?

Ana dădu afirmativ din cap.

— Bine... mai miroase a casă de om... Sper că nu te-ai atins de cupă! spuse apoi bătrânul doctor, arătând cupa de argint care trona pe dulap.

— Nu... n-am atins-o! răspunse Ana mirată.

— Dacă puneai mâna pe cupă te-ar fi dat afară! Cu siguranţă! râse bătrânul cu râsul lui. Şi către bătrână: Nu-i aşa, Aspasia?

Bătrână îl privi cu ochii larg deschişi.

— Fără discuţie că te dădea afară! repetă bătrânul cu acelaşi râs... O câştigase grecul la o cursă... Avea un cal de curse pur sânge: Bela... Şi din nou către bătrână: Îţi aduci aminte, Aspasia?

Numele calului care i-adusese lui Papadat cupa de argint, îi aminti Anei că vizita ei la bătrână avea un scop. Desigur, nici nu mai putea fi vorba de continuarea anchetei.

— Să plec... spuse ea pentru sine. Se apropie de bătrână, îi mângâie fruntea: Bună ziua... şi sănătate.

— Să mai vii... o invită bătrânul... Dacă te-a acceptat, să mai vii...

Ana plecă. De la florăria din colţ dădu un telefon lui Emil care aştepta în birou veşti.

— Ei, cum a fost? întrebă el.

— Nu mă întreba... Te rog, nici să nu mă întrebi. Bine? îl rugă Ana.

Emil înţelese.

— Şi te mai rog să aranjezi să vină la ea un doctor şi o infirmieră... Dă un telefon undeva... unde ştii...

— E foarte bolnavă? se interesă Emil.

— Are aproape 75 de ani! se trezi Ana dând acelaşi răspuns pe care îl primise ea cu puţin mai înainte de la bătrânul doctor.

— Eu aş pleca la Ploieşti... La Paul Mihăileanu... Vrei să

vii cu mine? întrebă timid Emil, simţind că fata fusese impresionată de această vizită.

— Nu... Nu te supăra. Azi îmi iau concediu! încercă ea să glumească. Vorbim mâine... Bine?

— Bine.

Ana ieşi din florărie. Se răzgândi însă şi se reîntoarse. Cumpără un trandafir roşu din serele Leordeni. Şi-l prinse pe butoniera pardesiului ei.

Afară era în continuare explozie de raze.

În ureche îi răsuna încă vocea doctorului, poate mai bătrân şi mai bolnav decât clienta lui...

„Ei, cum merge, Aspasia? Mă aştepţi şi pe mine, sau pleci singură?”

DE VORBĂ CU PRIMUL ANCHETATOR

„Mercedes”-ul negru îl ducea pe Emil spre Brazi cu o sută douăzeci pe oră. Şoferul încercă de câteva ori să deschidă o discuţie, cu Emil, dar în zadar. Spuse şi un banc, ultimul despre olteni, dar nimic. Nici relatarea unei noutăţi „de meserie”, un cadavru găsit în pădurea Băneasa, nu făcuse vreo impresie pasagerului său. Şi, în sfârşit, tăcu.

Emil nu era în apele lui, pentru că fusese nevoit să plece fără Ana.

Înţelegea că se întâmplase ceva care o impresionase în casa doamnei Papadat. O femeie în vârstă, desigur bolnavă, desigur pe moarte, desigur... Dar adevărul, adică întreaga atmosferă a acelei odăi din fostul hotel „Florida” n-ar fi putut să o ghicească. Iar Ana n-ar fi adus niciodată vorba despre asta.

Pe nesimţite distanţa fusese înghiţită de motorul puternic.

— Coborâţi aici? îl trezi vocea şoferului. Emil observă că

ajunseseră deja în faţa distileriei.

— Da, aici.

— Vă aştept?

— Nu, fu din nou răspunsul... Găsesc eu o maşină de ocazie.

Şoferul dădu din umeri şi porni din nou motorul.

Emil arătă portarului legitimaţia şi pătrunse în interiorul distileriei.

Voia să se plimbe mai întâi prin labirintul de ţevi strălucitoare, ca să câştige timp pentru a-şi pune în ordine gândurile.

În raportul său, cu care încheia dosarul, fostul anchetator notase:

„... Faptele care atestă crima, şi, deci, existenţa unui ucigaş sunt următoarele:

1. Cele două ceşti de cafea care dovedesc că Bela Cony avusese o vizită la ora aceea înaintată. Vizitatorul necunoscut nu a lăsat urme, având grijă să şteargă amprentele, atât de pe ceaşca cu cafea şi paharul de apă, cât şi de pe celelalte obiecte de care eventual s-a atins. Desigur, necunoscutul îndepărtând amprentele n-a intenţionat să mascheze asasinatul cu aparenţele unei sinucideri. Dovadă este existenţa ceştii şi paharului din care s-a servit în timpul discuţiei cu Bela. Pe el nu l-a interesat decât dispariţia indiciilor care ar fi putut să-l trădeze.

2. Urmele din curtea casei, urmele lăsate pe pervazul ferestrei adeveresc declaraţia martorului care susţine că văzuse pe cineva ieşind din acea casă după ora unu noaptea. Aceste urme nu au putut fi identificate.

3. Contuziile uşoare de pe antebraţul drept, cel care ţinuse revolverul, observate la autopsie, deşi foarte slabe, pot fi interpretate ca fiind produse în urma unei lupte, foarte scurte, puţin violente, dar nu se poate afirma cu convingere acest lucru.

4. Legat de punctul trei, se pot interpreta şi amprentele

foarte apăsate ale victimei, lăsate pe revolver. Se poate presupune că agresorul îi strânsese mâna victimei, mâna care ţinea revolverul. Se poate presupune că necunoscutul ţinea strâns mâna victimei, îndreptând revolverul spre pieptul ei. De altfel, expertiza medico-legală remarcă existenţa unui unghi aproape de nouăzeci de grade între ţeava revolverului şi pieptul victimei. Este adevărat că această„poziţie de tragere” este foarte *incomodă* pentru un sinucigaş, aproape imposibilă de realizat, fapt care confirmă că cineva forţase mâna victimei în clipa când s-a tras. De obicei, unghiul în cazuri de sinucidere, nu este drept, ci un unghi deschis, formând o traiectorie oblică.

5. Poziţia cadavrului găsit este şi ea discutabilă. Se poate presupune că această poziţie fusese determinată de ultimele spasme, însă este mai mult ca sigur faptul că, moartea fiind instantanee, victima căzuse drept în braţele agresorului, iar dânsul o depusese jos.

— Toate acestea ne creează convingerea că nu este vorba de o sinucidere, ci de o crimă. Cu toate că indiciile din punctul patru pot fi contestate prin argumentul că, în acest caz, urmele de luptă ar fi trebuit să fie mai evidente, în urma unei rezistenţe mai violente din partea victimei.

— Este într-adevăr, un caz neobişnuit, unic în analele criminalisticii.

— Mobilul nefiind prădarea victimei, s-a dovedit că din casă nu lipseşte nimic, ne-am îndreptat cercetările între cunoscuţii artistei. A ieşit în evidenţă faptul că artista Bela Cony avusese relaţii în ultima vreme cu cinci bărbaţi, care ar fi avut un mobil de ordin erotic, sentimental, cum au recunoscut ei înşişi la interogatoriu. Nu este mai puţin adevărat că fiecare posedă câte un alibi foarte slab. Indiciile existente fac imposibilă identificarea asasinului.

Încă odată, Emil observă că raportul interpreta indiciile în mod just nu numai din punct de vedere strict profesional, ci dovedea o intuiţie remarcabilă. Pe de altă parte, Emil fu nevoit să constate aceeaşi tendinţă a

anchetatorului de a încurca într-un fel faptele, descurcându-le! Vorbea de faptul că agresorul „a ţinut mâna victimei”, îndreptând ţeava revolverului spre pieptul ei, observând în acelaşi timp că, într-un asemenea caz, victima ar fi trebuit să opună o rezistenţă, fapt care ar fi lăsat evident urme de luptă.

„Una caldă, una rece!” gândi Emil, plimbându-se prin curtea rafinăriei.

Şi aceeaşi întrebare.

„Ce l-a făcut pe anchetator să părăsească ancheta”?

Textul demisiei lui era scurt:

„Domnule ministru!

Subsemnatul Mihăileanu Paul, comisar în Prefectura Poliţiei Capitalei, vă rog să-mi primiţi demisia din această funcţie...”

Niciun motiv invocat! Nici măcar cel obişnuit de „sănătate”.

Mihăileanu nu voise să mintă, pretextând un oarecare motiv.

Emil nu întrebase nimic pe nimeni despre Paul Mihăileanu. Nu mersese pe calea obişnuită „a cadrelor”. Voia să aibă o părere proprie despre acest anchetator, foarte apreciat pe atunci, dar care nu putuse să ducă la bun sfârşit această anchetă importantă cine ştie din ce motive. De fapt, ce voia să mai afle Emil de la Mihăileanu? Amănunte? Şi le-ar fi amintit după atâţia ani? Mai mult ca sigur. O afacere pentru care şi-a riscat întreaga carieră nu poate fi ştearsă din minte.

Şi ce mai voia? Motivul pentru care abandonase „afacerea Bela Cony”? Trecuseră deja mulţi ani, acum putea să spună orice motiv voia...

Şi încă ceva trebuia să-l întrebe. Dar acest ceva scăpa întotdeauna. Ca un cuvânt pe care îl cauţi, eşti gata să-l găseşti, ţi se pare că acum, iată, ai să-l pronunţi, şi-l pierzi din nou...

— Unde este biroul jurisconsultului? întrebă Emil la

intrarea în clădirea direcţiei.

— Sus... la etaj... îi răspunse o femeie.

Emil urcă scara. Străbătu un culoar lung, luminos, căutând cu privirea tăbliţa „Consilier juridic”. A găsit-o. Îşi scoase ochelarii, îi aburi, le şterse bine lentilele şi bătu în uşă.

— Intră!

Un bărbat înalt, bine făcut, aproape de cincizeci de ani, cu păr albit brutal şi inegal pe alocuri, o faţă plăcută, fără riduri, arsă de soare. Alura unui bărbat căruia îi place sportul. Şi ochii...

Da! Ochii lui Mihăileanu îi făcură o impresie deosebită. Ochii de un albastru deschis şi foarte vii. Brusc avu impresia că îl mai văzuse undeva pe acest om. Da, desigur. Aceşti ochi nu poţi să-i uiţi.

„O, da, îşi spuse în gând, fotografiile din ziar.”

Îşi adusese aminte că îl impresionase din prima clipă portretul lui Mihăileanu publicat în diverse ziare. Fotografia parcă era fără ochi, atât de şterşi păreau ochii anchetatorului în fotografia alb-negru, din cauza culorii lor prea deschise. Dar asta era? De acolo îl cunoaşte? Nu... Îl mai văzuse undeva. Unde?

— Pe cine căutaţi?

„Da... şi vocea lui e foarte plăcută...” gândi Emil.

— Domnul Mihăileanu? întrebă el.

— Da... eu... îl privi Paul Mihăileanu, cu curiozitate.

Bărbatul din faţa lui purta un costum bleu, foarte bine croit, cămaşă albă, imaculată, cravată neagră, care lui Emil îi păru stranie.

Mihăileanu se ridică.

— Luaţi loc.

Biroul lui Mihăileanu era mobilat simplu. Un birou modern, două fotolii, un fişier de fier. Biroul era plin de dosare, dar puse în ordine. În colţ, un scăunel pe care se afla un reşou, două cutii de ceai, într-una din ele se afla probabil cafeaua, iar în cealaltă, zahărul, dacă s-ar judeca

după trei ceşti de cafea, groase, de un alb lăptos.

— Căpitan Emil Bunea, dădu el mâna cu Mihăileanu.

Mihăileanu a tresărit? Cel puţin aşa i se păruse lui Emil, pentru o fracţiune de secundă. Ca faţă de ceva aşteptat. Pentru că imediat, Mihăileanu se regăsi.

— Îmi pare bine.

Parcă îl aştepta.

„Mă aştepta?... se întrebă Emil. Cineva îl anunţase pe Mihăileanu că miliţia se interesa de cazul Bela Cony? Cine? Filip Cosma? Ornaru?”

Fostul căpitan îi mai telefonase lui Emil ca să-i spună ceva, dar se răzgândise. Ionescu? Actorul? Cineva îl informase, în orice caz.

— O cafea? întrebă Mihăileanu şi fără să aştepte răspunsul se ridică, băgă reşoul în priză şi puse ibricul pe el.

Emil se hotărî să vorbească, deschis, cu fostul comisar.

— Aţi aşteptat vizita mea? întrebă el brusc.

Mihăileanu, care era preocupat să dozeze cantitatea de cafea şi zahăr, întoarse brusc capul. Apoi îşi văzu de treabă, ca şi cum nu ar fi intervenit nimic.

Emil nu mai insistă. Îl lăsa pe fostul anchetator să se obişnuiască cu prezenţa lui în birou. Se ridică şi privi pe fereastra biroului forfota din curtea distileriei.

Mihăileanu aduse cafelele şi le puse pe birou.

— Nici nu v-am întrebat cum o beţi... surâse el.

— Oricum...

— Pentru mine preparatul cafelei constituie un ritual, recunoscu Mihăileanu.

Se aşeză. Emil mai stătea în faţa ferestrei.

— Da... vă aşteptam... răspunse abia acum Mihăileanu.

— Filip Cosma? întrebă Emil fără să se întoarcă.

— Nu... răspunse Mihăileanu. Şi vă rog să nu mă întrebaţi. N-am să vă răspund.

— Înţeleg... recunoscu Emil şi veni să se aşeze. Un om care şi-a sacrificat cariera ca să acopere pe cineva, să se

apuce să facă confidenţe la douăsprezece fără un minut!

— Pentru ce vă ocupaţi de moartea Dinei Coman? se interesă Paul Mihăileanu.

— Se apropie împlinirea a douăzeci de ani... spuse Emil luând ceaşca de cafea.

— E nevoie de arestarea asasinului, după atâţia ani? Tocmai acum când... începu Mihăileanu o frază, dar o lăsă neterminată.

Emil nu răspunse. Se mulţumi să dea din umeri. Sorbi din cafeaua pregătită de Mihăileanu.

— Foarte bună! spuse.

— Sunt specialist, zâmbi fostul anchetator.

Emil nu-l privea.

— Aş vrea să discutăm ceva din cele cinci puncte din raportul dumneavoastră, reluă el.

— Da... se poate... asta se poate...

— Sper că vă aduceţi aminte?...

— Un om care şi-a riscat cariera, ca să folosesc vorbele dumneavoastră, nu poate decât să-şi aducă aminte de toate detaliile... răspunse Mihăileanu serios.

— Înainte de asta o întrebare: dumneavoastră aţi ştiut din prima clipă că este vorba de o crimă?

— Da... recunoscu Mihăileanu.

— Pentru ce aţi început interogatoriile abia a doua zi?

— Unele cercetări le începusem mai înainte, ocoli răspunsul direct fostul anchetator.

— După ce ziarele începuseră să facă scandal...

— Un singur reporter pusese un semn de întrebare.

— Şi acum, în legătură cu cele cinci puncte. Mă interesează în special observaţia dumneavoastră în legătură cu traiectoria glonţului. Aţi scris că cineva i-a ţinut mâna...

— Da... unghiul de tragere era evident... Nu puteam, n-aveam dreptul să mă înşel în această privinţă.

— Şi mai departe aţi încercat să retractaţi...

Mihăileanu făcu o mică pauză şi-l privi atent.

— Da... am încercat să retractez... Am zis, se poate şi aşa, dar realitatea poate fi cu totul alta... O ipoteză...

— Şi totuşi, era o ipoteză logică... insistă Emil.

— Da, dar la fel de logică putea fi şi cealaltă ipoteză... Dina Coman ar fi trebuit să se apere...

Emil îl privi gânditor. Acest dialog cu Mihăileanu îl ajuta să pătrundă mai bine în iţele cazului.

— Recitind dosarul, am avut impresia că aţi încurcat cu bună ştiinţă datele, ca să-l acoperiţi pe adevăratul vinovat, spuse Emil.

— Da... impresia dumneavoastră este justă...

Emil nu observă nicio undă de ironie. Mihăileanu a răspuns pur şi simplu direct, sincer.

Paul Mihăileanu răspundea sincer la toate întrebările lui. Adică, mai bine-zis, nu făcea decât să confirme observaţiile lui Emil. El era sigur că dacă l-ar fi întrebat direct: „Filip Cosma era asasinul?" fostul anchetator ar fi răspuns sincer. Dar, numai dacă îl întreba direct. Mihăileanu, de la sine putere n-ar fi spus-o niciodată. Trebuia ca el să indice soluţia pentru ca Mihăileanu să fie silit s-accepte. Cine însă dintre cei cinci? Sau un al şaselea?

Din documentele vremii nu putea trage nicio concluzie în legătură cu existenţa acestui al şaselea. Ar trebui probabil să citească ziarele apărute cu multă vreme înainte de crimă şi, îndeosebi, „rubrica mondenă". Ar fi descoperit alături de numele dansatoarei, multe alte nume care i-ar fi sugerat ceva.

Elena Farcaş spusese că Bela Cony avusese unele relaţii ţinute foarte secret. Persoane sus-puse care nu voiau să se compromită cu o artistă de cabaret, dar care nu ezitau să se întâlnească cu ea pe ascuns.

Ce să-l mai întrebe pe Mihăileanu? Nimic. Îl privi din nou.

Şi totuşi, omul acesta, cu toată alura lui de bărbat „bine" îmbrăcat impecabil, răspândea parcă un aer trist în jurul

lui. Ochii? Ridul acela adânc care pornea de la rădăcina nasului, urcând până la jumătatea frunţii? Da... Şi părul... Şi buzele... Şi mâinile. Degete lungi, cu unghii îngrijite.

— Cred că n-am ce căuta aici, zâmbi stingherit Emil.

— Îmi pare foarte rău... spuse Mihăileanu. Dar trebuie să mă înţelegeţi. Nu pot să vă fiu de folos cu nimic... Vă rog să mă iertaţi... Mă înţelegeţi? implora parcă Mihăileanu.

— Vă înţeleg...

Emil se ridică. Nu avea niciun rost să insiste.

Se ridică şi Mihăileanu. Părea într-adevăr jenat. La un moment dat parcă a vrut să mai adauge ceva. Renunţă. Deschise braţele a neputinţă...

— Îmi pare rău! repetă.

— Vă salut, spuse Emil.

— Sincer vă rog să mă iertaţi, insistă Mihăileanu.

Emil ieşise din biroul fostului anchetator cu senzaţia că se grăbise să plece. Poate de jenă? Dacă mai stătea câteva minute? Mai mult ca sigur, la câteva zile după prescripţia legală a cazului, Mihăileanu o să-l caute singur să-i explice atitudinea lui, şi poate să-i dezvăluie fapte senzaţionale.

Cobora scara când auzi paşi grăbiţi în urma lui. Întoarse capul. Era Mihăileanu.

— Mă scuzaţi o clipă. Am uitat să vă întreb. Aţi venit cu maşina?

— Da... dar i-am dat drumul şoferului. Credeam că am să stau mai mult.

— Tocmai... Când aţi plecat m-am gândit să vă întreb dacă aveţi cu ce vă întoarce la Bucureşti.

— Hotărâsem să plec cu autostopul.

— Vă duc eu, se oferi Mihăileanu. E trei jumătate... E timpul să plec şi eu... Dacă mă aşteptaţi trei minute...

— Da... vă mulţumesc.

— Vin imediat, adăugă Mihăileanu şi începu să urce scările.

Emil îl aşteptă la ieşire. O să-i spună ceva Mihăileanu? O

să-i dezvăluie acum, în sfârşit, numele asasinului?

Speranţele lui se dovediseră nerealiste.

Mihăileanu avea un Fiat 850. Tot drumul spre Bucureşti n-au discutat decât despre lucruri fără însemnătate. Emil se decise să nu-l mai întrebe nimic şi se ţinu de această hotărâre.

— Sunteţi căsătorit? fu singura întrebare a lui Emil, care observase că fostul anchetator nu poartă verighetă.

— Nu... nu sunt... răspunse Mihăileanu.

Lui Emil i se păru că răspunsul întârziase.

O NOUĂ ÎNTÂLNIRE CU DOAMNA NEAGU ŞI CU SOŢUL EI

Ana intră aproape pe nesimţite în birou, spuse „bună ziua”, îşi scoase pardesiul, apoi se aşeză într-un fotoliu foarte preocupată de un articol pe care începuse să-l citească în autobuz. Emil aplecat peste un maldăr de hârtii încerca să le pună în ordine. Au stat mult timp, evitând fiecare privirea celuilalt, fără să scoată o vorbă, o bună bucată de vreme. Fiecare se gândea la întâlnirea pe care o avusese în ajun.

Cineva, totuşi, trebuia să ia iniţiativa, să înceapă discuţia.

Şi Ana fu aceea.

— Ce-ai făcut? îndrăzni în sfârşit ea.

— Te rog, nu mă întreba, răspunse Emil tot pe gânduri.

Ana îl privi bănuitoare.

— Îmi plăteşti cu aceeaşi monedă... constată ea.

Emil se grăbi s-o asigure!

— Ah, nu! Să nu crezi că asta e o replică la răspunsul tău de ieri. Nu, nu este o răzbunare! Îţi spun sincer că nu sunt deloc mulţumit de întâlnirea de ieri.

— Cum arată Mihăileanu?

— Bine.

Prea puţin spus, dar Emil n-avusese alt cuvânt la îndemână.

— Bine… repetă el. Dar n-am putut să scot nimic de la el. De altfel, nici n-am insistat…

— Cum a decurs conversaţia? se interesa Ana, mai mult din dorinţa de a-l scoate pe Emil din gânduri.

— A recunoscut totul… a recunoscut imediat că a încurcat lucrurile… îl cunoaşte pe asasin şi că l-a acoperit… altceva, nimic, că ştia din prima zi, o informă el pe Ana, că era vorba de o crimă… Că n-a urmărit până la capăt firele. A recunoscut totul…

— Şi asta e bine… mormăi ea.

— Asta ştiam şi singur… exclamă Emil. Nu era nevoie să mă duc la Brazi cu un şofer guraliv care nu m-a lăsat nicio clipă să gândesc.

— Şi ce mai vrei? Ai fi vrut să-ţi dezvăluie neapărat numele asasinului? I-ai cerut, poate, prea mult, fu de părere Ana.

— Nu, n-am vrut asta… Sunt nemulţumit pentru că n-am putut să-i spun: „Asasinul este domnul cutare…” Atunci, Mihăileanu ar fi recunoscut. Mi-a răspuns afirmativ sau negativ, sincer, însă la întrebările mele concrete, dar nu mi-a dat niciun răspuns acolo unde întrebările mele mergeau pe bâjbâite.

— Unde locuieşte?

— Nu mi-a spus exact. Locuieşte singur într-o garsonieră la Bucureşti. Face naveta în fiecare zi cu maşina lui la Brazi.

— E căsătorit, are familie? continuă Ana întrebările.

Emil şi-aduseşe aminte de o oarecare ezitare pe care a simţit-o când îi pusese aceeaşi întrebare fostului anchetator.

— Nu… nu este.

— De ce ai ezitat? întrebă Ana.

— Poate din… simpatie. Şi Mihăileanu a ezitat când l-am

întrebat. Şi mai e ceva.

— Spune, îl îndemna ea.

— Ştia că ne interesăm de „cazul Bela Cony” şi aştepta vizita mea. L-am întrebat şi a recunoscut că fusese înştiinţat. Nu mi-a mărturisit de cine.

— Pentru că astfel ţi l-ar fi dezvăluit probabil pe asasin, spuse Ana.

— Exact asta este şi impresia mea.

— Deci, unul dintre cei pe care i-am vizitat, fu concluzia Anei, care continuă: n-ar fi o noutate să-ţi răspund „unul dintre cei cinci...”

— Sau dintre cei opt, corectă Emil. I-am vizitat pe cei patru, pe soţia lui Papadat...

— Nu este posibil să-l fi anunţat dumneaei. Nu numai pentru că nici nu i-am spus scopul vizitei mele, ci pentru că nici nu este în stare... îl întrerupse Ana.

Emil continua enumerarea:

— Irina Neagu şi bărbatul ei, Elena Farcaş. Şi, chiar dacă asta nu ţi-ar face plăcere. Florica Aioanei!

De data asta nu veni nicio reacţie... violentă din partea Anei.

— Cum îşi explică Mihăileanu punctele din raportul său?

— A recunoscut că a prezentat două „variante”, cu bună ştiinţă. „Se poate aşa, dar se poate şi altminteri...”

— Concret! ceru Ana cu un ton sever.

— Concret! se execută Emil. Asasinul i-a ţinut mâna, îndreptând ţeava revolverului spre pieptul ei. Bun. Dar Bela s-ar fi lăsat împuşcată fără o rezistenţă oarecare? Nu. Deci, ar fi trebuit să se observe urme de luptă mai vizibile, mai violente. Bela Cony s-ar fi apărat!

— Dar poate că ea n-a vrut să se apere! spuse Ana pentru sine.

Emil o privi cu curiozitate, fără o vorbă. Aştepta mai departe desfăşurarea raţionamentului Anei.

— Poate că artista a vrut într-adevăr *să se sinucidă...* Iar acel „cineva” care se afla în dormitorul ei, a vrut s-o

împiedice... Nu a reuşit... revolverul s-a descărcat... moartea este instantanee, ea cade în braţele acelui „cineva”... el o duce în pat... Deci, în acest caz, nu vom avea semne de luptă...

Emil se gândise la asta. În discuţia cu Mihăileanu avusese intuiţia unei asemenea scene. Acum descoperi că şi motivul nemulţumirii sale în legătură cu această întâlnire era tocmai acest fapt: întrerupsese discuţia începută pe această temă. Îl supărase răspunsul lui Mihăileanu: „Am zis că se poate aşa, dar realitatea poate fi cu totul alta...”

Emil nu-şi spuse părerea asupra acestei „variante” prezentată de Ana.

Se priviră amândoi tăcuţi. Cu acelaşi gând: cum să treacă mai repede orele care le mai rămân până la prescripţia oficială a „cazului Bela Cony”.

Iată însă că, tocmai în acest moment, interveni ceva care reînnoi dorinţa lor *de a şti.*

Sună telefonul. Era ofiţerul de serviciu de la intrare.

— Vă caută o doamnă... se auzi vocea ofiţerului, iar apoi mai încet, în afară de receptor: Cum vă cheamă? Şi din nou spre receptor: Irina Neagu.

— E jos fosta cameristă! spuse Emil Anei, acoperind receptorul cu palma. Şi apoi spre receptor: Daţi-mi-o la telefon.

— Alo? se auzi vocea Irinei Neagu... Aş vrea... Ştiţi... Mi-aţi spus că dacă...

— Da... da... se grăbi Emil, veniţi sus...

— Dar nu sunt singură... Sunt cu bărbatul meu.

— Bine, veniţi amândoi, spuse Emil, iar apoi dădu dispoziţie ofiţerului de serviciu să o lase să urce până la el.

— Ce-o fi vrând? se întrebă Emil cu voce tare.

Ana dădu din umeri. Se mira şi ea de această vizită neaşteptată. Ce putea să le mai spună nou fosta cameristă?

Irina Neagu, însoţită de bărbatul ei au intrat în birou. Lung, deşirat, bărbatul Irinei îi privi pe cei doi puţin

neliniştit, cu pleoapele pe jumătate închise uşor arţăgos, mai degrabă ca să-şi ascundă neliniştea, maestrul electrician Neagu întrebă:

— Se poate?

— Luaţi loc... spuse Emil.

Irina îi privi cu un aer vinovat.

— Trebuia să-i spun bărbatului meu... se justifică ea, înţelegeţi? şi ridică din umeri.

— Foarte bine, murmură Emil. Dar, luaţi loc.

Le dădu şi scaunul lui, aşa că el rămase în picioare pe jumătate aşezat pe birou. Ana ocupase celălalt fotoliu. Irina se aşeză la marginea fotoliului, în timp ce bărbatul ei se înfunda în el, comod, lungindu-şi picioarele.

Emil îşi scoase ochelarii să-i şteargă, Hotărâse să nu întrebe nimic, să-i lase singuri să vorbească. Îşi curăţă bine ochelarii şi îi puse, îşi încrucişă mâinile privindu-i.

Irina schimbă o privire cu bărbatu-său.

Privirea ei voia să însemne: „Ei, ce tac!?”

Neagu şi-aprinse o ţigară.

— Mi-a spus soţia mea... începu el.

Se opri. Aşteptă ca Emil să spună ceva, dar Emil tăcea. Aruncă o privire fugitivă spre Ana, întrebându-se, probabil, ce caută această fată în acest birou al Direcţiei Generale.

— E o poveste veche, nu? îl privi el întrebător.

Aşteptă din nou un răspuns. Nu-l primi şi se derută. Privi în jur, căutând o scrumieră să-şi pună scrumul ţigării. Se pregăti să se ridice, însă Emil îi făcu semn să rămână locului şi-i aduse el o scrumieră. Neagu şi-o aşeză pe genunchiul lui.

— Mulţumesc... spuse el.

Irina îl privi din nou cu reproş.

— Ce te uiţi aşa? se răsti el la nevastă-sa, simţind poate că atitudinea ei va fi sau chiar fusese observată de cei din birou.

— Uitaţi, ce-i, domnule căpitan... Nevasta mea mi-a spus că n-aţi venit acasă pentru nu ştiu ce schimb de locuinţă, ci

ca să întrebaţi de afacerea aceea de acum douăzeci de ani... înţeleg să fim întrebaţi despre trecutul nostru... Adică, în legătură cu biografia noastră. Dar ca să fim anchetaţi, după douăzeci de ani, tot în legătură cu cocota aceea, care din banii amanţilor... nu pot să pricep!

Stinse ţigara enervat, răsturnând scrumiera.

— Scuzaţi! spuse el descumpănit de acest incident.

Curăţă fotoliul, suflă. Voia să câştige timp. Şi-aprinse o nouă ţigară. Emil tăcea. Voia să-l repeadă pentru tonul său oarecum impertinent, dar se abţinu.

Emil îşi adusese aminte din nou de brăţara furată, dar n-o să-l întrebe nici pe acest Neagu şi nici pe fosta cameristă despre aceasta. O să-i lase să fiarbă până a doua zi. Simţi privirea lui Neagu aţintită asupra lui, neliniştită, şi nu se uită la el.

— Asta am vrut să vă spun... conchise el.

Emil tăcea.

O nouă privire.

Şi un schimb de priviri între Ana şi Emil. Prima voia să spună: „Nu-i întrebi nimic?" Emil răspundea: „Lasă-i"...

Neagu se întreba dacă trebuia să se ridice să plece sau nu. Părea sleit... obosit. Irina era gata să izbucnească în plâns.

— Dumneavoastră faceţi acum ancheta pentru acest caz? se interesă Neagu.

— Dumneavoastră sunteţi cei care aţi venit să ne spuneţi ceva şi nu să ne puneţi întrebări, îi răspunse sec Emil.

— Păi... asta am vrut să vă spun... Dezgropăm acum o poveste... din cauza acestei femei uşoare, repetă el epitetul folosit şi mai înainte. Eu îmi pierdusem pâinea atunci. În afacerea asta erau amestecaţi stăpânii... Acum nu mai avem stăpâni!

Emil vru din nou să-i întrerupă, dar îl lăsă.

Neagu se ridică. Aştepta o întrebare, dar ea nu venea şi acest lucru îl deruta. Se ridică şi fosta cameristă. Neagu dădu din umeri.

— Putem pleca? întrebă Neagu.

— Da, răspunse Emil.

— Noi doi ne-am cunoscut în timpul anchetei făcută cu ocazia morţii... Ştiţi... spuse Neagu.

„Deci, asta era! Neagu a venit să întărească depoziţia anterioară a Irinei, că s-au cunoscut în timpul anchetei". Lui Emil îi veniră în minte spusele Elenei Farcaş. „Ala a furat brăţara, ibovnicul cameristei."

— Bine, repetă Emil.

— Să trăiţi!... spuse Neagu făcând o plecăciune.

— La revedere, răspunse sec Emil.

Neagu mai stătu în faţa uşii întârziind dinadins plecarea, doar, doar, o să-l oprească Emil, să-l întrebe ceva.

Emil surprinse o privire a Anei, care îi reproşa faptul că nu întreabă nimic.

Mai mult ca să-i facă plăcere Anei, Emil întrebă:

— Asta-i tot ce aţi vrut să ne comunicaţi, domnule Neagu?

— Păi, asta-i tot... făcu el.

— Eu credeam că aţi venit să ne spuneţi lucruri mai interesante, şi nu să ne declaraţi că v-aţi cunoscut cu ocazia anchetei.

Irina îşi privi bărbatul cu teamă.

— Păi... repetă Neagu.

— Credeam că aţi venit dimpotrivă să ne spuneţi că vă cunoaşteţi cu mult înainte... Că doar doamna Irina venea la teatru când Bela Cony susţinea un număr nou... Şi că v-aţi dus acasă la ea pentru unele reparaţii... de comutatoare, să zicem...

Cei doi stăteau în uşă, tăcând. Neagu cu mâna pe clanţă.

— Şi mai credeam că o să ne spuneţi, continuă Emil atacul, pentru ce nu aţi mărturisit atunci că aţi fost în casă în seara crimei, la doamna Irina...

Cei doi continuau să stea în uşă, tăcuţi, cu capetele plecate.

— Sau să ne explicaţi motivul pentru care nu aţi spus

anchetei că l-aţi întâlnit pe căpitanul de cavalerie Sergiu Ornaru.

— Nu ne-a întrebat nimeni, se repezi Neagu.

— Nu, nu vreau să-mi răspundeţi! i-o tăie scurt Emil. Vreau numai să spun că aveaţi ce declara venind aici!

Cei doi soţi mai stătură o bună bucată de vreme indecişi. Apoi Neagu deschise uşa, cu mişcări lente, obosite. Plecară fără să mai salute.

Emil stătu câteva clipe nemişcat în faţa uşii. Se auzeau paşii celor doi, paşi care se îndepărtau pe coridorul lung.

— De ce m-am răstit la ei? îşi reproşase Emil cu voce tare. N-avea niciun rost.

Aceeaşi întrebare şi-o pusese şi Ana. Acum însă când Emil se frământa, ea încercă să-l liniştească.

— Sunt amândoi vinovaţi.

— Vinovaţi de ce? întrebă Emil ca să-şi verifice propriile bănuieli.

— În orice caz, de furtul brăţării, spuse ea.

— Unu la mână, făcu Emil, îndoindu-şi degetul mic de la mâna stângă.

— De asasinat nu ştiu... recunoscu Ana. Sunt într-un fel amestecaţi amândoi, că doar nu pentru furtul brăţării au venit aici...

— Cred că au venit numai pentru furtul brăţării... să se dezvinovăţească...

— Ştii ceva? întrebă Ana, ridicându-se.

— Ce? se interesă Emil, presupunând că Ana are vreo idee în legătură cu cazul pe care îl anchetează.

— Astăzi facem pauză! Şedinţa se ridică!

Emil o privi întrebător.

— Am o propunere. M-am întâlnit astăzi cu nişte foşti colegi de facultate. Unul dintre ei dă un ceai... Ceai! Adică se bea, se dansează, se glumeşte... Ceea ce lipseşte este tocmai ceaiul. M-au invitat, dar am refuzat. Acum m-am răzgândit! Mergem amândoi!

— La bal! se sperie Emit.

— Da, da. La bal! Vom realiza o deconectare, cum se spune acum, aşa că mâine vom fi mai lucizi! continuă Ana. Deci: întrucât programul cultural, într-o casă care se respectă, este făcut de către femei, propunerea mea devine ordin!

Era clar că Ana, sub aceste fraze care ar fi vrut să fie de haz, urmărea să ascundă faptul că ea se gândise mult, până să se hotărască să facă această propunere. Se întrebase de câteva ori dacă poate să-şi permită să-l invite pe Emil, acest om atât de puţin familiarizat cu asemenea distracţii pe care le evita, nu pentru că nu i-ar fi plăcut, ci pentru că îi era frică de ele.

— Şi-aşa, hodoronc-tronc, un ceai în mijlocul săptămânii? întrebă Emil ca să rupă tăcerea.

— Dar este ziua unui coleg. Astăzi. E sărbătoare! 29 iunie: Sfinţii Petru şi Pavel.

— Bun. Mergem! decise Emil, şi repetă fraza Anei: Şedinţa se ridică.

CUM POATE SĂ TE AJUTE UN „CEAI” LA DEZLEGAREA UNEI ENIGME

În după-amiaza aceea avea multe de făcut, căpitanul Emil Bunea. În primul rând, să se tundă. În al doilea rând, să se radă. În al treilea rând, să-şi cumpere o cravată. În al patrulea rând, s-o pună pe coana Ioana să-i calce costumul cel bun. Doar va merge la un ceai cu Ana şi nu trebuie s-o facă de râs.

Zis şi făcut. După o oră de odihnă, întins pe canapea, cu picioarele sus, pe spătarul canapelei, cu ochii închişi, Emil porni pentru executarea acestei operaţii complicate.

Prima care se miră de această dorinţă subită a lui Emil pentru eleganţă fu menajera lui, coana Ioana.

— Dar costumul ăsta nu l-ai mai pus de la rebelion...

Emil nu răspunse, îşi pregătea banii pentru cravată.

— Doamne fereşte! se cruci coana Ioana, punând fierul în priză. S-a stricat lumea!

— Mă duc la o nuntă! strigă Emil ieşind.

— Era să nu te recunosc! exclamă Ana când îl întâlni, în loc de bună seara.

— Ei... făcu Emil modest.

Dar şi Ana avusese aceleaşi „probleme” în după-amiaza aceea. Îşi luă în sfârşit taiorul de la „Arta Modei”, se dusese la coafor, îşi făcuse unghiile. Doar se ducea şi ea la primul ei... ceai cu Emil. Părea şi emoţionată. Poate pentru că ea era aceea care avusese iniţiativa să-l invite.

Emil o admiră tăcut.

— Deci, mergem? spuse Ana.

— Să cumpărăm ceva. Nu putem să ne ducem într-o casă aşa... cu mâna goală...

— De acord, dar plătim juma-juma!

— Luăm prăjituri?

— Prăjituri? râse Ana. Vino vizavi la „Unic”. Nu mergem la o serbare de copii! Luăm un gin. E şi bun şi ieftin, în comparaţie cu celelalte băuturi străine.

— Luăm ginul!

Ana trebuia să înţeleagă că acum nu se poate plăti juma-juma, pentru că nu se duc să mănânce, ci se duc la o petrecere, şi de când lumea, în toată lumea, cheltuielile petrecerii sunt suportate de către bărbaţi.

Emil expusese o întreagă teorie, ce s-o convingă pe Ana, care, dealtfel, nici nu protestă. Încă din prima clipă acceptase ideea că propunerea ei de juma-juma era o propunere care putea să-l jignească. Emil nu se lăsa. Expunea înainte, găsind exemple din istoria veche precum şi din cea contemporană.

Vârsta colegilor Anei începea de la douăzeci şi cinci de ani până la vreo patruzeci. Mai toţi de la facultatea de drept. Foşti studenţi, doi asistenţi. Colegii propriu-zis îşi aveau fiecare serviciul în domeniul pentru care se

pregătiseră. Unul era procuror la Alexandria, al doilea avocat la Bucureşti, o colegă judecătoare la Snagov. Emil se simţea bine, ca printre ai lui.

Toţi ştiau să danseze dansuri moderne, ştiau să bea un ceai, să spună bancuri, să cânte.

„Pe timpul studenţiei mele...” gândea Emil. Şi acest „timp” nu fusese decât, cu vreo opt ani în urmă; pe „timpul lui” era „o mai mare severitate” şi în ţinută şi în dans. Balurile se ţineau după o conferinţă, după un film care n-avusese succes la niciun cinematograf... Apoi tradiţionala invitaţie: „Vă poftim la dans!”

Dansă şi Emil. Cu Ana, fireşte! Nu dădu nicio atenţie unei fetişcane care-l privea cu prea multă insistenţă, după părerea lui. „Probabil a impresionat-o aerul meu intelectual!” râse Emil în sinea lui.

Gazda, un flăcău vesel, înalt de vreun metru nouăzeci, ca un voleibalist, era amabil cu toţi, se ocupa ca toată lumea să se simtă bine, ajutat de o tânără de vreo douăzeci şi cinci de ani, cu „aere” de gazdă şi ea.

Colegii, în bătaie de joc, îl strigau tare: Pavele!

— Pavele, pune gin!

— Pavele, ai făcut cafele?

— Pavele, eşti cam trist astăzi!

Şi toată lumea râdea fără ca Emil să înţeleagă motivul.

La un tango acesta devenise pretextul unei conversaţii cu Ana.

— De ce râdeţi, când îi spuneţi: „Pavele”?

— Aşa îl striga profesorul nostru de medicină legală: Pavele!

— De fapt, care este numele lui? se interesă Emil.

— Păi, pe buletin Pavel, dar fireşte, că toată lumea îi spune Paul, îl lămuri Ana.

Emil continua dansul, dar numai la dans nu-i mai era gândul. Aşa, dintr-odată, găsise „amănuntul” pe care îl căuta de atâtea zile, „amănuntul” acela în stare să lege toate datele strânse până acum, să justifice lanţul de

intuiţii, să declanşeze, aşa, ca din „întâmplare”,răspunsul căutat.

Acum, deodată, totul îi păru foarte clar, atât de clar, încât se mira cum de nu şi-a dat seama până acum de un lucru atât de evident, de limpede ca lumina zilei.

Ana observă schimbarea partenerului ei la acest tango argentinian, de „modă veche”.

— Ce s-a întâmplat? întrebă Ana.

— Nimic, se forţă el să se arate degajat.

„În primul rând nu trebuie să stric seara, plecând. Trebuie să stau până la capăt. Nici nu e nevoie să-i spun ceva Anei.”

Cu toate că mai tot timpul s-a gândit la descoperirea lui, Emil a fost la înălţime. A băut, a cântat, a dansat. Simţea trupul cald al Anei tot timpul lângă el. Pentru prima dată era mai aproape de el.

Şi gazda, Pavel...

Au plecat abia la ora patru dimineaţa.

MAIORUL NICOLAU ESTE SUPĂRAT!

Emil se trezi târziu, cu un cap „greu”, din cauza „ceaiului” băut în noaptea precedentă. Voia să mai stea culcat, drept care, pentru prima oară în viaţa lui, ceru o cafea în pat.

Coana Ioana, mirată peste măsură, îi pregăti cafeaua, bombănind astfel ca s-o audă şi Emil:

— Uite... costumul de rebelion, frizerie, şi acum, bolnav! În loc să găsească şi dumnealui o fată, ca tot omul, să-şi facă un rost...

În sfârşit, Emil se hotărî să se scoale. Avea prea mult de lucru. Făcu un duş, se rase bine, de parcă se gătea pentru propria sa nuntă, şi convocă echipa specială „S.C.D.E.”, adică pe Ana.

Înainte de asta însă mai avea o mică „conversaţie” cu maiorul Nicolau.

Îl găsi ca-n totdeauna înconjurat de dosare, proaspăt scoase din arhivă, căutând să rezolve cererile colegilor. Emil intră, spuse bună ziua, ca un elev conştiincios, şi aşteptă ca Nicolau să-i adreseze o vorbă. Maiorul îşi continua treaba ca şi cum n-ar fi observat că cineva intrase în cetatea lui. Emil se aşeză liniştit, fără să-l deranjeze. Şi această atitudine făcea parte din marotele lui Nicolau, din jocul lui, mai bine-zis, iar colegii îl iertau, având în vedere serviciile nepreţuite pe care le oferea.

În sfârşit, într-un târziu, Nicolau ridică capul, îl privi atent pe Emil, după care spuse:

— O, bună ziua! Ce facem? Când îl spânzurăm pe asasinul artistei noastre?

— Cred că peste câteva zile...

— Vasăzică, ai înaintat? iar în vocea lui se distinse un oarecare interes, cu toate că dumnealui n-ar fi vrut să-l arate.

— Hm... făcu Emil. Asta depinde... Şi în primul rând, v-aş ruga să-mi spuneţi dacă aveţi aici ceva în legătură cu Ilie Aioanei.

— Cine-o mai fi şi ăsta? se prefăcu Nicolau că habar n-are de acest personaj.

— Soţul Floricăi Aioanei, care a înfiat-o pe fiica Dinei Coman.

— Stai, stai! Dina Coman, fiica ei, Florica Aioanei! Ilie Aioanei! Dar dumneata, băiete, crezi că eu sunt cartea de telefoane? De unde să-i cunosc eu pe toţi ăştia? Ia-mă mai încet... Florica Aioanei... Hm... Am mai auzit de acest nume... O... da... desigur... O bătrânică cumsecade... Mi se pare că ţi-am dat acum câteva zile câteva date despre ea...

Acum vrei şi pentru bărbatul ei... Crezi că el ar fi asasinul? Se prea poate... Cred însă că n-a avut timp... Murise pe front... Undeva în Cehoslovacia... Da... da... Cred că vei găsi date despre dumnealui la Asociaţia antifasciştilor. Cred că bătrânica are o pensie de acolo... În rest nu ştiu nimic... Zău că nu ştiu... Ce te uiţi aşa la mine? Dacă spun că nu ştiu, nu ştiu!

— Pot să vă mai întreb ceva? făcu Emil cu o voce moale, bună, ca un elev care vrea să câştige bunăvoinţa profesorului.

— Poţi.

— Vedeţi dumneavoastră o legătură între dosarul cu furtul brăţării şi moartea artistei?

— Văd. Mi-am umplut haina de praf în egală măsură cu amândouă dosarele pe care le-ai pomenit! Dacă asta este o legătură, o văd.

Maiorul se opri şi îl privi din nou atent pe Emil. Parcă se întreba ce-l apucase pe acest om „să dezgroape morţii", să caute soluţia unei enigme care nu mai interesează pe nimeni. În sfârşit, se hotărî să continue:

— Bun... Eu sunt aici ca să-mi fac datoria... Bun... Mi-o fac... Dar atâta tot, să ştii!

Era un ton de reproş în glasul lui? Emil preferă să nu-i dea nicio atenţie.

— Dacă vrei să ştii, îţi spun: văd o legătură. Dar poate mă înşel, de aceea nu spun nimic... De altfel, eu sunt aici nu ca să rezolv problemele dumneavoastră, ci ca să vă uşurez treaba în legătură cu cercetările pe care le faceţi...

Emil observă că maiorul vorbea la plural. Vorbeşte aşa, în general, pentru toţi, sau pluralul i se adresa lui personal? Dacă era aşa, înseamnă că este supărat pe Emil, pentru că maiorul nu folosea pluralul cu cei apropiaţi lui decât numai când era supărat. Pentru ce însă se supărase pe el? se întreba Emil.

— Alte întrebări? făcu sec Nicolau.

— Nu, nimic... mulţumesc, făcuse Emil docil şi adăugă:

Îmi daţi voie să mă retrag?

— Sunteţi liber! spuse maiorul fără să-l privească.

Emil ieşi din cetatea lui Nicolau râzând în sinea lui. Vasăzică, Nicolau se supărase pe el! „Sunteţi liber!” „Bine! spuse Emil. Am şi eu o surpriză pentru dumneavoastră.”

Urcă treptele câte două spre biroul lui cuprins de o veselie bruscă. Efortul fusese prea mare, aşa că înainte de a deschide uşa se opri ca să-şi tragă răsuflarea.

În birou îl aştepta Ana.

— Avem mult de lucru, spuse Emil, cu un ton autoritar. Notează: 1. Mi-aduci datele pentru numitul Ilie Aioanei. Le vei găsi la Asociaţia Antifasciştilor. Ţi-am pregătit o adresă ca să fii ajutată să termini repede. 2. Să găseşti un pretext ca să te mai duci acasă la doamna Florica Aioanei ca să vezi dacă...

Emil se opri brusc.

— Nu... acolo mă duc eu... Vreau să mă conving cu ochii mei... Deci, 3... Hm... N-am o a treia sarcină...

— Să vă întreb ceva, şefule? spuse Ana cu aceeaşi mutră serioasă pe care o lua de fiecare dată când Emil se purta faţă de ea ca faţă de un subaltern.

— Poţi! făcu scurt Emil, amintindu-şi acelaşi răspuns scurt al lui Nicolau.

— Ce nevoie avem de date în legătură cu Ilie Aioanei? Presupun că dumnealui ştie totul în legătură cu moartea artistei!

— Asta n-are nicio importanţă! exclamă Emil, doct. Doar se cunosc cazuri când vinovatul murise înaintea victimei! explică cu un aer misterios Emil.

Ana plecă pentru executarea ordinului şefului secţiei „S.C.D.E.”

Emil făcu o scurtă vizită la Florica Aioanei. Deşi s-a dus decis să pară cât mai degajat, Emil se fâstâci încă înainte de a suna. Apoi îi fu şi mai greu, pentru că în locul bătrânei o găsi numai pe Doina.

Ea îl recunoscu.

— Îmi daţi voie? spuse Emil.

Doina îi făcu loc să între, apoi închise uşa.

— Poftiţi.

— Aş vrea... aş vrea... Adică, în legătură cu schimbul... bâlbâi el, iar apoi îşi regăsi fraza. Doamna mi-a spus că o să se intereseze dacă în blocul dumneavoastră există vreun apartament...

— Mă scuzaţi... dar nu ştiu nimic... Iar mama este plecată... S-a dus să-şi ia pensia... spuse Doina.

— Hm... bine... mă iertaţi... vă mulţumesc... mă iertaţi... am să mai trec... desigur... dacă nu vă deranjez...

— Nu, poftiţi... dacă aţi vorbit cu mama... răspunse Doina, privindu-l mirată.

Emil coborî scările în fugă. Ceea ce căuta nu mai exista în holul casei. Venise să vadă încă odată acea fotografie de pe peretele holului, fotografia cu soţul bătrânei într-o piaţă din Praga, împreună cu un grup de colegi de arme. Dar fotografia nu mai era la locul ei.

Acest fapt în loc să-l nemulţumească pe Emil, dimpotrivă, îl înveseli. „Vasăzică, am avut dreptate! îşi spuse el. Dacă a scos fotografia de acolo, înseamnă că dumnealui era!”

După două-trei zile de cercetări „particulare” în care se interesase în special de bărbatul bătrânei, Florica Aioanei, şi de alte câteva lucruri de o importanţă covârşitoare, cum declarase el Anei, veni şi ziua ce mare.

Toată lumea, adică toţi cei care într-un fel sau altul fuseseră amestecaţi în „cazul Bela Cony” erau chemaţi pentru această după-amiază la Inspectoratul General al Miliţiei. Cu invitaţii în regulă, şi cu telefon din partea lui Emil, care cerea scuze pentru alegerea orei, oarecum nepotrivite. Numai lui Sergiu Ornaru care-l chemase la telefon să-l întrebe ce înseamnă acea invitaţie, Emil îi spusese că poate să nu vină, dacă nu se simte bine sau dacă n-are chef.

— Dar de ce? se miră Ornaru.

— Veţi auzi lucruri interesante... Presupun... Dar puteţi să nu veniţi...

— Ba am să vin!

— O să terminaţi târziu!

— O să mă culc la dumneata! spuse fostul căpitan de cavalerie.

O CONVOCARE LA CĂPITANUL EMIL BUNEA

Se dovedi că biroul lui Emil era neîncăpător pentru toată lumea. Acest lucru s-a observat, în timp ce Ana şi Emil aduceau scaunele în birou.

— Nu încăpem aici! O să ne sufocăm! spuse Ana. Să mergem în altă parte.

La opt fix era toată lumea acolo. Desigur, ora opt nu era tocmai potrivită pentru o confruntare.

Emil fusese nevoit să ceară voie, special, de la superiorul lui pentru această oră.

— Dar ce naiba! spuse şeful. Eşti ocupat până la opt? Ai o nuntă?

— Nu... se fâstâci Emil... Dar...

— Şi, în definitiv, l-ai găsit pe asasin? se interesă şeful.

— Aproximativ, fu răspunsul lui Emil.

— Aproximativ! Ce vorbă este asta?

În sfârşit, obţinu permisia să convoace adunarea pentru ora opt. Toată lumea era curioasă să afle dezlegarea acestei enigme „îmbătrânite”. Singurul inconvenient ar fi fost în cazul în care Sârbu ar fi avut spectacol. Dar nu avea.

— N-am, dragă! spusese el Anei care îi dăduse un telefon.

— Deci, veniţi?

— Dar ce facem acolo, dragă? întrebase actorul.

— Îl demascăm pe asasin! zisese Ana.

— A, nu pot, dragă! Trebuie să comit o crimă astăzi!

— Deci, veniţi?

— Vin, cu miliţia e bine să ai relaţii amicale. Mai ales, că în curând va trebui să dau examen de şofer.

— Vă urez succes! a râs Ana. Însă să ştiţi că amicii şi oamenii de valoarea dumneavoastră sunt puşi să dea examen de două şi de trei ori tocmai ca să fie feriţi de accidente!

— Deci, m-ai făcut monument al naturii, dragă! Dar, ia spune, dragă, nu cumva asasinul pe care îl demascaţi sunt chiar eu?!

— Dumneavoastră o ştiţi mai bine, a răspuns Ana.

Primul veni Sergiu Ornam, curios peste măsură. Venise cu „căruţa lui”, un „jep” cu peste două sute de mii de kilometri la bord, cumpărat mai ieftin decât un scuter.

— Mie mi-ajunge! spuse Ornaru, Merg cu el la lacurile din împrejurimi.

Sosi apoi perechea Neagu. Amândoi vădit neliniştiţi. Căutau să întâlnească privirea lui Emil, care se ferea dinadins. Venise şi fostul deputat, cu scandal pentru „ora neconform legii” la care se convocase adunarea. Emil îi aminti că, dacă vrea, poate să plece şi că de fapt îl anunţase că prezenţa este facultativă.

— Cum să plec? protestă fostul deputat. De douăzeci de ani aştept această clipă!

„De douăzeci de ani. Pentru ce?”

Actorul intră recitind versuri;

— „Iar timpul, da, atotbiruitorul,
Nu reuşi să şteargă urma adâncă
Ce-n suflet îi rămase ca o rană...”

— Bonjour, dragă!

Filip Cosma schimbă numai o privire cu Mihăileanu care venise la ora opt fix. Lui Emil îi făcuse impresia că îl

văzuse nervos. Nu putea să şi-l închipuie astfel pe Mihăileanu.

Lipsea numai Papadat.

Pe Elena Farcaş o chemaseră în ultima clipă, fără să-i fi trimis invitaţie. Acum şuşotea cu Ana. Desigur, despre peruci.

Fiecare care intra privea calendarul mare din perete: 14 iunie. Unii erau neliniştiţi, alţii derutaţi...

În orice caz, fiecare avusese o reacţie. Era şi de aşteptat. 14 iunie era doar odată importantă din viaţa fiecăruia. Paul Mihăileanu parcă privi calendarul mai insistent. Ba s-a mai întors de vreo două ori să se uite. Şi asta era firesc. Data de 14 iunie marca sfârşitul carierei lui ca anchetator, căruia i se prezisese un viitor strălucit!

— Domnilor! începu Emil. Se împlinesc douăzeci de ani de când aţi fost cu toţii amestecaţi într-o poveste destul de neplăcută, care...

Ana îşi plimba privirea de la unul la altul.

Ştia ce urmează. La început Emil nu voise să-i dezvăluie ideea care îi venise cu ocazia ceaiului în casa lui „Pavel."

— Deci mie nu-mi spui despre ce este vorba? se prefăcuse ea supărată.

— Iartă-mă... Dar vreau să-ţi fac o surpriză, se scuzase Emil. De altfel, să ştii că ideea mi-a dat-o reflecţia dumitale, aceea despre „cei cu bani" şi „cei cu suflet", precum şi reacţia lor în faţa unui şantaj din partea artistei.

— Atunci, ideea îmi aparţine şi nu-ţi dau voie să o foloseşti!

De fapt Emil se „juca". Nu putuse s-o lase pe Ana fără să-i explice ideea lui şi rezultatul celor din urmă cercetări.

Şi Ana observa acum atentă reacţia fiecăruia la cele spuse de Emil.

În primul rând va clarifica furtul brăţării. De aceea, o chemase şi pe Elena Farcaş, ca să-i dea satisfacţia achitării.

Din discuţia între Emil şi Ana reieşise foarte clar

vinovăţia lui Neagu. Două fraze aruncate de cei întrebaţi dădeau firul acestei poveşti:

— Ibovnicul ăla al cameristei! spusese Elena Farcaş.

— Ieşise din casă electricianul de la Alhambra! declarase fostul căpitan Sergiu Ornaru.

Iar cei doi insistaseră să-l convingă pe Emil că se cunoscuseră „în timpul anchetei pentru moartea doamnei”.

Ana o privea pe Irina Dobrescu Neagu. Fosta cameristă plângea încet.

Irina îşi amintea şi acum discuţia pe care o avusese cu Neagu în ziua când o găsise pe stăpâna sa moartă. Erau, într-adevăr, amândoi în camera de serviciu, în mansardă, şi nu în camera fetiţei, cum susţinuse ea la anchetă. De aceea nici n-auziseră împuşcătura. De altfel, nici nu era sigură dacă focul de armă fusese tras când Neagu se mai afla în odaia ei.

O auzise pe Bela Cony sosind, pentru că până în clipa aceea avusese deschisă fereastra care dădea spre curte. O lăsase special deschisă ca să ştie când vine stăpână-sa şi să fie mai atentă să nu fie surprinsă cu Neagu în odaie. Fireşte, că lumina era stinsă.

Când auzise maşina care se oprise în faţa casei Irina ieşise la fereastra odăii şi privise cu precauţie spre curte. O văzuse pe Bela Cony luându-şi rămas bun de la căpitan şi pătrunzând în curte. Când să urce cele câteva trepte care dădeau spre intrarea principală, o siluetă se desprinsese din grădină şi se apropiase de artistă. Irina îl recunoscuse.

„Unul a adus-o, altul o aşteaptă!” îi spusese încet lui Neagu care era întins pe patul ei.

Când dimineaţa a găsit-o moartă pe stăpâna ei, imediat după ce telefonase pe rând la Ornaru, la medic şi apoi la secţia de poliţie, îl căutase pe Neagu la telefon, la gazda unde el avea o cameră închiriată.

Era pe la ora şapte, şi gazda lui Neagu se supărase, dar Irina a spus că este o rudă din provincie, şi are o veste

foarte urgentă pentru el. În sfârşit, venise Neagu la aparat.

Irina îşi aminteşte:

— Doamna s-a sinucis…

Neagu, trezit brusc din somn, tăcuse câteva secunde, până să răspundă:

— Nu ştii nimic, n-ai auzit nimic! o sfătuise el. Nu-mi mai da niciun telefon. O să ne întâlnim după-amiază…

Irina nu reuşise să scape în după-amiaza aceea, avusese multe treburi, multe alergături. Prietenii artistei care se îngrijeau de înmormântarea ei o trimiteau tot timpul pentru diverse comisioane. Între timp în ziarul de seară un reporter presupunea că poate este vorba de o crimă. A doua zi de dimineaţă, aproape toate ziarele dădeau amănunte în legătură cu existenţa unui „necunoscut”, care se afla în casă la ora aceea. Ziarele scriau şi despre cele două ceşti de cafea.

Abia spre seara zilei următoare s-au întâlnit, Irina şi electricianul Alhambrei.

— Ce facem? îi spusese ea speriată.

— Nimic! îi răspunsese Neagu. Nu trebuie să ne amestecăm în această poveste. Nu e bine să avem de-a face cu poliţia, nici ca martori…

— Dar de ce? Noi… noi în definitiv, n-avem nimic de ascuns… Că suntem împreună? Ei, şi?

— Nu se ştie niciodată… se va afla că eram şi eu în casă şi iese cu încurcătură… Te pomeneşti că „dumnealui” scapă iar eu intru la apă… Tot săracul plăteşte…

Irina nu fusese atunci de acord. Ea era hotărâtă să spună, să-l dea de gol pe „necunoscutul” care o vizitase pe stăpână-sa în seara aceea. Doar îi văzuse silueta în curte.

— În primul rând nu poţi să dovedeşti nimic… În al doilea rând, poate te-ai înşelat, că doar era întuneric!

— Nu mă înşel eu… îl cunosc foarte bine!

— Nu se ştie… poate te-ai înşelat. Apoi eu, când am plecat l-am întâlnit pe chefliul ăla de Ornaru în uşă… De unde ştii că nu era el?

— Eu am să mă duc să spun la poliţie cine o fost în casă!

— Eşti nebună! Te legi unde nu te doare.

Irina a insistat şi atunci Neagu, ca s-o silească să tacă, i-a mărturisit că el furase într-adevăr brăţara, la un „moment de nebunie”. Şi dacă acum se va dovedi că se afla şi el în casă la artistă, odată cu începerea anchetei pentru lămurirea morţii ei, va ieşi la iveală că se cunosc de multă vreme, aşa că vor „intra amândoi în bucluc”. Irina plânsese atunci, plânsese mult. Apoi, îl iertă pe Neagu „pentru momentul de nebunie”, mai ales că el a mărturisit că de frică şi din cauza „mustrărilor” aruncase brăţara în canal.

Aşa se întâmplaseră lucrurile. Însă Irina tăcea. N-avea niciun rost să-l corecteze pe Emil. De fapt există o vină, o vină a ei, şi o vină a soţului ei.

Nu încerca să se dezvinovăţească.

Neagu, acum, în biroul lui Emil, stătea cu capul aplecat, în timp ce peruchiera, fostă cabinieră a artistei, privea în jur cu un aer satisfăcut.

Tocmai atunci uşa biroului se deschise şi intră un bărbat înalt, între două vârste, însoţit de maiorul Nicolau, amândoi în civil. Emil tăcu brusc, însă bărbatul înalt îi făcu semn cu capul să continue. Era şeful lui, colonelul. Rămaseră amândoi în picioare în faţa uşii închise, privind cu curiozitate această adunare stranie.

Emil continuă.

— De altfel, domnul Neagu, în seara crimei se afla în casa artistei Bela Cony. Cel care ieşise din casă în seara aceea, acel „necunoscut” despre care au scris toate ziarele de atunci în urma declaraţiei unui chefliu care se întorcea acasă, era domnul Neagu.

Privirile tuturora se întorseseră spre fostul electrician al teatrului Alhambra, cu reproş, cu teamă, învinovăţindu-l astfel şi de moartea artistei.

— Nu, nu, interveni Emil, care înţelese reacţia celor de faţă. Nu! Domnul Neagu şi Irina Dobrescu n-au nicio vină. Nu, nu Neagu este asasinul artistei. Vina lor constă în

faptul că ei l-au văzut pe cel de-al doilea „necunoscut”.

Colonelul şi Nicolau ascultau cu atenţie. Nicolau schimbă o privire complice cu Ana.

— De ce n-a spus-o? exclamă uluit Gelu Ionescu, fostul deputat.

— Nu, acum, n-are nicio importanţă, se grăbi să intervină Emil, care voi ca nimeni să nu afle numele „necunoscutului”. De altfel, continuă Emil, v-am chemat astăzi aici, ca să vă comunicăm că toţi cei cinci care au fost bănuiţi de această crimă sunt nevinovaţi. Este adevărat că mobilul exista, este adevărat că nimeni dintre dumneavoastră nu putea să prezinte un alibi plauzibil, însă nu este mai puţin adevărat că nu aţi comis această crimă. Ancheta întreprinsă pentru clasarea dosarului vă declară în afară de orice bănuială.

Ana ştia ce se va întâmpla mai departe. În primul rând Emil nu va lăsa pe nimeni să vorbească şi mai ales n-o să-l lase pe Neagu să vorbească.

De altfel, nici nu era nevoie. Nimeni nu mai avea chef să scormonească în trecut. Se auzi numai vocea actorului:

— Auzi, dragă! Şi timp de douăzeci de ani eram convins că am omorât-o eu!

N-a râs nimeni. Fiecare dintre ei ştia bine că putea să fie asasinul artistei Bela Cony.

Şi mai ştia Ana ce-o să mai urmeze. Acum toată lumea o să plece, iar Emil o să-l reţină numai pe Paul Mihăileanu pentru o ultimă discuţie.

Auzi şoapta lui Ornaru.

— Vă aştept duminică! Facem o saramură!

A plecat toată lumea. Rămăsese numai Mihăileanu, colonelul şi maiorul, tot în picioare, numai că acum schimbaseră locul şi se postaseră în colţul biroului, lângă fereastră.

— Doriţi o cafea? întrebă Emil, dar Mihăileanu făcu cu capul un semn negativ.

Tăcură câteva clipe cu toţii, privindu-l pe Mihăileanu. Îi

privea şi el. Schiţă un zâmbet, un zâmbet foarte trist.

În sfârşit, Emil rupse tăcerea.

— Când l-aţi cunoscut pe Ilie Aioanei, soţul doamnei Florica Aioanei?

Ana ştia. Ea se ocupase de strângerea datelor.

Ideea care-i venise lui Emil în seara aceea, la ceai, când auzise că numele gazdei era Paul, îşi avea originea în fraza pe care o pronunţase fiica Dinei Coman cu ocazia vizitei la Florica Aioanei:

— Am luat un cadou pentru unchiul, de ziua lui!

Şi graba cu care bătrână o întrerupsese! Ori, sărbătoarea cea mai apropiată eră de sfântul Petru şi Pavel – Paul!

Poate că „unchiul” să fie Paul Mihăileanu?

Se poate...

— Să cercetăm, propuse Emil.

Chiar mult înainte de a recurge la căutarea legăturilor dintre Paul Mihăileanu şi soţul femeii care o înfiase pe Doina Coman, într-o discuţie între Ana şi Emil se stabiliseră următoarele:

Mihăileanu îşi lungise ancheta pentru descoperirea hoţului brăţării. Motivul: se îndrăgostise de Bela Cony. Dacă nu era aşa mai mult ca sigur că ar fi pus imediat mâna pe Neagu. Dar anchetatorul îşi pierduse capul. Îndrăgostit peste măsură de Bela Cony lungea ancheta; îi chema la interogatorii peste interogatorii, de fapt fără să-i pese de ancheta propriu-zisă. Intenţia lui era să fie cât mai mult şi cât mai aproape posibil de Bela Cony. La brăţară şi hoţul ei nici nu se gândea! Cazul cu furtul brăţării se sfârşise prin începutul relaţiilor între Bela Cony şi anchetatorul Paul Mihăileanu.

Că Paul Mihăileanu o omorâse pe Bela Cony era o bănuială care devenise o certitudine pentru Emil, în urma ceaiului de la colegul Anei.

Doina Coman-Aioanei pregătea un cadou pentru „unchiul”. Ar fi putut să fie oricine acest unchi. Dar mai

erau unele date neclare până atunci şi care coroborate se legau, odată pornit pe această pistă.

1. Fraza din declaraţia Irinei Dobrescu în legătură cu necunoscutul care se afla în casa artistei. „Dumneavoastră ştiţi mai bine!” îi spusese ea lui Mihăileanu...

Ce voia să însemne asta?

„Dumneavoastră. Ştiţi mai bine, pentru că dumneavoastră aţi fost acela!”

2. Cele două ceşti de cafea. Artista Bela Cony nu intra niciodată în bucătărie. Paul Mihăileanu, mare amator de cafea lucru pe care de altfel Emil avusese prilejul să-l constate singur, la Brazi, pregătise în seara morţii dansatoarei cafelele pentru el şi pentru ea.

Irina minţise atunci când vorbise de Papadat. Ezitarea ei la acest răspuns dovedea că pe fosta cameristă „o luase gura pe dinainte”, iar apoi aruncase la întâmplare numele lui Papadat.

N-avea interes să fie demascat Mihăileanu. S-ar fi ajuns astfel la iubitul ei.

3. Senzaţia pe care o avusese Emil în casa Floricăi Aioanei era produsă de fotografia aceea de pe front care se afla atârnată pe perete: în mijlocul soldaţilor fotografiaţi într-o piaţă din Praga, se afla soţul bătrânei împreună cu Paul Mihăileanu. Şi de aici, impresia lui Emil când se întâlni prima dată cu anchetatorul: „L-am mai văzut undeva.” Crezuse atunci că această senzaţie este o urmare a studierii fotografiilor publicate în ziare. Dar mai era şi această fotografie. Cu aceeaşi faţă, în care ochii aproape că nu se vedeau de albaştri ce erau.

Cercetările în această privinţă au dovedit: Paul Mihăileanu luptase cot la cot cu Ilie Aioanei, care murise chiar în braţele lui ucis de un glonte. Întors de pe front, aflase că şi fiul acestuia, al lui Ilie Aioanei, murise tot pe front, şi o luase pe soţia fostului său coleg şi prieten de arme acasă. Era ca o soră a lui sau ca o mamă care-i îngrijea casa. Tot ei îi încredinţase şi pe fiica artistei

pentru moartea căruia purta vina.

Le ajuta el cu bani, o sfătuise pe bătrână s-o înfieze, ca să nu mai aibă fata acelaşi nume cu mama ei, în jurul căruia se făcuse pe vremuri atâta vâlvă. În cele din urmă, după trecerea anilor, când se părea că nu mai există niciun pericol, se apropiase şi Paul Mihăileanu de această familie, devenind unchiul. Îşi asumase sarcina ca să nu-i lipsească nimic acestei fete, pe care probabil o iubea ca şi cum ar fi fost propria sa fiică.

4. „Colt”-ul”.

„Colt”-urile fuseseră introduse în ţară odată cu reorganizarea poliţiei, după modelul poliţiei engleze, aşa cum spusese şi Ornaru.

Anchetatorul Paul Mihăileanu fusese dotat cu o astfel de armă.

5. La întâlnirea lui Emil cu fostul anchetator, Paul Mihăileanu a fost singurul care nu folosise obişnuitul termen: „Cazul Bela Cony”, deşi era, poate, unicul care putea să-l folosească având în vedere calitatea cu care se apropiase de acest caz.

Paul Mihăileanu spusese: „Moartea Dinei Coman”.

Folosise numele ei. Nu pseudonimul artistic.

Era, desigur, o dovadă oarecum minoră şi nici măcar nu putea fi vorba de o dovadă, dar acest fapt, legat de toate celelalte, oferea convingerea că Paul Mihăileanu nu era un anchetator „rece” faţă de acest caz, ci un om care era apropiat artistei, care nu putea s-o numească decât cu numele ei adevărat.

Acum, Ana îl asculta pe Mihăileanu relatând cu voce egală, înceată, întreaga poveste.

Încă de la prima întrebare pusă de Emil „când v-aţi cunoscut cu Ilie Aioanei”, îl făcu să înţeleagă că este inutil să mai ascundă adevărul, că Emil Bunea *ştia.*

...O iubeam pe Dina Coman. Nu eram obişnuit cu felul de viaţă al artiştilor... Voiam o familie... Îi propusesem Dinei să ţină sarcina şi să ne căsătorim. Nici nu voia să audă. Îmi

ceruse s-o ajut să găsească un doctor...

— Vă şantaja? întrebă Emil.

Paul Mihăileanu îl privi tăcut. În sfârşit răspunse:

— Nu.

Dar era clar că Dina Coman îl şantajase, necontând pe o reacţie sinceră din partea lui, Paul Mihăileanu nu voia să ponegrească numele moartei.

Şi continuă:

— ...În după-amiaza zilei aceleia îi telefonasem Dinei că am să trec seara pe la ea ca să discutăm. Hotărâsem să nu cedez s-o determin pe Dina să se lase de viaţa pe care o ducea până atunci. Ea îmi luase revolverul din haină fără să-mi dau seama, şi mă ameninţa că, dacă n-am s-o ajut să scape de „povara" care îi va strica cariera, se va sinucide...

Ana parcă vedea, intuise această scenă, cu sensibilitatea ei feminină. Dina, cu revolverul în mână, Mihăileanu ştie că revolverul este încărcat. Vrea s-o împiedice, să nu facă vreo prostie. El nu cunoaşte această lume. Nu bănuieşte probabil că Dina Coman nu este Dina Coman în clipa aceea, ci Bela Cony, care joacă teatru.

A vrut să-i ia revolverul. O mică luptă.

„O echimoză uşoară la braţul drept", va nota mai târziu medicul legist.

Şi revolverul s-a descărcat.

„Colt 32".

Au tăcut cu toţii.

Emil Bunea uitase că maiorul Nicolau şi colonelul se aflau acolo, de faţă, în acelaşi colţ, în picioare.

Îi văzu şi le zâmbi cu un aer vinovat. De ce vinovat?

Mihăileanu îl privea pe Emil întrebător. „Şi acum? Îmi veţi pune cătuşele?"

Ana aruncă o privire spre calendar. O imitară:

Şi colonelul...

Şi Nicolau...

Şi Mihăileanu...

Şi Emil...

14 iunie.

— Iar am uitat să rup foaia calendarului! exclamă Emil, cu ciudă, jucată stângaci, şi se ridică.

Se apropie de perete şi rupse foaia calendarului.

Era 15 iunie!

În legătură cu acest „joc nevinovat”, avusese o discuţie cu Ana. Emil sconta pe deruta celor care vor privi calendarul. Unii, desigur, vor şti precis că nu este 14, ci 15 iunie. Alţii poate nu vor fi siguri, aşa cum se întâmplă de multe ori. Iar vinovatul, deşi sigur, ar începe să aibă îndoieli. Nu cumva am greşit? Cum se întâmplă de multe ori când aştepţi ceva sau pe cineva, iar când ora sau data se apropie, şi acest ceva, sau cineva nu apare, începi, să te îndoieşti şi de locul şi de data întâlnirii. Pe această psihologie îşi bazase el acest joc cu calendarul. De altfel, chiar dacă vinovatul cunoştea precis data, acest lucru n-ar fi avut nicio importanţă. Foaia ruptă era „acoperirea” lui Emil faţă de legi. Nu de legile reci, ci de legi umane. Acum, desigur, era stingherit de prezenţa şefului.

Emil mai aruncă o privire fugitivă spre colonel. Colonelul nu zâmbea. Îl privea cu un aer grav. Nicolau îşi freca urechea cu o mutră serioasă.

— De fapt... întrerupse tăcerea colonelul, de fapt este 16 iunie. De un minut am intrat în ziua de 16... continuă privindu-şi ceasul.

Asta era o a doua „măsură de precauţie” pe care şi-o luase Emil, de aceea şi convocase această confruntare la oră târzie, ca să depăşească orele 24!

Singurul care mai stătea în fotoliu era Paul Mihăileanu. Privirea lui se plimba de la Emil la Ana, de la Ana la bărbatul acela înalt şi apoi la Nicolau, cărora nu le cunoştea funcţia, dar bănuia că trebuie să fie ofiţeri superiori.

— Propun să mergem! spuse Emil primind aprobarea din priviri a superiorului.

— Crima s-a prescris!

— Am să-ţi trimit un om în fiecare zi, special, ca să rupă foile din calendar! îi spuse colonelul cu un ton de mustrare deghizată, părăsind biroul.

Emil n-avea pentru ce să fie nemulţumit de sine, să aibă „mustrări”. Mihăileanu îşi răscumpărase vina de a nu se fi autodenunţat pentru o crimă comisă fără voie, prin ani îndelungaţi de suferinţe morale. Şi, apoi, cui i-ar mai fi dat satisfacţie arestarea lui? Pe de altă parte, rămăsese necăsătorit şi avusese tot timpul grijă să nu-i lipsească ceva Doinei, fiica femeii pe care el a iubit-o. În afară de asta, încurcase destul de bine lucrurile, ca nimeni altul, niciodată, să nu poată fi acuzat de această crimă, pentru că atunci ar fi fost nevoit să se prezinte singur justiţiei.

Începură să coboare treptele. Nicolau îl apucă pe Emil de braţ.

— Şi eu, dom'le, care credeam că umbli după o glorie târzie! Ca să vezi...

Se opri în mijlocul frazei, oarecum stingherit.

„Aşa! gândi Emil. Ne-am întors la... singular. Deci, asta a fost!”

— Să-ţi spun drept, nu mă gândisem la Mihăileanu... continuă Nicolau pe alt ton.

— Şi pentru ce mi-aţi notat numele Floricăi Aioanei cu majuscule?

— Hm... trăsesem concluzia că nu poate fi o coincidenţă... Că „cineva” pusese pe această femeie să înfieze pe Doina Coman, iar acel „cineva” nu putea fi decât ori asasinul, ori unul la curent cu cele petrecute. La Mihăileanu însă nu mă gândisem.

— Şi pentru ce mi-aţi trimis dosarul pentru furtul brăţării? întrebă din nou Emil.

— Asta, da... pentru două motive, şi văd că le-ai prins pe amândouă. Primul motiv, ca să constaţi faptul că Mihăileanu a ţinut prea mult această anchetă. Al doilea, ca să ai grijă de Neagu... Neagu, nu, îl cheamă pe electricianul acela?

— Deci, dacă mi-aţi fi comunicat mai devreme bănuielile dumneavoastră, aş fi fost şi eu în stare să găsesc mai repede soluţia şi vinovatul n-ar fi scăpat justiţiei! spuse Emil cu un ton de reproş pe care l-ar fi invidiat până şi George Sârbu.

— Ce vrei, dragă?:.. Dumneata uiţi să rupi foile din calendar, şi crezi că mai ai timp, eu rup mai multe, din greşeală, şi am totdeauna impresia că a trecut timpul şi nu mai e nimic de făcut! exclamă maiorul Nicolau, zâmbind şiret.

Între timp Ana şi Mihăileanu coborâseră şi îi aşteptau pe Emil şi pe Nicolau.

Ana voia să vorbească cu fostul anchetator, dar nu ştia cum să înceapă.

— Am impresia că Doina cunoaşte că...

— Ştie... o întrerupse Paul Mihăileanu. I-am spus eu totul...

— Pentru ce?

— O iubesc ca pe propriul meu copil... Ca pe un copil care... În fine... Ştiu că şi ea mă iubeşte şi am vrut să mă conving dacă dragostea ei faţă de mine rezistă.

— Şi-a rezistat... confirmă Ana zâmbind.

Mihăileanu o privi întrebător! „De unde ştiţi?”

— Doar am fost acolo când adusese din oraş un cadou pentru „unchiul”, chiar după ce studiase în Biblioteca Academiei ziarele vremii...

— Da... Eu am trimis-o...

— De altfel, tot Doina v-a trădat...

Mihăileanu o privi din nou întrebător.

— A... furnizat, fără voia ei, amănuntul care a legat toate presupunerile noastre: „Peste câteva zile este ziua «unchiului»”... Iar sărbătoarea cea mai apropiată era Sfântul Petru şi Pavel. Ana îşi aminti acum de Florica Aioanei. Dar... sper că bătrânica nu ştie că...

— Nu, nu... zâmbi Mihăileanu. Am hotărât împreună cu Doina ca mama-Florica să nu afle... Doina se va purta mai

departe ca şi cum ar fi propria ei mamă... De altfel, o iubeşte mult... foarte mult...

În sfârşit, coborâră Nicolau şi Emil.

— V-am făcut să ne aşteptaţi! se scuză Emil.

— Eu sunt de vină că... l-am reţinut... interveni Nicolau.

Pe stradă îi aştepta o surpriză. Chiar în faţa intrării, staţiona „căruţa” lui Sergiu Ornaru.

— Haide, frate! Ce aţi făcut atâta timp? strigă el când îi văzu ieşind.

— Pentru ce ne-aţi aşteptat? întrebă Emil apropiindu-se de „jeep”-ul antediluvian al fostului căpitan de cavalerie.

— Cum pentru ce? În primul rând, n-am unde dormi. Iar în al doilea rând, Filip Cosma, mandatarul, a băgat un crap întreg la cuptor şi ne-aşteaptă, zice, la orice oră! La unu, la două, la trei noaptea!

Au intrat cu toţii în maşină. De altfel, restaurantul lui Cosma era aproape, pe aceeaşi şosea.

— Ei, l-aţi găsit pe asasin? întrebă Ornaru, întorcând capul spre bancheta din spate, unde se aşezase Emil.

— S-a stabilit că este vorba de o sinucidere... răspunse acesta.

— Totuşi... repetă bătrânul.

— Atenţie! strigă Emil ca să schimbe vorba. Pe aici trece tramvaiul 5! E o intersecţie periculoasă!

— Îmi pare rău! făcu Ornaru jignit. Poate nu ştii cu cine vorbeşti... Căpitan de cavalerie, de trei ori decorat.

Pentru prima dată, după cine ştie câtă vreme, Mihăileanu râse. Iar Ana exclamă, privindu-l în ochi pe Emil:

— Maestre!

— Poftim?

— Pot să-ţi cer ceva?

— La dispoziţie... colega.

— Dă-mi voie să te sărut!

— Ce-ai spus? întrebă Emil pierdut.

— Atenţie, viraj la stânga! strigă Ornaru răsucind

volanul.